

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

MANDAT

VII

IZREDNA
SEJA

1

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA

1. IZREDNA SEJA

(25. avgust 2014)

SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJANK IN DRŽAVLJANOV, KI TEMELJI NA TRAJNI IN NEODTUJLJIVI PRAVICI SLOVENSKEGA MANDATA DO SAMOODLOČBE.
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO DRŽAVLJANK IN DRŽAVLJANOV, IZVRŠILNO IN SODNO.
PO NAČELU DELITVE OBLASTI NA ZAKONODAJNO, IZVRŠILNO IN SODNO.

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 1. izredna seja (25. avgust 2014)

Pripravi: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, mag. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2015

Sejni zapisi Državnega zbora, ISSN 2385-9490

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 1. IZREDNE SEJE

1. točka dnevnega reda: PREDLOG ZA IZVOLITEV PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE, EPA 6-VII

2. točka dnevnega reda: VOLITVE PODPREDSEDNIKOV DRŽAVNEGA ZBORA

3. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O USTANOVITVI IN NALOGAH DELOVNIH TELES DRŽAVNEGA ZBORA, EPA 11-VII

4. točka dnevnega reda: PREDLOG SKLEPA O IMENOVANJU GENERALNE SEKRETARKE DRŽAVNEGA ZBORA, EPA 10-VII

5. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE

Predlog sklepa o imenovanju predsednikov in podpredsednikov delovnih teles Državnega zbora

Predlog sklepa o izvolitvi predsednika, podpredsednika in članov Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	7
2. točka dnevnega reda: VOLITVE PODPREDSEDNIKOV DRŽAVNEGA ZBORA	7
MAG. DEJAN ŽIDAN	7
FRANC JURŠA	7
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER	8
KARL VIKTOR ERJAVEC	8
DR. MATEJ T. VATOVEC	8
MAG. MATEJ TONIN	9
1. točka dnevnega reda: PREDLOG ZA IZVOLITEV PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE, EPA 6-VII	10
DR. MIRO CERAR	10
JANEZ (IVAN) JANŠA	16
KARL VIKTOR ERJAVEC	20
MATJAŽ HAN	21
LUKA MESEC	22
LJUDMILA NOVAK	23
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	24
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	25
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER	26
TOMAŽ GANTAR	27
DR. MATEJ T. VATOVEC	27
MAG. MATEJ TONIN	28
IGOR ZORČIČ	29
MAG. BRANKO GRIMS	29
MARJANA KOTNIK POROPAT	30
BRANKO ZORMAN	31
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	31
IVA DIMIC	32
JANJA SLUGA	33
EVA IRGL	33
UROŠ PRIKL	34
DR. JASNA MURGEL	34
MAG. KLAVDIJA MARKEŽ	35
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	35
FRANC BREZNIK	36
VESNA VERVEGA	37
ANJA BAH ŽIBERT	37
IRENA GROŠELJ KOŠNIK	38
BENEDIKT KOPMAJER	38
MAG. ANŽE LOGAR	38
KSENIJA KORENJAK KRAMAR	39
VIOLETA TOMIČ	39
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	40
JOŽEF HORVAT	40
KAMAL IZIDOR SHAKER	41
JELKA GODEC	42
MAG. BRANISLAV RAJIĆ	42
DR. DRAGAN MATIĆ	43
JERNEJ VRTOVEC	43
MAG. MARKO POGAČNIK	44
DR. BOJAN DOBOVŠEK	44

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	45
ŽAN MAHNIČ	45
MARUŠA ŠKOPAC	46
DR. MITJA HORVAT	46
SIMON ZAJC	47
LUKA MESEC	47
JANEZ (IVAN) JANŠA	47
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER	48
LJUBO ŽNIDAR	54
MAG. MATEJ TONIN	54
JOŽEF HORVAT	55
DR. MIROSLAV CERAR	56
DR. MIROSLAV CERAR	56

3. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O USTANOVITVI IN NALOGAH DELOVNIH TELES DRŽAVNEGA ZBORA, EPA 11-VII	56
---	----

4. točka dnevnega reda: PREDLOG SKLEPA O IMENOVANJU GENERALNE SEKRETARKE DRŽAVNEGA ZBORA, EPA 10-VII	56
---	----

FRANC JURŠA	57
MATJAŽ HAN	57
LUKA MESEC	58
JOŽEF HORVAT	58
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	58
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER	58
JOŽE TANKO	59
MAG. MATEJ TONIN	59

5. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE	60
---	----

Predlog sklepa o imenovanju predsednikov in podpredsednikov delovnih teles	60
--	----

JOŽE TANKO	60
MATJAŽ HAN	61
DR. FRANC TRČEK	61
DR. FRANC TRČEK	61
DR. FRANC TRČEK	62
DR. FRANC TRČEK	62
MIHA KORDIŠ	62

Predlog sklepa o izvolitvi predsednika, podpredsednika in članov Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb	63
--	----

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER	63
MAG. MATEJ TONIN	63
JOŽE TANKO	63
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	64
MAG. MATEJ TONIN	64

Državni zbor VII. mandat

1. izredna seja 25. avgust 2014

Predsedujoča: dr. Milan Brglez.....predsednik Državnega zbora
Janko Veber.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 25. avgusta 2014 ob 10. uri.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 1. izredno sejo Državnega zbora, ki sem jo sklical na podlagi drugega odstavka 58. člena in drugega odstavka 60. člena Poslovnika Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne more udeležiti poslanec Marijan Pojbič. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Preden preidemo na določitev dnevnega reda seje, dovolite, da nagovorim Državni zbor v zvezi s spominom na žrtve vseh totalitarnih in avtoritarnih režimov.

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci! 2. aprila 2009 je Evropski parlament sprejel resolucijo o evropski zavesti in totalitarizmu, v kateri izpostavlja, da je že leto prej, 23. septembra 2008, sprejel deklaracijo, da se 23. avgust razglasi za evropski dan spomina na žrtve stalinizma in nacizma. Od leta 2008 dalje tako 23. avgusta obeležujemo dan spomina na vse žrtve totalitarnih in avtoritarnih režimov, ki so krvavo posegli v razvoj držav evropske celine. Zato moram in želim danes nasloviti na ta visoki zbor nekaj besed o tej temi, ki je v Evropi in še zlasti v Sloveniji še vedno pereča in boleča. Dan spomina na žrtve totalitarizmov zahteva, da opravimo svojo civilizacijsko dolžnost in v svojem spominu ohranimo vse žrtve vseh totalitarizmov in avtoritarnih režimov, njihove svojce in vse posameznike, ki so bili z njimi posredno ali neposredno prizadeti. Pri tem imajo pomembno vlogo zgodovinarji, ki jih Evropski parlament v točki A omenjene resolucije poziva k uporabi znanstvenih orodij za proučevanje preteklosti, da bi bili čim bolj nepristranski. Pri tem imamo zelo pomembno vlogo politične stranke, ki si ne smemo lastiti izključne pravice do razlage zgodovine, tako pravi točka B resolucija Evropskega parlamenta. Uradne politične razlage zgodovinskih dejstev pa ne bi smeli vsiljevati niti z večinskimi odločitvami v parlamentih, kot pravi točka C omenjene resolucije. In končno Evropski parlament poziva, da je v Evropi treba ohraniti spomin na tragično preteklost Evrope, počastiti žrtve, obsoditi

storilce in položiti temelje za spravo, ki bo temeljila na resnici in spominu, to je točka F resolucije Evropskega parlamenta. Zato je prav, da izrazimo spoštovanje do vseh žrtev totalitarnih in avtoritarnih režimov v Evropi, po svetu in še zlasti pri nas ter z našim delovanjem, udejstvovanjem in obnašanjem tudi v tem visokem zboru obnovljamo svojo zavezanost miroljubni in uspešni Evropi, ki temelji na vrednotah, kot so spoštovanje človekovega dostojanstva, svoboda, demokracija, enakost, načela pravne države in spoštovanja človekovih pravic, kot pravita 1. in 2. točka omenjene resolucije. Brez tega bo spomin na žrtve totalitarnih sistemov in avtoritarnih režimov zbledel. Toda rane, ki so nam jih zadali v Evropi in pri nas, ne bomo mogli pozdraviti z molkom. Ne. O tem moramo govoriti. Če si za spodbudo in zgled vzamemo še nepreseženo delo politične mislice Hannah Arendt, ki je v svoji knjigi Izvori totalitarizma opozorila, da totalitarnega sistema brez soglasja družbe, od množic do elit, ni mogoče vzpostaviti. Zlo totalitarizmov lahko zameji le prostor političnega delovanja, ki ga omogoča zmožnost državljanov, da politično delujejo. In parlament predstavlja takšen prostor političnega. Prostor političnega govora in dialoga.

Želim in upam, da bo takšen prostor tudi ta državni zbor. Da bomo skušali razumeti, ne da bi opravičevali nasilje. Da bomo z lastnim mišljenjem zamejevali prostore vdanega pristajanja na politično samovoljo in da bomo s pravih političnih govorjenjem in delovanjem nenehno ohranjali spomin na žrtve totalitarizmov. Vsak trenutek našega dela v Državnem zboru lahko izkoristimo za to, da se poskušamo vedno znova približati zgledom, ki nam jih je postavila Hannah Arendt – da ne molčimo in se molče strinjamo s tistim, kar se je zgodilo, ampak da politično govorimo in spreminjamo tisto, kar moramo spremeniti, da bomo skupaj lažje ubrali in nadaljevali pot, ne kakršnekoli, ampak demokratično in parlamentarno pot. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na **določitev dnevnega reda 1.** izredne seje Državnega zbora.

Predlog dnevnega reda ste prejeli v petek, 22. avgusta 2014, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu s prvim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora.

Predlogov za širitev dnevnega reda nisem prejel. Zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem. Prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverijo delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo. Navzočih je 88 poslank in poslancev, za je glasovalo 84, proti 2.

(Za je glasovalo 84.) (Proti 2.)

Ugotavljam, da je dnevni red 1. izredne seje Državnega zbora določen.

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA – VOLITVE PODPREDSEDNIKOV DRŽAVNEGA ZBORA.**

Obveščam vas, da sta za izvolitev podpredsednikov Državnega zbora 22. avgusta 2014 predlog predložili skupina 49 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Matjažem Hanom, ki za podpredsednika Državnega zbora predlaga Janka Vebra, ter skupina 49 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Francem Juršo, ki za podpredsednika Državnega zbora predlaga Primoža Hainza.

Za dopolnilno obrazložitev predloga kandidature dajem najprej besedo predstavniku predlagatelja mag. Dejanu Židanu.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Poslanke in poslanci Socialnih demokratov smo ponosni, da danes, ko so pred nami odločitve, ki bodo pomembno zaznamovale vodenje in delovanje Državnega zbora v tem mandatu, na mesto podpredsednika predlagamo Janka Vebra.

Državni zbor je v teh časih morda bolj kot kadarkoli prej pred velikimi izzivi, izzivi, ki bodo od vsakega izmed nas poslank in poslancev terjali odgovorno delo in nemalokrat težke odločitve. Vodenje Državnega zbora, ki z vsako odločitvijo še kako vpliva na življenja naših državljanek in državljanov, mora biti tako zaupano ljudem, ki lahko s svojimi osebnostnimi lastnostmi ter izkušnjami pripomorejo k odgovornemu in verodostojnemu delu te institucije. Naš poslanski in tudi moj strankarski kolega Janko Veber presega izbiro Socialnih demokratov predlagati nekoga iz naših vrst na mesto podpredsednika Državnega zbora. Je politik, ki ga lahko brez pomisleka umestimo med najvidnejša imena te institucije. Da je temu tako, gre pripisati njegovi izjemno bogati politični poti. Janko Veber je svojo poklicno pot začel na področju urejanja prostora in inšpekcijskih služb na občini Kočevje, kasneje pa je postal direktor

javnega podjetja Hydrovod Kočevje-Ribnica. Pomembna prelomnica v njegovi politični karieri je prav gotovo leto 1994, ko je bil izvoljen za župana občine Kočevje. Njegovo predano delo in osebnostne lastnosti, med katerimi gre poudariti čut za sočloveka, so bile s strani občank in občanov prepoznane in na mesto župana je bil izvoljen kar trikrat. Od leta 1996 mu volivke in volivci zaupajo mesto poslanca. Svoje delo v parlamentarnih klopih je skozi vsa leta nadgrajeval. Bil je član in podpredsednik mnogih parlamentarnih odborov in komisij, predsednik Odbora za promet, vodil je poslansko skupino Socialnih demokratov. V zadnjem letu pa so ga poslanke in poslanci prejšnjega sklica izvolili za predsednika Državnega zbora. Ponosen sem, da je imel Državni zbor predsednika iz vrst Socialnih demokratov. Še posebej ponosen pa sem, da je bil Janko Veber predsednik vseh poslank in poslancev, in to ne samo na papirju. Janko Veber je s svojo odgovorno držo, dosledno razlago poslovnika in s korektnim delom Državnega zbora dal dobro popotnico, hkrati pa postavil visoka merila za naprej. Danes bomo naredili pomemben korak v okviru dela Državnega zbora – izvolili podpredsednike ter generalnega sekretarja. Pred nami so odločitve, ki bodo pomembno vplivale na delo same institucije in ne nazadnje tudi na izraz institucije navzven. Gre za močno ekipo, ki bo uspešno krmarila čez zahtevane naloge, ki čakajo Državni zbor, bomo imeli zaupanje ljudi, da smo ne glede na politične barve in strankarske preference ekipa, ki je tukaj voljena za ljudi in od ljudi. Zato pustimo ob strani svoje interese in popolnimo vodstvo Državnega zbora s kompetentnimi kandidati.

Janko Veber je več kot dokaz, da si zasluži naše zaupanje in prepričan sem, da bo delo podpredsednika Državnega zbora opravljal odlično. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za dopolnilno obrazložitev predloga kandidature dajem besedo še predstavniku predlagatelja Francu Jurši.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav spoštovane poslanke, spoštovani poslanci ter tudi predstavniki medijev in drugih javnosti!

Pred nami so volitve podpredsednika Državnega zbora oziroma dveh podpredsednikov Državnega zbora. V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev predlagamo, da eno od treh podpredsedniških mest zasede poslanec iz naših vrst gospod Primož Hainz. Po naši oceni gre za primerno osebo, ki bo delo podpredsednika Državnega zbora opravljala z največjo mero odgovornosti. Gospod Hainz ima namreč dolgoletne izkušnje z delom v Državnem svetu – delal je tudi eno mandatno obdobje kot sekretar Državnega sveta – ki jih bo lahko koristno integriral v delo podpredsednika Državnega zbora.

Poslanke in poslanci Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev menimo, da je podani predlog, da se za podpredsednika Državnega zbora izvoli gospod Primož Hainz, več kot primeren. Verjamemo, da bo uspešno in odgovorno opravljal zahtevne naloge podpredsednika Državnega zbora, zato predlagamo, da poslanke in poslanci tega sklica Državnega zbora podprete predlog Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev, da se Primoža Hainza izvoli za podpredsednika našega parlamenta. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Stranke Mira Cerarja dr. Simona Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke in poslanci!

V Poslanski skupini Stranke Mira Cerarja smo se odločili, da poslanca Poslanske skupine SD Janka Vebra in poslanca Poslanske skupine DeSUS Primoža Hainza podpremo kot kandidata za podpredsednika Državnega zbora.

Janko Veber je dolgoletni, izjemno izkušen poslanec in politik, ki je svojo poklicno pot začel že leta 1994 in sodi v sam vrh najbolj izkušenih slovenskih parlamentarcev. V svojem dosedanjem delovanju je uspel izkazovati dosleden in odgovoren odnos do zahtevnih vodstvenih nalog v Državnem zboru. Njegove značajske lastnosti, modrost še dodatno opravičujejo našo podporo kandidatu Janku Vebru. Na sedanjih predčasnih parlamentarnih volitvah so mu volivci in volivke zaupali že šesti zaporedni mandat poslanca, zato smo še toliko bolj prepričani, da bo kot podpredsednik Državnega zbora s svojim delom visoko profesionalno vodil naš zbor in da bo tako deležen zaupanja poslank in poslancev iz vseh parlamentarnih strank.

Prav tako v Poslanski skupini Stranke Mira Cerarja tudi kandidata Primoža Hainza podpiramo za podpredsednika Državnega zbora. Kandidat Primož Hainz je v zadnjih 12 letih v vlogi sekretarja in namestnika sekretarja Državnega sveta Republike Slovenije pridobil niz organizacijskih in vodstvenih izkušenj, ki bodo nepogrešljive tudi v funkciji podpredsednika Državnega zbora. Svojo načelnost in iskreno prizadevanje za boljše življenje vseh nas je med drugim izkazoval v zadnjem obdobju tudi v pogajalskih procesih za novo koalicijsko, zato verjamemo, da bo tudi kandidat Primož Hainz strokovno suvereno opravljal funkcijo podpredsednika našega zbora.

Vsekakor bomo v Poslanski skupini Stranke Mira Cerarja oba kandidata soglasno podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke

upokojencev Slovenije in zanj Karla Viktor Erjavec.

KARL VIKTOR ERJAVEC (PS DeSUS): Spoštovani predsednik Državnega zbora, drage poslanke in poslanci, spoštovani vsi prisotni!

V Poslanski skupini DeSUS smo zelo zadovoljni, da je prišlo do današnje seje, ki pomeni v bistvu dokončno oblikovanje državnega zbora, zato menim, da je to pomembno, ker vemo, v kakšni situaciji se Slovenija nahaja in da je treba, da čim prej oblikujemo potrebne organe, ki bodo prevzeli odgovornost za upravljanje z državo. Prvi korak je gotovo državni zbor, naslednji korak bo vlada in prepričan sem, da bo v roku 14 dni Slovenija nekako v polni sestavi, da bosta lahko prevzemala vlada in državni zbor odgovornost za upravljanje s to državo.

Moram reči, da obžalujem, glede na to da Poslovnik Državnega zbora omogoča, da ponudi mesto podpredsednika tudi največja opozicijska stranka, dobro bi bilo v teh časih, da bi v vodstvu Državnega zbora delovala tudi največja opozicijska stranka, zlasti v smislu konstruktivne opozicije. Vemo, da težave, s katerimi se soočamo, so ogromne in da bi bilo potrebno, da skupaj presežemo vse te težave, s katerimi se država danes sooča. Lahko rečem, da sem zelo zadovoljen z obema predlogoma. Gospoda Janka Vebra poznam že vrsto let. Lahko mu tudi čestitam za odlično opravljeno delo v času, ko je vodil ta spoštovani zbor. Prepričan sem, da bo enako dobro opravljal svoje delo kot podpredsednik Državnega zbora in se že veselim sodelovanja z njim. Enako velja tudi za gospoda Primoža Hainza. Gre za človeka, ki ima dolgoletne izkušnje v tej stavbi, vendar ne v tem prostoru, ampak kot sekretar Državnega sveta. Odlikuje ga mirnost, povezovalnost, premišljenost in sem prepričan, da smo ponudili v Poslanski skupini DeSUS dobrega kandidata, s katerim, ko bomo končali mandat, boste lahko rekli, da je bilo zelo prijetno sodelovati.

Kot predsednik stranke DeSUS in kot član tega državnega zbora pričakujem čim večjo podporo za oba kandidata, ker je v interesu vseh nas, da čim prej oblikujemo dokončno državni zbor. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica in zanj dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Spoštovani gospod predsednik, hvala za besedo. Spoštovane, spoštovani, tovarišice, tovariši!

Začel bom z retorično figuro. Zaskrbljujoče je stanje več kot 270 tisoč ljudi, ki so lani v Sloveniji živeli pod pragom revščine. Za njih v sporazumu prihajajoče vlade ni najti konkretnih predlogov, interes več kot osmine prebivalcev ni zastopan. Osnutek koalicijske pogodbe ohranja nesmiselne premoženjske

cenzuse za pridobivanje socialne pomoči, ohranja ponižuje postopke pridobivanja, ohranja minimalno plačo pod pragom tveganja revščine. Nima rešitve, kako vsem delavcem zagotoviti pošteno plačilo za pošteno delo. Po drugi strani prihajajoča vlada napoveduje znižanje deleža tistih davkov, ki se zbirajo po načelu solidarnosti, tako da premožnejši prispevajo nekoliko več. Nadomestiti jih bo morala z dvigom posrednih davkov, ki nesorazmerno bremenijo manj premožne, predvsem pa najrevnejše. Prav tako bodo prihodki od kapitala ostali izven skupne dohodninske osnove in tako ne bodo progresivno obdavčeni. Koalicijski sporazum tako ne predstavlja programa za boj proti neenakosti, temveč nadaljuje s stopnjevanjem razredne neenakosti.

V programu prihajajoče vlade je še ena ranljiva skupina, ki je usmerjena v slabši jutri. Gre za starejše. Soočamo se z neposredno privatizacijo domov za starejše občane, izkušnjami s koncesijami in z zasebnimi domovi za starejše občane, kar pomeni povišanje cene oskrbe. Zaradi tega se zmanjša dostop do zakonsko varovane pravice do socialnega varstva, in sicer za najrevnejše, ki bi jo najbolj potrebovali. Če hočemo ohraniti in nadgraditi osnovne civilizacijske norme, bomo morali staviti tudi na kaj drugega, kot zgolj na gospodarstvo. Ob spodbujanju gospodarstva naj prihajajoča vlada začne tudi s skrbjo za civilizacijo in socialne standarde. Naj omogoči starejšim varno starost. Podpredsedstvo Državnega zbora v predlagani sestavi je v rokah koalicije in prihajajoče vlade, torej tistih, ki predlagajo pogubno vizijo za razvoj države. Iz Združene levice tako ponovno pošiljamo apel, naj predlagana podpredsednika, če bosta potrjena, z vsemi vzvodi, ki jih imata na razpolago, poskrbita, da ne bo Državni zbor resničnosti šov, kot je že opozoril tovariš Trček, niti ne zgolj glasovalni stroj, temveč prostor artikuliranega in argumentiranega dialoga. Zaradi tega izražamo zadržke do predlogov za podpredsednika, jaz se pa vam zahvaljujem za čas. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Na podlagi drugega odstavka 75. člena ugotavljam, da večina te razprave ni bila razprava o tem. Prosil bi vas, da drugič poskušajte, čeprav je bila na koncu pripeljana do tega, ampak res bi želel, da razpravljamo tako, kot je v poslovniku predvideno.

S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi razprava poslank in poslancev.
Besedo ima mag. Matej Tonin, Nova Slovenija.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Spoštovane kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Pri imenovanju podpredsednikov našega državnega zbora bi opozoril na en majhen, pa vendarle pomemben detajl. V ožjem vodstvu Državnega zbora praktično ne bo žensk, bo v celoti to moški organ, moški vodstveni organ, ki

bo ta državni zbor vodil, kar je na nek način slabo. Še zlasti pa smo nekoliko drugačne predloge pričakovali strank, ki se zavzemajo za enakopravnost spolov, pa morda naslednjič.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala.

Ni več prijavljenih k razpravi. Ker pa je čas, določen za razpravo, še vedno ostal oziroma še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati? Ne. S tem torej zaključujem razpravo.

Prehajamo na glasovanje. Zbor v skladu s tretjim odstavkom 199. člena Poslovnika Državnega zbora o izvolitvi podpredsednikov odloča s tajnim glasovanjem. V skladu s prvim odstavkom 92. člena Poslovnika Državnega zbora vodi tajno glasovanje komisija, ki jo sestavljajo predsedujoči ter štirje poslanci, ki jih izvoli Državni zbor.

Vodje poslanskih skupin so mi že posredovali predloge za člane komisije, ki vodi glasovanje. To so: dr. Mitja Horvat, Poslanska skupina Stranke Mira Cerarja, mag. Bojana Muršič, Poslanska skupina Socialnih demokratov, Miha Kordiš, Poslanska skupina Združene levice, Iva Dimić, Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov. Član te komisije sem tudi sam kot predsedujoči. Pri delu komisije bo sodelovala tudi namestnica generalne sekretarke Jerneja Bergoč. Predlagam, da komisija v taki sestavi vodi tudi volitve predsednika Vlade v okviru 1. točke dnevnega reda.

Ali kdo temu predlogu ter predlogu za sestavo komisije nasprotuje? Če ne, prehajamo na odločanje.

Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev, za je glasovalo 79, proti 2.

(Za je glasovalo 79.) (Proti 2.)

Ugotavljam, da je komisija v predlagani sestavi izvoljena.

Poslanke in poslanci boste prejeli dve glasovnici. V skladu s tretjim odstavkom 92. člena Poslovnika Državnega zbora bosta poslanec glasovnici vročeni tako, da pride vsak poslanec k mizi predsedujočega in pove svoje ime in priimek. Glasuje se tako, da se na glasovnici za posameznega kandidata obkroži beseda "za" ali "proti". V skladu s petim odstavkom 91. člena Poslovnika Državnega zbora je neizpolnjena glasovnica neveljavna, neveljavna je tudi glasovnica, iz katere volja poslanca ni jasno razvidna. V skladu s četrtem odstavkom 199. člena Poslovnika Državnega zbora bo za podpredsednika izvoljen kandidat, za katerega bo glasovala večina vseh poslancev, to je 46 ali več. Glasovali bomo v dvorani v glasovalnih kabinah. Poslanke in poslanci boste izpolnjene glasovnice oddali v glasovalno skrinjico, ki bo v dvorani na mizi ob kabinah za glasovanje.

Prehajamo na izvedbo tajnega glasovanja. Prosim poslanki in poslanca, ki mi bodo pomagali pri glasovanju, da se takoj zglasijo v sobi 217, kjer bomo prevzeli volilni material. Glasovanje se bo začelo ob 10.45 ter bo trajalo do 11.05. Po končanem glasovanju prosim poslanki in poslanca, ki mi bodo pomagali pri glasovanju, da se zberejo v sobi 217.

Prekinjam 2. točko dnevnega reda in sejo zbora, ki jo bomo nadaljevali ob 11.25.

(Seja je bila prekinjena ob 10.30 in se je nadaljevala ob 11.25.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora.

Prehajamo na obravnavo prekinjene 2. točke, to je na Volitve podpredsednikov Državnega zbora.

Prebral bom zapisnik o ugotovitvi izida glasovanja kandidatov za podpredsednika Državnega zbora. Glasovanje je bilo v prostorih Državnega zbora dne 25. 8. 2014. V primeru glasovanja za Janka Vebra je bilo razdeljenih 87 glasovnic. Oddanih je bilo 87 glasovnic. Neveljavnih je bilo 19 glasovnic. Veljavnih je bilo 68 glasovnic. Za je glasovalo 59 poslancev. Proti je glasovalo 9 poslancev. Na podlagi izida glasovanja je bil Janko Veber z večino glasov vseh poslancev izvoljen za podpredsednika Državnega zbora.

In še zapisnik o ugotovitvi izida glasovanja o kandidatu za podpredsednika Državnega zbora Primoža Hainza. Glasovanje je bilo v prostorih Državnega zbora dne 25. 8. 2014. Razdeljenih je bilo 87 glasovnic. Oddanih je bilo 87 glasovnic. Neveljavnih je bilo 6 glasovnic. Veljavnih je bilo 81 glasovnic. Za je glasovalo 56 poslancev. Proti je glasovalo 25 poslancev. Na podlagi izida glasovanja je bil Primož Hainz z večino glasov vseh poslancev izvoljen za podpredsednika Državnega zbora.

Novoizvoljenima podpredsednikoma Državnega zbora, Janku Vebru in Primožu Hainzu, čestitam in jima želim veliko uspeha pri opravljanju dolžnosti.

/ aplavz/

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZA IZVOLITEV PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE.

Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je Državnemu zboru 19. avgusta 2014 predlagal, da za predsednika Vlade izvoli dr. Miroslava Cerarja.

Besedo dajem kandidatu za predsednika Vlade dr. Miru Cerarju, da v skladu z drugim odstavkom 226. člena Poslovnika Državnega zbora predstavi programske zasnove Vlade.

DR. MIRO CERAR (PS SMC): Spoštovani gospod predsednik, spoštovane poslanke in poslanci, drage državljanke in državljani, cenjeni predstavniki medijev in drugi gostje!

Ko smo pred 23 leti Slovenci dosegli državno neodvisnost, si seveda nismo mogli predstavljati vseh izzivov, ki so bili takrat pred nami. Mnogim smo bili do sedaj kos, v nekaterih pogledih pa kot posamezniki in kot nacija še nismo dozoreli do tiste stopnje, da bi lahko polno zaživel kot državotvorna, družbeno odgovorna in v trajnostni razvoj naravnana družba. Posledica te nedozorelosti je sedanja finančna, ekonomska in ne nazadnje socialna kriza, ki je v pretežni meri posledica naše lastne krize vrednot in lastnih napak ter manj svetovne finančne krize, ki nas je močno oplazila po letu 2008. Če bi do takrat imeli dovolj usidrane temeljne demokratične in pravne vrednote, če bi imeli v zadostni meri razvit odgovoren odnos do družbe in državljanov in če bi zrelo mislili na prihodnost, se danes ne bi soočali s hudimi socialnimi stiskami, z veliko brezposelnostjo in revščino, z begom mladih in starejših v tujino, z izjemno slabim javnim finančnim stanjem, s krizo gospodarstva ter ne nazadnje s korupcijo, ki nam v zrcalu kaže povsem drugačno samopodobo, kot smo si jo bili doslej Slovenci večinoma pripravljeni priznati. Vse to nas je pripeljalo do prelomne točke razvoja. S te točke lahko dokončno zdrsemo v brezno in zapravimo pridobitve naše državne in nacionalne osamosvojitve, lahko pa se končno in dokončno obrnemo v pravo smer in uberemo pot sodelovanja, prizadevnosti in uspeha. Lahko še naprej poslabšujemo splošno stanje duha in se potapljamo v brezvoljnost ali pa, tako kot znamo in zmoremo, začnemo resno delati, sodelovati, se spodbujati v dobrem in postanemo tako uspešna družba.

Kot kandidat za predsednika vlade in kot državljan vidim in priznavam le to drugo pot, pot sodelovanja v dobro državljanov. Če bom s strani tega spoštovanega visokega zbora dobil podporo za oblikovanje nove vlade, bom storil vse, kar znam in zmorem, da bom z vlado, z vami, poslankami in poslanci, ter z državljkami in državljani dosegel, da bo Slovenija postopno zaživela polno življenje, da bo postala in ostala prijeten dom za sedanje in prihodnje generacije ter da bo uživala zaupanje in ugled v Evropi in svetu. Slovenija ima namreč dovolj naravnih, človeških in drugih potencialov, da lahko postane v vseh pogledih uspešna država. Seveda pa je zato v tem času nujno treba najprej sprejeti oziroma doseči eno stvar, eno samcato stvar, to je: našo skupno odločitev. Če se skupaj odločimo, da želimo biti drugačni, boljši in uspešnejši, potem bomo zmogli. Da bi do te odločitve lahko resnično prišlo, mora svojo nalogo med prvimi opraviti tudi nova vlada, biti mora nosilka takšne politike, ki bo v ljudeh znova prebudila zaupanje vanjo in v druge državne institucije. V zadnjih letih smo namreč postali družba z izredno nizko stopnjo medsebojnega zaupanja, brez zaupanja pa ni

upanja, ki je jedro človekove biti. Naši številni vsakdanji upi se lahko namreč v zadostni meri uresničujejo le, če se lahko zanesemo na sočloveka, tako na prijatelja kot na uradnika, sodnika, poslanca, zdravnika ali učitelja. Seveda smo pri vsem tem vsi le ljudje, ki nas tu in tam zanesejo tudi negativne strasti ali pa storimo takšno ali drugačno napako. Toda pri tem je bistveno, da se vsi nenehno trudimo, da negativne strasti presegamo in da napake popravljamo. Ključno je torej, da si nenehno prizadevamo za družbo zaupanja in s tem omogočimo normalno delovanje vseh družbenih podsistemov. Na institucionalni ravni se zaupanje med državljani in državo ustvarja predvsem s spoštovanjem pravne države ter temeljnih družbenih vrednot. Doslej v Sloveniji še nismo v zadostni meri dojeli pomena ustavnega načela pravne države. Spoštovanje tega načela pomeni nenehno vzpostavljanje in ohranjanje pravičnega reda v družbi. Brez pravne države ne more biti uspešnega bančništva, gospodarstva, kulture, sociale ali šolstva, kajti tam, kjer se, če rečem preprosto, nekaznovano krade in laže, tam ni ne pravičnosti in ne reda. Tam se družba razkrajja in na koncu propade. Bistvena naloga bodoče vlade bo zato zagotoviti spoštovanje in čim boljše delovanje pravne države na vseh področjih. S tem bomo gospodarstvu omogočili, da bo lahko delovalo v predvidljivem in stabilnem okolju, pri čemer bodo lahko podjetniki normalno poslovali in na sodiščih hitreje izterjali svoje terjatve. Inšpekcijske in druge službe pa bodo učinkovito preprečevale delovanje sive ekonomije ter kršitve ali zlorabe delovne in druge zakonodaje. Spoštovanje pravne države pomeni, da v gospodarstvu in bančništvu delujejo nadzorni mehanizmi, ki preprečujejo poslovne nepravilnosti. Pravna država pomeni, da pri javnih razpisih in nasploh pri delovanju javne uprave ni korupcije, pač pa javni uslužbenci ravnajo po zakonu in se trudijo državljanom omogočiti čim lažje in hitrejše uveljavljanje njihovih pravic in izvajanje dolžnosti. Pravna država pomeni, da je sodstvo v okviru ustave in zakona neodvisno in strokovno avtonomno, pri čemer pa mora vsak sodnik svojo službo in poslanstvo izvrševati vestno in strokovno ter tako, da ne povzroča sodnih zaostankov. Pravna država ceni pošteno in odgovorno delo inšpektorjev, policistov, državnih tožilcev, odvetnikov in vseh drugih ključnih udeležencev v pravnih postopkih. Pravna država pomeni, da država ne sme diskriminirati posameznikov glede na njihov družbeni ali premoženjski status ali glede na kako drugo osebno okoliščino. Pravna država ne nazadnje pomeni, da vsi državljani razumemo, da je vladavina zakonov pomembna družbena dobrina, ki jo moramo vsak posebej in vsi skupaj varovati tudi tako, da izpolnjujemo svoje zakonske dolžnosti in nato primerno in zavzeto opozarjamo tudi druge. Če bomo v Sloveniji končno le uspeli v zadostni meri zagotoviti

učinkovito pravno državo bomo s tem stabilizirali ves družbeni prostor in tako omogočili vsem dejavnostim nujno potrebno pravno predvidljivost in zanesljivost njihovih načrtovanj in ravnanj. Predpostavka pravne in širše družbene stabilnosti ter uspešnosti razvoja pa sta politična stabilnost in konstruktivnost. Te je možno doseči le, če bomo bistveno zvišali standarde politične kulture ter povezovalno naravnost v politiki. To mora biti prioriteta splošna naravnost delovanja bodoče vlade in njene parlamentarne koalicije in seveda tudi opozicije. Višja politična kultura se mora izražati v strpni politični razpravi, v spoštovanju človekovih pravic, institucij demokracije in pravne države, v spoštovanje konstruktivnih pobud nosilcev civilne družbe ter ne nazadnje v okrepljeni zavesti, da morajo politični funkcionarji služiti ljudem, naciji in državi, ne pa, da se nenehno medsebojno prerekajo o teh ali onih preteklih zaslugah ali pa nedostojno in manipulativno spodkopavajo integriteto nosilcev javnih funkcij in države kot takšne. V državno politiko je treba unesti več konstruktivnega sodelovanja. V tem pogledu se bom kot predsednik vlade zavzemal zato, da vladna koalicija obravnava in upošteva vse dobre in koristne pobude in predloge opozicije. Nadalje se bom zavzemal za visoko kulturo javnega govora. Nepopustljivo bom kritičen do vsakršnih oblik sovražnega govora ali do takšnega javnega političnega nastopanja, ki žali tekmece ali državljane. Prav tako bom odločno nasprotoval politični praksi, ki bi morebiti želela v Sloveniji spodbujati občutke strahu in ogroženosti. Slovenija je zavezana demokraciji in pravni državi in mora kot takšna vsem posameznikom nuditi varnost in svobodo. Ena od prihodnjih splošnih nalog slovenske politike je, da najprej med politiki nato pa tudi med državljankami in državljani močnejše ozavesti dejstvo, da je slovenska država naša temeljna politična dobrina, ki nam omogoča izražanje nacionalne identitete in relativno samostojen obstoj in razvoj. Če se država oziroma nosilci državne oblasti doslej še niso zadosti izkazali pri vodenju državne politike, to še nikakor ne pomeni, da moramo zdaj državo ignorirati ali prezirati ali se ji celo odreči. Ravno nasprotno. Napočil je skrajni čas, da sebi in svetu prepričljivo pokažemo, da smo Slovenci sami sposobni kakovostno voditi in upravljati svojo državo. V ta namen bom storil vse, da bo nova vlada postala in ostala kredibilna politična institucija in dober gospodar. Takšen gospodar, ki skrbno varuje državno premoženje ter ga upravlja smotrno in v korist države in državljanov. Na vse načine in na vseh nivojih bomo preprečevali razsipnost, korupcijo in nekompetentnost. Da bi se lahko osredotočeno in celovito posvetili vsem ključnim izzivom, ki jih pred bodočo vlado in na sploh slovensko politiko postavljajo na eni strani naša notranja kriza in na drugi strani zahtevne mednarodne razmere, se moramo odreči rušilnim in nesmiselnim

ideološkim spopadom. Vse tiste ideološke teme, ki nas Slovence izrazito razdvajajo, niso pa več bistvenega pomena za sedanost in prihodnost, moramo zdaj pustiti ob strani. Tistim ideološkim temam, ki se jim na poti v boljši jutri nikakor ne moremo izogniti, pa je seveda treba nameniti pravo mero pozornosti, vendar pa o njih razpravljati strpno in dostojno in pri tem brzdati negativne strasti. Naj še rečem, da bo lahko na mnogih področjih naša politika usmerjena predvsem v dograjevanje že doseženega. Tam, kjer je bila doslej država že uspešna, je treba le nadaljevati z dobrimi praksami. Naše vodilno načelo mora torej biti ohranjanje dobrega in preseganje slabega. Žal pa bomo na nekaterih področjih zaradi hudega poslabšanja razmer morali začeti skoraj na začetku, tam, kjer vse doslej nismo naredili bistvenega napredka, ker smo pozabili na temeljne ustavne in družbene vrednote.

Spoštovani visoki zbor! V nadaljevanju na kratko predstavljam nekatere poudarke, ki bodo predstavljali temeljni okvir in vsebine vladnega programa. Glavno poslanstvo bodoče vlade mora biti, kot rečeno, povrnitev zaupanja ljudi v državo in njene temeljne stebre političnega in drugega delovanja. Poslanstvo slovenske politike in države mora biti predvsem razvojno usmerjeno. Gospodarska rast, varovanje obstoječih delovnih mest in aktivnosti za ustvarjanje novih bodo ključne za razvoj gospodarstva in za hkratno ohranitev in razvoj socialne države. Vlada bo med svoje prioritete postavila večanje mednarodne konkurenčnosti in gospodarske uspešnosti Slovenije kot članice Evropske unije v konkurenčnem globalnem okolju.

Razvoj družbe in države mora biti trajnosten na vseh področjih in v vseh temeljnih pogledih. To pomeni, da država s svojim obstojem in delovanjem spoštuje in zadovoljuje potrebe vseh današnjih ter prihajajočih generacij. Pomemben vidik takšnega razvoja je tudi razvoj na področju človekovih pravic in enakih možnosti. Da pa se bomo lahko ustrezno osredotočili na prihodnost in razvoj, moramo najprej zaceliti rano, ki že več desetletij bremeni slovensko družbo. Dostojno moramo izkazati pietetu vsem mrtvim. Ob tem moramo izraziti svojo hvaležnost vsemu dobremu, kar so za nas storile prejšnje generacije, iz njihovih slabih in bolečih izkušenj pa potegniti nauk o tem, kako pomembno je spoštovanje človekovega dostojanstva, človekovih pravic, temeljnih pravic vseh družbenih skupin ter navsezadnje tudi spoštovanje narave in sveta, ki jima pripadamo. Temeljna programska izhodišča vlade bodo naslednja. Prvič, zagotovitev doslednega spoštovanja načel pravne države, kar je kot rečeno pogoj za normalizacijo razmer v družbi. Drugič, zagotovitev predvidljivega in enostavnejšega poslovnega okolja za razvoj uspešnega in družbeno odgovornega gospodarstva. Tretjič, zagotovitev primerne okolja za razvoj poklicnih potencialov javnih

uslužbencev in kakovostnih javnih storitev. Četrto, zagotovitev odprtega dialoga s civilno družbo za sodelovanje pri odpravi sistemskih neustreznosti. Petič, zagotovitev zdrave, inovativne, kompetentne in socialno podprte družbe, ki nam bo omogočala kakovostno življenje.

Pri tem se mi zdi vsebinsko in simbolno ključna beseda zdravje. Ta pojem razumem večrazsežnostno, kajti že stari rek *Mens sana in corpore sano*, Zdrav duh v zdravem telesu, nas napeljuje na spoznanje, da je zdravje duha in telesa soodvisno. Duhovno in psihofizično zdravje posameznika, družbenih skupin in družbe je tisto, k čemur teži vsaka visoko razvita človeška družba. Če je človek zdrav v svojem duhu, v svojih mislih, besedah in dejanjih, potem je njegovo življenje polno in ga usmerja k dobrim in višjim ciljem. Če je takšna, torej zdrava, tudi družba, potem vsi njeni člani spoštujejo drug drugega, medsebojno sodelujejo, si pomagajo in si prizadevajo za uresničevanje vseh tistih univerzalnih vrednot in vrlin, ki nas odvrčajo od pohlepa, zavisti, sovraštva in drugih negativnih strasti, ki povzročajo družbene krize in razvojno nazadovanje človeka. Vlada si bo zato prizadevala, da se v Sloveniji širi zdravje – od šolskega učenja, etičnih vrednot ter zdravega in športnega gibanja, preko splošnega spodbujanja zdrave prehrane in zdravega življenjskega sloga ljudi, do spodbujanja vseh oblik socialne in zdravstvene pomoči, še posebej seveda bolnim, invalidnim in ostarelim osebam.

Tukaj moram seveda sedaj poudariti, da čakajo vlado nedvomno odločilni izzivi prav na področju institucionaliziranega zdravstva. Vlada se bo zavzemala za ohranitev in krepitev javnega zdravstva ter za jasnejšo razmejitev med izvajanjem javne in zasebne zdravstvene dejavnosti. Zagotavljanje pogojev za dostopno, kakovostno in učinkovito zdravstvo bo prioriteta vlade. Obvezno zdravstveno zavarovanje bo ohranilo svojo univerzalnost in dostopnost do zakonsko določenih zdravstvenih storitev ob solidarnem zagotavljanju sredstev. Med različnimi vladnimi cilji so na tem področju še ukinitve prostovoljnega dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in njegova nadomestitev z ustreznim nadomestilom, uveljavitev preglednega, enotnega in učinkovitega sistema javnega naročanja, spodbuditev ustreznih standardizacij ter ne nazadnje zagotovitev učinkovitejšega vodenja poslovanja in nadzora v javnih zdravstvenih zavodih. Tako kot na vseh drugih področjih svojega delovanja bo vlada tudi pri izvedbi navedenih in drugih sprememb na področju zdravstva predhodno opravila posvetovanja z vsemi pomembnimi deležniki na tem področju ter upoštevala strokovna merila in standarde. Z vsem tem želimo na eni strani pacientom omogočiti, da bodo lahko brez predolgi čakalnih vrst prišli do potrebne zdravstvene pomoči, na drugi strani pa zdravstvenemu osebju omogočiti, da lahko še naprej nudi

kakovostne storitve pacientom ter za to prejme tudi zaslužen plačilo.

Če se v prispodobi povprašamo o zdravju naše države, vidimo, da je ta hudo bolna. To se še posebej boleče izraža v nezavidljivem zdravstvenem stanju javnih financ. Za izhod iz ekonomske krize so za to poleg ukrepov za stabilnost bančnega sektorja, nadzorovane in premišljene privatizacije ter razdolževanja in prestrukturiranja podjetij nujni takojšnji ter srednjeročni in dolgoročni ukrepi na področju konsolidacije in zagotavljanja vzdržnosti javnih financ. Dinamika zniževanja primanjkljaja sektorja države bo na strani javnih odhodkov oziroma izdatkov dosežena s podaljšanjem veljavnosti že sprejetih ukrepov za omejevanje plač in stroškov dela v javnem sektorju. Socialni transferji bodo ostali na enaki ravni, kot so sedaj, vse dokler ne bo dosežena 2,5-odstotna gospodarska rast, kar pa ne velja za višino minimalnega dohodka, ki se seveda mora sproti usklajevati z inflacijo. Na področju javnih financ bo s sprejetjem zakona in v operativnem pogledu uveljavljeno fiskalno pravilo, pri čemer bo zakon opredelil tudi vlogo fiskalnega sveta, ki bo samostojen, strokovni in neodvisen državni organ, katerega naloga bo ocenjevanje, usmerjanje in dajanje strokovnega mnenja o predlogu proračuna države z vidika njegove vzdržnosti, stabilnosti in učinkovitosti. Za večjo učinkovitost javne porabe se bo oblikoval programski proračun, s katerim bodo izdatki načrtovani v neposredni povezavi s cilji in dejavnostmi za doseg teh ciljev. Vzpostavljena bo učinkovitejša struktura in izboljšana administrativna usposobljenost subjektov za črpanje evropskih sredstev in njihovo ustrezno upravljanje. Sprejeti bodo dodatni ukrepi za učinkovito pobiranje javnih dajatev in za krepitev davčne kulture. Skozi zeleno proračunsko reformo in postopno ukinitvev okolju škodljivih subvencij bodo ustvarjeni pogoji za postopno znižanje obremenitev dela ter za večjo stroškovno konkurenčnost gospodarstva, hkrati pa bo s tem dodatno zagotovljeno varstvo okolja, ki predstavlja prav tako eno temeljnih usmeritev bodoče vlade.

Med ukrepi vlade na področju javnih financ naj omenim še poenostavitev sistema javnega naročanja. Na tem področju bo treba dodatno usposobiti kadre, da bodo znali pripraviti kakovostne strokovne razpise, s čimer se bo moč izogniti kasnejšim dopolnitvam in podražitvam izvedbe posameznih naročil. Uvedena bodo boljša merila gospodarnosti in odgovornosti za posamezno javno naročilo, pri čemer bo treba odpraviti sistem najnižje vrednosti oziroma cene kot edinega kriterija za javno naročanje, kajti enako ali bolj so lahko pomembna tudi merila višje kakovosti, usmeritve v trajnosti razvoj, boljše izrabe javnega prostora in druga.

Vlada bo vseskozi skrbela, da bodo vsi njeni ukrepi prilagojeni postavljenemu fiskalnemu okviru. Pri tem bodo upoštevane

specifične domače in mednarodne okoliščine in seveda posebnosti slovenskega gospodarstva in družbe. Slovenija je tako kot Evropska unija v položaju, ko za gospodarsko rast in zaposlenost po eni strani potrebuje večanje domače potrošnje, po drugi strani pa je pri tem zelo omejena zaradi naraščajoče zadolženosti države, zato se bomo osredotočili na čim bolj učinkovito strukturo javne potrošnje, torej takšno, ki kar najbolj vpliva na gospodarsko rast, na ukrepe, ki bodo temeljili na nizki zadolženosti prebivalstva, na ne zgolj uspešno temveč za gospodarsko rast učinkovito črpanje evropskih sredstev ter na ostale ukrepe, ki bodo povečevali gospodarsko rast. Postopno stabilizacijo javnih financ nameravamo doseči tako predvsem z ustrezno gospodarsko rastjo. To je v danih mednarodnih razmerah relativno drzen cilj, vendar po mojem mnenju edini možen, ki zagotavlja trajnostni gospodarski razvoj in večanje blaginje.

Za doseg navedenih ciljev bo vlada podpirala družbeno odgovorno in razvojno naravnano gospodarstvo. Uveljavljala bo plačilno disciplino, odpravljala sivo ekonomijo, izpeljala strateško premišljeno privatizacijo, ustvarila ustrezno spodbudno okolje za poslovanje malih in srednjih podjetij, oblikovala primerno okolje za razvoj socialnega podjetništva, zadrugištva in kooperativ, usmerjala bo projekte v okviru strategije pametne specializacije, spodbujala izvoz in mednarodno konkurenčnost Slovenije ter se še posebej intenzivno posvetila odpravljanju administrativnih ovir, ki dušijo gospodarsko pobudo. Posebej pomembno bo ustvariti spodbudno okolje za zaposlovanje. Vlada bo na trgu dela spodbujala večjo varno prožnost in manjšo segmentacijo na trgu dela. V skladu z načelom, da mladi ne sodijo na zavod za zaposlovanje, si bomo s pomočjo kariernih inkubatorjev, nadgraditvijo jamstva za mlade, z ustreznimi subvencijami in na druge načine prizadevali mladim omogočiti, da se po končanem izobraževanju takoj zaposlijo, seveda pa bomo subvencije za zaposlovanje in druge ukrepe namenili tudi za zaposlovanje starejših ter dolgotrajno brezposelnih oseb in invalidom. Eden izmed glavnih ciljev bo zmanjšati starostno segmentacijo na trgu dela, ki različne skupine postavlja v izrazito neenakopraven položaj.

Na področju delovanja bank in zavarovalnice je ključno, da ustvarimo stabilen bančno-finančni sistem, ki bo podpiral razvojno financiranje in prestrukturiranje gospodarstva, kar bo posledično podpiralo krepitev konkurenčnosti gospodarstva in prizadevanja za ohranitev in odpiranje novih delovnih mest. Sanacija bančnega sistema mora v prihodnje potekati predvsem skozi sanacijo gospodarstva in z aktivnim pristopom znotraj samih bank. Za hitrejše in učinkovitejše prestrukturiranje in razdolževanje podjetij bo potrebna aktivnejša vloga tako imenovane slabe banke, SID banke in komercialnih bank. Za vzpostavitev bistveno učinkovitejšega sistema nadzornih finančnih

institucij bodo onemogočene slabe in nedopustne oziroma koruptivne prakse, s čimer se bo povrnilo zaupanje v bančni in zavarovalniški sektor. Na področju energetike se bomo zavzemali za stabilno, učinkovito in trajnostno naravnano oskrbo z energijo. Med ukrepe na tem področju sodijo energetska sanacija stavb v državni, občinski in privatni lasti, finančno vzdržan sistem podpore za obnovljive vire energije in ne nazadnje nadaljevanje investiranja v gradnjo verige hidroelektrarn na Savi in po možnosti na drugih primernih mestih v Sloveniji. Vlada bo vsekakor zagotovila tudi neodvisno revizijo izvedbe gradnje in ekonomike prihodnjega obratovanja TEŠ 6.

Na infrastrukturnem področju bo treba predvsem povečati učinkovitost gospodarjenja z obstoječo infrastrukturo, kar bo mogoče doseči predvsem z zagotavljanjem stabilnega obsega finančnih sredstev za izvajanje gospodarskih javnih služb na državni infrastrukturi ter s postopnim združevanjem nekaterih upravljaljskih funkcij na državni prometni infrastrukturi, to je na železnicah, avtocestah, državnih cestah in vodni infrastrukturi. Organizacijo železniškega sistema bomo uskladili z evropskimi direktivami s tega področja. Prioritetno bomo realizirali tiste infrastrukturne investicije, za katere bomo uspeli zagotoviti sofinanciranje s sredstvi EU in ki bodo ob predaji v uporabo zagotavljale tudi denarni tok za servisiranje dolžniških virov financiranja.

Za prihodnost slovenske nacije so izjemnega pomena področja vzgoje, izobraževanja, znanosti in visokega šolstva. Na ravni predšolske, osnovnošolske in srednješolske vzgoje in izobraževanja je treba še nadalje dvigati kakovost vzgojno-izobraževalnega procesa ter zagotavljati avtonomijo in čim višjo strokovno usposobljenost vzgojiteljev in učiteljev. Že v najzgodnejših fazah pa tudi kasneje na vseh stopnjah je treba otroke in mladino vzgajati in izobraževati tudi v smeri poznavanja ključnih domovinskih in državljanskih vsebin ter etičnih vrednot. Ne gre le za krepitev razuma, kajti močno potrebujemo tudi krepitev in vzgojo srca. Zadosti pozornosti je treba posvetiti vsestranskemu obvladovanju slovenskega jezika in doseganju funkcionalne pismenosti. V proces izobraževanja je treba na splošno uvajati tudi praktično usposabljanje, s čimer se krepí karierna in kompetenčna orientacija mladih, šole pa se tesneje povežejo z lokalnim okoljem. Na področju visokega šolstva je treba zagotavljati visoko kakovost študija ter pravičen način vključevanja vanj, na primer tako, da se vsakemu, ki izpolnjuje vpisne pogoje, enkrat omogoči brezplačno dostopen študij. Zagotoviti je treba prožnejše oblike študija ter s finančnimi in drugimi spodbudami podpreti in bolje povezati področje raziskovanja in izobraževanja, visoko šolstvo pa je treba še v bistveno večji meri povezati z raziskovalnimi inštituti in predvsem gospodarstvom ter s širšim družbenim okoljem.

Posebno pozornost bo vlada namenila tudi kulturi in športu. S podporo vsem oblikam športa ter s preprečevanjem zlorab v športu bomo v družbi lažje ohranjali zdravje in svežino duha. S podporo slovenski kulturi pa bomo ohranili in skupno razvijali slovenski jezik in vse tisto, kar že skozi stoletja tvori bit in identiteto slovenskega naroda in nacije. Kulturna politika mora biti zato strateško umeščena v izvajanje vseh politik na ravni države in lokalnih skupnosti. Krepi bomo slovensko kulturno dediščino, podpirali mednarodno umestitev slovenske kulture, zagotavljali svobodo medijskega prostora ter pospeševali ljubiteljske kulturne in kulturno-umetniške vzgoje na vseh ravneh izobraževanja. Z optimizacijo strokovnega in transparentnega delovanja javne uprave bomo vzpostavili jasno in bistveno bolj učinkovito organizacijsko strukturo, hkrati pa bomo z usposabljanjem javnih uslužbencev z jasnimi merili za ugotavljanje odgovornosti in za napredovanje ter ne nazadnje s povečanjem odzivnosti in prožnosti pri upravnih storitvah zagotovili, da bo javna uprava postala bistveno bolj učinkovita in prijazna do uporabnika. Tako v domeni javne uprave kot tudi na področju gospodarstva, okolja in prostora ter na vseh drugih področjih bomo spodbujali uresničevanje modela VEM – Vse na enem mestu, saj ta model strankam omogoča, da dobijo vse informacije na enem mestu, s čimer jim olajša uveljavljanje njihovih pravic in interesov.

Na področju lokalne samouprave bo vlada v prvi polovici mandata v sodelovanju z vsemi ključnimi deležniki pripravila strategijo razvoja lokalne samouprave v Republiki Sloveniji. Za uspešno državo so bistvenega pomena dobro delujoče občine, ki izpolnjujejo tudi naloge, ki so nanje prenesene z zakonom. Vlada bo spodbujala avtonomno povezovanje ali združevanje občin ter njihovo medsebojno sodelovanje, pri čemer bo upoštevala načela evropske listine o lokalni samoupravi, ugotovitve Ustavnega sodišča in mnenja stroke. Le povezane ali združene občine so lahko v svoji institucionalni, funkcionalni in finančni avtonomiji močne in razvite ter usmerjene v trajnostni razvoj. Vlada bo soustvarjala tudi vizijo slovenskega kmetijstva, ki bo temelj prehranske varnosti države in bo skupaj z gozdarstvom in ribištvom tudi temelj gospodarske vitalnosti podeželja. Prizadevali si bomo za takšen razvoj, ki bo kmetijstvo prilagodil učinkom podnebnih sprememb, hkrati pa bomo spodbujali vse aktivnosti, ki trajno izboljšujejo konkurenčnost slovenskega kmetijstva, ter krepijo partnerski odnos med udeleženci vzdolž verige preskrbe s hrano in gozdno-lesne verige. Zavzemali se bomo za sodobno kmetijstvo, ki bo zagotovilo največjo možno stopnjo prehranske samooskrbe. Kmetijska zemljišča in gozdovi so naše veliko bogastvo, ki mu moramo nameniti vso dolžno pozornost in spoštovanje. Posebno podporo je treba nameniti razvoju družinskih kmetij, ki so temelj slovenskega kmetijstva.

Prizadevali si bomo za pomoč kmetijam na področjih s težjimi pridelovalnimi pogoji, posebno skrb pa namenili tudi kmetijam na demografsko ogroženih in obmejnih področjih. Prav tako se bomo zavzemali za podporo dopolnilnim, na primer turističnim ali obrtnim dejavnostim na kmetijah. S posebnimi ukrepi pa bomo spodbujali mlade, da prevzamejo kmetijo od starejše generacije. Zelo pomembno je tudi, da izboljšamo izkoristek gozda kot najbogatejšega naravnega vira v Sloveniji ter pospešimo domačo predelavo lesa v izdelke z višjo dodano vrednostjo. Spodbuditi je treba oživitve lesno predelovalne industrije in zagotoviti učinkovitejše upravljanje v gozdarstvu. Mnoge navedene in druge usmeritve na področju gospodarstva, kmetijstva, infrastrukture, energetike in drugod bo mogoče dosegati le, če bodo za te usmeritve dovolj hitro in kakovostno urejene tudi okoljske in prostorske predpostavke. Še tako odlična ideja podjetnika, gradbenika ali koga drugega, da zgradi ekonomsko dobičkonosen objekt, se ne more realizirati brez ustreznih preverjanj in učinkov takšne investicije na naravno okolje in prostor. Novo skupno Ministrstvo za okolje in prostor bo moralo omogočiti takšne postopke pridobivanja različnih mnenj in dovoljenj, ki bodo bistveno hitrejši in preglednejši od dosedanjih. To bo vodilo v večjo učinkovitost pri sprejemanju državnih in občinskih prostorskih načrtov ter do bistveno hitrejših možnosti izvedb gospodarskih in drugih investicij, ki posegajo v okolje in prostor. Na drugi strani pa je ključno poslanstvo navedenega ministrstva, da zagotavlja varstvo okolja, k čemur bo tudi vlada kot celota še posebej zavezana. Pripravili bomo nacionalni program varstva okolja. S pomočjo državnih, evropskih in drugih sredstev bomo pomagali lokalnim skupnosti zgraditi omrežja za oskrbo s pitno vodo in omrežja za odvajanje in čiščenje odpadne vode, uveljavili bomo zakonsko ureditev, po kateri bo odgovorni za onesnaženje v okolju tudi plačnik škode, in vzpostavili bomo ničelno toleranco za povzročitelje namenskih škodljivih posegov v okolje. Zavzeli se bomo tudi za zapis pravice do pitne vode v ustavi. Vlada si bo prizadevala za zagotovitev ustrezne socialne politike in pokojninskega sistema ter za medgeneracijsko povezovanje in sodelovanje.

S spodbujanjem zaposlovanja in dela vseh starostnih skupin ter preko uveljavljanje različnih oblik pomoči, poenostavitve postopkov ter razporejanja razpoložljivih virov po načelih solidarnosti in pravičnosti bo vlada zmanjševala delež ljudi pod pragom revščine. Kot je bilo že rečeno, si bomo po vseh močeh prizadevali, da bo tako mladim kot starejšim na različne načine omogočeno, da lahko z delom zaslužijo za spodobno življenje. Posebna pozornost bo namenjena zagotavljanju pogojev za dostop do prvega stanovanja za mlade in mlade družine. Na drugi strani pa bo za osebe, ki so dolgotrajno odvisne od nege in pomoči, celovito urejen sistem dolgotrajne oskrbe. Spodbujali bomo

zgodnje zaposlovanje in kasnejše upokojevanje s postopnim vstopom in izstopom s trga dela. V okviru politike enakih možnosti za vse bo dosledno uveljavljeno načelo nediskriminacije posameznikov in družbenih skupin. Nobena osebna okoliščina posameznika ne sme biti razlog za omejevanje njegovih človekovih pravic. Posebna pozornost bo namenjena tudi potrebam, interesom in pravicam različnih družbenih skupin: narodnih, etničnih, interesnih in drugih. Glede italijanske in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji bo vlada v okviru ustavnih pravic obeh skupnosti nadgradila že doseženo. Med drugim tudi s pripravo in sprejetjem zakona o avtohtoni italijanski in madžarski narodni skupnosti ter z doslednejšo uveljavitvijo dvojezičnosti v javni upravi, pravosodju in drugih uradnih sferah. Upošteevane bodo posebne pravice in potrebe romske skupnosti. Nadaljeval pa se bo tudi proces preučevanja pobude za ureditev kolektivnih pravic narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFR Jugoslavije. Vlada si bo prizadevala, da v okviru dosedanje institucionalne ureditve ohranja in nadalje krepi povezave s Slovenci v zamejstvu in po svetu, s čimer se ohranjajo slovenski jezik, slovenska kultura in kulturni prostor. V zvezi s tem bo do konca leta 2015 usklajena in sprejeta dolgoročna strategija sodelovanja s Slovenci po svetu, ki bo predvidela možnosti in ukrepe za ohranitev in razvoj njihove kolektivne avtonomije v odnosu do večinskega prebivalstva v okoljih kjer živijo. Ob tem je pomembno, da se s Slovenci po svetu krepijo tudi gospodarske in druge vezi, ki lahko dodatno spodbudno vplivajo na razvoj in izvozno sposobnost slovenskega gospodarstva ali pa na razvoj podjetij in dejavnosti Slovencev po svetu.

Končno naj namenim nekaj besed še položaju Republike Slovenije v Evropski uniji in svetu. Vlada si bo prizadevala, da Sloveniji poveča mednarodno kredibilnost in zunanje politično prepoznavnost. V okviru Evropske unije bo Slovenija še bolj aktivno in verodostojno izkoristila priložnosti, ki jih ima kot članica. V razprave in pogajanja na ravni Evropske unije bo vnesla več lasnih predlogov ter aktivneje kot doslej sooblikovala politike EU. Prizadevala si bo za intenziven nadaljnji razvoj gospodarske diplomacije ter za vodenje proaktivne zunanje politike in načelne diplomacije. Pri vsem tem bomo izhajali iz temeljnih vrednot in načel naše zunanje politike, med katere sodi aktivno zagovarjanje človekovih pravic, krepitev človekove varnosti in spoštovanje mednarodnega prava. Podpirali bomo krepitev notranje integracije Evropske unije ter krepitev vloge Evropske unije v mednarodnih odnosih ter postali aktivni zagovorniki širitvenega procesa, posebej na zahodnem Balkanu.

Spoštovane poslanke in poslanci, drage državljanke in državljani! Slovenija je v težki krizni situaciji in do vseh navedenih ciljev

vodi le težavna in naporna pot. Nobenih bližnjic ni in tega se zavedamo. V naši politični stranki se skupaj z bodočima koalicijskima partnericama, z Demokratično stranko upokojencev Slovenije in Socialnimi demokrati skupno zavezujemo k veliki odgovornosti in zahtevnim nalogam. Toda pogum, ki ga moramo zbrati, da dosežemo zastavljene cilje, ni le naša naloga, pač pa tudi naloga slehernega od nas, če le želimo dobro naši deželi in svojim otrokom oziroma prihodnjim generacijam. Zato zberimo vsak zase in vsi skupaj dovolj poguma, da se tokrat resnično odločimo za vse tiste spremembe, ki bodo našo družbo naredile boljšo. Vsakega od nas, drage državljanke in državljani, zato pozivam, da spremeni pri sebi kako slabo navado in tako vstavi svoj kamenček v naš skupni mozaik nujno potrebnih družbenih sprememb. Če mi bo danes ta visoki zbor kot kandidatu za predsednika vlade naklonil svojo podporo, bom skupaj s koalicijskimi partnerji oblikoval vlado, ki bo odločno začrtala smer teh sprememb in nato storila vse, da Slovenijo popelje iz krize ter nam vsem skupaj omogoči zadostno blaginjo in trajnostni razvoj. Hvala lepa.

/ aplavz/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke in zanjo gospod Janez Janša.

JANEZ (IVAN) JANŠA (PS SDS): Spoštovani gospod predsednik, kolegice in kolegi, Slovenke in Slovenci, državljanke in državljani!

Državni zbor je danes pred pomembnim korakom in če bi imeli dovolilni čas, kot je običajen za volitve v državah parlamentarne demokracije, bi vsi verjetno v tej dvorani želeli samo eno, to je čim več uspeha čim bolj konkretnemu in čim bolj ambicioznemu programu, ki je bil oziroma ki bi moral biti danes tu predstavljen. Ampak, žal, ne živimo ta čas, ne živimo takšnega časa, in že to, da vas tu jaz danes nagovarjam, je eden od dokazov za to. Mislim, da se še nikoli ni zgodilo, da bi v parlamentu na dan, ko se voli predsednika vlade, v imenu opozicije govoril zapornik. Imajo ali pa imate prav tisti, ki to smatrate za izjemno nenavadno, čudno, neskladno z nekimi splošnimi normami. V tem se lahko samo strinjamo. Vendar pa ni problem v posledici, ampak je problem v vzroku. Nenavadno je, da se lahko nekaj tednov pred volitvami brez dokazov pošlje v zapor vodjo največje opozicijske stranke. In ko se pogovarjate o tem, kaj je normalno in kaj ni normalno, kaj je čudno in kaj ni čudno, začnite pri vzrokih, in če še niste, preberite sodbo. Je pravomočna, ima svoje posledice. Vsi v tej dvorani ste pismeni in vsak, ki sodi na podlagi časopisnih člankov in se ne poglobi v tisto, kar piše v sodbi, dela ne krivico meni pa moji družini ali pa moji stranki, ampak

predvsem svoji pameti in svoji logiki. Toliko o tem. Skratka smo na neki skrajni točki nepravnosti in jaz, ki stojim danes za to govnico, sem živ dokaz za to.

Se je pa ta seja Državnega zbora kljub temu začela s prijetnim presenečenjem. Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke je predsedniku Državnega zbora predlagala, da danes na nek način obeležimo dan spomina na vse žrtve fašizma, nacionalsocializma in komunizma, evropski dan spomina, in predsednik je to danes naredil in se mu zato zahvaljujem. Pozdravljamo ta prvi korak in upamo, da mu bo sledil tudi drugi, da so bile te besede iskrene in da bo po petih letih večina v slovenskem državnem zboru sposobna tudi izglasovati resolucijo, kakršno je sprejel Evropski parlament. Ko smo namreč pred petimi leti to predlagali kot neko normalno gesto, tudi mnoge druge države so to naredile, je bila ta resolucija zavrnjena. Torej pričakujemo, da bo naslednji korak storjen in da bo predsednik Državnega zbora sam predlagal to resolucijo v potrditev, da se ne bomo spet zapletali okrog vprašanj prestiža.

Kot sem dejal na začetku, je danes pred tem visokim zborom zelo pomemben korak in če bi bili v normalnem dovolilnem času, bi morali projektu vsi zaželeli zgolj samo dobro. Ampak ne moremo mimo tega, da je nad volitvami, katerih rezultat se naj bi danes na nek način v prvem koraku udeležil, močna senca legitimnosti ali pa, če hočete, da se izrazim čisto pravniško, dvom legitimnosti. In tisti, ki razmišlja nekaj časa vnaprej – in kandidat za predsednika vlade bi to moral, pa mislim, da tudi vsi ostali v tem zboru bi se morali vprašati, kaj se bo zgodilo, ko bo – in enkrat to bo, in to ne tako daleč v prihodnosti – ta senca potrjena in bo iz suma nastalo dejstvo. Torej senca legitimnosti nad temi volitvami dela čas po volitvah, ki bi moral biti drugačen, zelo specifičen. Ne gre samo za afero Patria, ki je tokrat že četrtič vplivala na volitve, in to zdaj bom rekel s fizično iluminacijo. Gre tudi za to, da danes sedimo v tem državnem zboru predstavniki polovice volilnega telesa. Polovica državljanov in državljanov 13. julija ni volila. Si predstavljate, kako bi se to vprašanje poudarjalo, če bi bil volilni rezultat drugačen, recimo obrnjen? Kakšni naslovi bi bili po slovenskih časopisih? Zdaj pa kot da to nikogar ne skrbi. Mene osebno pa to skrbi. In če bi bil kandidat za predsednika vlade, bi me skrbelo še bistveno bolj. Prvič v Sloveniji se je zgodilo, da je bila volilna udeležba tako nizka, ampak čudežno je bila v slovenskih medijih za še kar dobro. Kaj je to še kar dobro, se bo videlo, ko bodo prišle posledice.

Če mogoče še kdo ni razumel teh besed v zvezi z vprašanjem suma legitimnosti volitev, mogoče še ena primerjava iz pri nekaterih tako čislane socializma. Zdaj znana je prilika iz sredine 70. let prejšnjega stoletja, ko je bil jugoslovanski diktator Josip Broz Tito na enem od zadnjih, bom rekel v narekovajih,

"zdravih obiskov v Sloveniji" in seveda je šel tudi kot po navadi tokrat na lov v eno od državnih lovišč. Uslužni podložniki v slovenski komunistični nomenklaturi so za to, da bi ga zadovoljili, tam nekje na rob gozda privezali medveda, on ga je ustrelil, ne da bi vedel, da je privezan seveda, in potem so se postavili v vrsto in mu čestitali. Sprašujem gospoda Cerarja, če bi on tudi čestital lovcu, ki je ustrelil privezanega medveda.

Kar se tiče samega programa je nesporno dejstvo, ne pojavlja se prvič ob takšnih priložnostih, da bi bilo pred vsako vlado, to, ki bo imenovana, ali kakršnokoli drugo in pred vsakim predsednikom vlade, kandidatom za predsednika vlade najprej, zelo težko delo. Najprej že pri sami sestavi vlade in potem pri vladanju. Situacija je takšna, da bi bilo to delo težko za vsako vlado, tudi najbolj sposobno in tudi z najbolj natančno izdelanim programom.

Kot rečeno že prej, smo Slovenci razdeljeni. Pol jih še za silo verjame v parlamentarno demokracijo, in ta polovica je šla na volitve, druga polovica je obupala, ne verjame v to, da lahko s svojim glasom kaj spremeni, ali pa je bila prestrašena, zavedena zaradi vsega tega, kar se je dogajalo. Kakorkoli, Slovenija je razdeljena na polovico, ki je obupala nad parlamentarno demokracijo, in na ostalo polovico, ki pa je razdeljena po ideoloških ločnicah. In bolj kot vse ostalo, o čemer je bilo govora doslej, je to ključni problem Slovenije. Ta usodna razdeljenost, povzročena z revolucijo in genocidom, z ostanki rdečega apartheida, z monopoli in tudi s propadlo tranzicijo.

Kandidat za predsednika vlade je dejal, da je naš ključni problem, ko je poskušal dati neko diagnozo stanja, nedozorelost. Ta beseda je bila uporabljena. Če se milo izrazim, je ta diagnoza zelo površna. Če bi bilo stanje, v katerem smo, zgolj posledica neke nedozorelosti, potem bi se usedli in počakali, da odrastemo, in vse bi bilo boljše. Žal temu ni tako. Tudi ta diagnoza zelo spominja na čase tam ob koncu 80. let prejšnjega stoletja, ko so v tej isti dvorani, ko še ni bila prenovljena, govorili o tem, kako smo vsi krivi za krizo, v kateri smo in kako moramo vsi zatisniti pas. In izdelovali so se programi gospodarske stabilizacije do žalostnega konca tiste države. Torej ne gre za vprašanja nedozorelosti, gre pa za vprašanje neke usodne razdeljenosti. Jaz sem vesel, da se je kandidat za predsednika vlade tega vprašanja vsaj približno dotaknil s strani, ki je pač pozitivna, in bomo tudi tukaj z veseljem podprli morebitne naslednje korake, če se bo od besed prešlo k dejanjem.

V predstavljenem programu tukaj, če sem kaj preslišal, me prosim popravite, ampak nisem slišal niti ene številke in niti enega roka. Mislim, da še nikoli noben kandidat za predsednika vlade ni predstavil programa, v katerem ne bi bilo nobene številke in nobenega roka. Če bi bili časi dobri, normalni in cvetoči in bi imeli privatizirano gospodarstvo, brez da bi se

bali vplivov države in tako dalje, družbo, v katero se država ne vtika več, kot je to nujno potrebno, potem bi lahko rekli v redu, saj nekaj od tega se bo na vsakem področju naredilo, nekaj se ne bo. Ker ni merljivih kriterijev, bo nekdo rekel, da je kozarec na pol poln, drugi, da je na pol prazen. Življenje bo normalno teklo dalje. Problem je, da nismo v takem stanju, da se ne cedita med in mleko. Tudi zunanje okolje, tako gospodarsko kot politično, okrog države postaja vedno bolj zahtevno in zaradi tega bi si ta državni zbor in mislim da celotna slovenska javnost zaslužila vsaj nekaj ključnih števil in vsaj nekaj ključnih rokov. Kandidat za predsednika vlade ima še en nastop in nas lahko še prijetno presenetiti, vendar bo po mojem zelo težko vsebinsko odločati, če ta program ne bo dobil nobene konkretizacije. Vsi se bomo za nekaj zavzemali, treba bi bilo itn. To je jasno, ampak tukaj mi sedaj v tem državnem zboru danes ne odločamo o kandidatu za predsednika neke znanstvene raziskovalne fundacije, ampak odločamo o kandidatu za predsednika vlade. In ta funkcija, ta posel je brutalen. Če kaj, potem na tem mestu že od prve minute dalje srečaš številke. Kruta realnost. In treba se je vsako minuto odločati ravno o številkah in o rokih, kaj, do kdaj, koliko. Če stvari niso v naprej pripravljene vsaj ko gre za makroekonomske okvire, potem zavlada kaos v rekordnem času. Tudi če se ne odločaš, če odgovarjaš na izzive, proučili bomo in ustanavljajš komisije in nova ministrstva in urade, pač odloča nekdo drug. Odloča pa tako, kot je v njegovem interesu.

Kar se tiče teh konkretnih navedb, ki so najbolj manjkale, me skrbi ta nonšalantnost, ki danes ni prvič prišla do izraza, ampak smo jo poslušali tudi zadnje tedne, da ne rečem mesece od kar stranka, ki ima večino v tem državnem zboru, obstaja v zvezi s sedaj ključnim ekonomskim problemom, ki ga Slovenija ima. Naš ključni problem je to, da smo preveč zadolženi in da preveč porabimo, da so tukaj škarje vse bolj zaprte, da se kljub zelo resni situaciji tisti, ki ustvarjajo javno mnenje, in tisti, ki bodo odločali, hočeš nočeš seveda tudi o številkah, zatekajo v neko iluzijo, da pač situacija še ni takšna. Pri dolgovih recimo v iluzijo, da še nismo na sto odstotkih javnega dolga glede na letni bruto domači proizvod, da je recimo naša sosednja država Italija že preko sto odstotkov, na stodvajsetih odstotkih, in da imamo še čas in prostor in se lahko še zadolžujemo. Pogled na realne številke, gospodarsko rast oziroma bolje rečeno stagnacijo, makroekonomske rezultate vseh let od leta 2009 naprej, ko nas je zadela kriza ali ko smo v glavnem po svoji krivdi stopili v krizo in v kateri smo še vedno, kaže na to, da smo si zelo veliko sposojali, praktično nič od tega investirali, da se sredstva, da se denar za obresti v letnih proračunih drastično povečuje, šlo je preko deset odstotkov letnega proračuna samo za obresti, brez vračila glavnice, in da ta denar odhaja iz Slovenije. Sosednja država Italija, ki je

dejansko bolj zadolžena od nas, ne samo, da je večje gospodarstvo, ampak italijanska država je recimo v 70 odstotkih zadolžena pri domačih finančnih institucijah. Ko italijanski davkoplačevalci preko davkov vračajo ta državni dolg vsako leto, gre to, 70 % in več, na račune domačih, se pravi italijanskih finančnih institucij, ki so ta denar posodile. Ta denar kroži znotraj italijanskega nacionalnega gospodarstva, ustvarja nova delovna mesta, prispeva h gospodarski rasti, razvoju, blaginji, plačilu stroškov za javni sektor ali pa delovanje javnega sektorja in tako naprej. V Sloveniji je pa ta slika obratna – pri nas pa več kot 70 % denarja, ki je državni dolg in ki ga vračamo, odhaja v tujino tujim finančnim institucijam, ki – to bo zanimalo kolega tamle na levi – seveda Sloveniji zelo radi posojajo. Države s socialistično retoriko, ki se rade zadolžujejo, so najboljši prijatelj finančnih kapitalistov v svetu. Tako je tu neka neverjetna simbioza, ki deluje, in ni čudno, da recimo gospod Soros z veliko vnemo financira levičarske organizacije po celem svetu, hkrati pa služi milijarde od obresti. To, da smo mi zadolženi in da moramo vračati vsako leto milijardo obresti in nekaj milijard glavnice, je zelo velik problem. In ta problem je toliko večji, ker je proračunska poraba v Sloveniji že sama po sebi zdaj že dolgo časa, od leta 2007 naprej, bistveno večja od prilivov. Po eni strani moramo torej vedno več vračati, in ta denar gre v glavnem ven, ne kroži znotraj gospodarskega ali pa finančnega sistema države, po drugi strani si pa še dodatno sposojamo. Najbolj neprijetna novica za kandidata za predsednika vlade in za vlado, ki bo zelo verjetno potrjena v tem državnem zboru za mandat, ki je pred vami, je v tem, da se bodo v tem mandatu, tudi če ne bo trajal vsa štiri leta, še škarje zaprle. In v tem nastopnem govoru nisem slišal nobene formule za ta čas, ki neizpodbitno prihaja. Razen če je še nekje skrit, a se s tem namerno noče razburjati slovenske javnosti, nek konkreten program s številkami in roki ter s pogajalsko taktiko zadaj z evropskimi institucijami, s katerim bo nova vlada pripravljena na srečanje s tem neizogibnim izzivom. Če je temu tako, se opravičujem in bom zelo vesel.

Veliko je bilo tu govora o tem, kako bo pravna država rešila vse probleme. Prvič, pravna država sama po sebi ne bo rešila ničesar. Vladavina prava je predpogoj za to, da vsi družbeni sistemi in podsistemi lahko normalno funkcionirajo, pravna država sama po sebi pa ne rešuje ničesar in je samo nek nujen formalističen okvir, ki lahko deluje v dobro ali pa v slabo. Tudi Ruska federacija je pravna država, vendar tam ne odloča vladavina prava, ampak vemo, kdo, pa Belorusija in tako naprej. Tudi Severna Koreja je na nek način pravna država, ima zakone, ima policijo, ki nadzoruje izvajanje teh zakonov. Tudi bivša SFRJ je bila pravna država. Torej pravna država sama po sebi ne rešuje ničesar, vladavina prava pa da. In če se bo nova vlada zavzemala za vladavino prava in

za spoštovanje človekovih pravic, bo imela vso našo podporo. Žal pa statistika, ki je bila predstavljena v zadnjem času, kaže, da je tu zelo velik problem. V zadnjih 10 letih je več kot tisoč slovenskih sodnikov po ugotovitvah slovenskega ustavnega sodišča ali Evropskega sodišča za človekove pravice kršilo človekove pravice. To ni amaterska ocena, to so uradna dejstva, in to v več kot 400 sodnih primerih, ki so v tem času že doživeli epilog. Ker pa vemo, da so sodni mlini takšni, da meljejo počasi, v Sloveniji še posebej in tudi evropski včasih, je treba vedeti, da je več 100 takšnih primerov še v proceduri in da bo ta številka za 10 let še bistveno večja. Če imamo v državi, kjer je mislim da manj kot tisoč sodnikov ali pa nekaj takšnega, več kot 400 posamičnih sodb, pri katerih je sodelovalo več kot tisoč sodnikov, kjer je bilo uradno potrjeno, da so se kršile človekove pravice, potem govoriti o tem, da živimo v državi kjer se človekove pravice spoštujejo, ni drugega kot slaba šala. In o tem, kako se bomo spopadli s tem problemom nismo slišali nič.

Tri besede sem si poleg tega, da še nismo dozoreli, najbolj zapomnil iz tega nastopnega govora. Te besede so sanacija, stabilizacija in prestrukturiranje. Tudi te besede, če je mogoče, mislim da gospod Hainz je sedel v tej dvorani, preden je bila prenovljena, ko je bila tukaj še socialistična skupščina, te besede se je takrat velikokrat slišalo predvsem v letih 1980–1990. In vemo kakšen je bil epilog. Načelno z njimi ni nič narobe. Problem je pa v tem, kot sem dejal že prej, da ni bilo nobenih števil in nobenih rokov. In še večji problem je, da očitno dobivamo tukaj s samega vrha zelo slab zgled. Vlada naj bi se povečala kar za četrtno z 12 na 15 resorjev. Zdaj ni to toliko pomembno, da bodo trije kabineti več, pa potem posledično še nekaj 10 raznih uradov in tako dalje. To samo po sebi v absolutnih številkah ni tako velik strošek. Problem je v tem, ker je to zgled na samem vrhu. Slovenska birokracija se je od leta 1996, ko smo v glavnem zaokrožili vzpostavljanje samostojne slovenske države z vsemi institucijami, povečala za mislim da natančno 42 tisoč 500 zaposlenih. Nekaj od tega upravičeno, nekaj od tega ne, ampak po tem, ko smo imeli že vse, kar je potrebno za normalno funkcioniranje države, potem ko smo šli v Evropsko unijo in nimamo več niti takšne potrebe po carini, po mejni kontroli, razen še deloma na eni meji, po devizni inšpekciji in tako naprej. Mimogrede, potem ko smo prevzeli evro, se je tudi Banka Slovenije povečala menda za 100 zaposlenih, čeprav ima za tretjino manj funkcij. V tem času od leta 1996 naprej je nastalo na stotine novih državnih in paradržavnih uradov, institucij in agencij. Jaz sem bil dvakrat predsednik vlade in nikoli nisem znal na pamet naštet niti polovico vseh teh, če sem še tako bral, da se jih ni bilo možno zapomniti. In to se tudi če se predsednik vlade recimo trudi, nehote množi kot gobe po dežju. Če pa je vlada še sama za povečanje število

resorjev in napovedjo novih uradov in tako naprej, daje slab zgled, potem ne pričakujte, da boste kakršnokoli prestrukturiranje naredili brez velikanskih težav. V začetku leta 2013 preden se je začela revolucija z granitnimi kockami, ki je postavila prejšnjo vlado na oblast, je ne vlada, ampak so resorji, so ljudje, ki so še vedno zaposleni po slovenskih ministrstvih in so sposobni, naredili ocene o tem, kje je možno v administraciji varčevati in kje ne, kje je treba število zaposlenih zmanjšati in kje eventualno povečati. Ni bilo tako lahko priti do teh ocen in do teh števil, ampak te analize obstajajo, nekje so, mislim, da se niso izbrisali iz računalnikov, treba jih je enostavno vzeti ven in nekaj narediti v smislu realnega prestrukturiranja. Zelo težko boste nekemu ministrstvu zahtevali, da se določeni uradi, kjer se delo podvaja, ukinejo, če sami ustvarjate nova ministrstva. Ne gre toliko za neposredni strošek, kot gre za zgled, in na koncu ne bo šlo za 3 milijone večje proračunske izdatke, ampak bo šlo naprej za 30 pa potem za 90 milijonov novih stroškov. Kaj je alternativa temu, kar kritiziramo? Za vse stvari, ki so bile tukaj našteje kot reforme, potrebe po spremembah, prestrukturiranju, sanaciji in tako naprej, obstajajo ne samo izdelane konceptualne rešitve, obstajajo v veliki meri tudi operacionalizirane rešitve. To so osnutki in predlogi zakonov, tudi zakoni, ki so bili že predlagani v prejšnjih dveh mandatih, pa so bili v tem državnem zboru zavrnjeni. Večino tega je predlagala Slovenska demokratska stranka, tudi Nova Slovenija, Slovenska ljudska stranka, ki je bila v prejšnjem mandatu. Jaz bi to vseeno vzel ven in pogledal, ker pri pravnih rešitvah so številke, so konkretni ukrepi, so roki, so mednarodne primerjave. Eno ključnih bogastev, ki ga je Slovenija pridobila z vstopom v Evropsko unijo, je bogastvo dobrih praks. Ni države v Evropski uniji, ki kakšne stvari ne bi imela dobro urejene. Nobena država nima vse idealno urejeno, je pa v vsaki državi nekaj, kar je vredno posnemanja, in tega bogastva se splača posluževati. Veliko tega je, ko gre za konkretne rešitve, že zelo natančno opisano, preneseno v teh predlogih, ki so se v tem državnem zboru od leta 2009 naprej v glavnem zavračali, ker je obstajala neka paradigma ali pa prepričanje, kako so to napačne rešitve, kako si je treba izposoditi samo še 5 milijard, saj nevihta bo minila, zaprli bomo dežnike, sonce bo sijalo in vse bo cvetelo naprej kot prej. To se ni zgodilo oziroma zgodilo se je samo v tistih državah, ki so te ukrepe izvedle. Zaradi zamude bo Slovenija plačala toliko večjo ceno. Ampak te škarje se bodo zaprle ravno v tem mandatu. Ta rezultat volitev, če malo poenostavim, obstaja ideološka dvotretjinska večina v tem državnem zboru, je, mogoče se tako zdi na začetku, po eni strani blagoslov, po drugi strani pa prekletstvo, ker bo ta problem pač treba rešiti in ne bo izgovorov, kot so bili doslej, da je koalicija šibka, da ni dvotretjine za neke ustavne spremembe, čeprav smo mi vedno podprli, tudi ko smo bili

opozicija, nujne ustavne spremembe. Zdaj pač izgovorov ne bo.

Ne glede na to, da je bil danes vsaj na začetku predstavljen program, ki ga lahko pravzaprav v veliki meri vsak podpiše, ker nič ne zavezuje, tudi nič ne odvezuje. V imenu Slovenske demokratske stranke obljubljam, da bo stranka podprla vsak dober ukrep, vsak ukrep, ki gre v smeri rešitve teh problemov, da bomo ne glede na to, da nad volitvami in rezultati teh volitev visi sum legitimnosti, ki bo v mandatu, ki je pred vami, tudi potrjen, ravnali odgovorno. Ta beseda je bila tudi uporabljena. Za nas se ni treba bati. Vedno smo ravnali odgovorno in bomo tudi zdaj. Pričakujemo pa odgovornost tudi od tistih, ki imate ali pa boste imeli škarje in platno v rokah. Podprli bomo vsak reformni ukrep, ki bo zaslužil to ime. Jaz upam, da se jih bo tudi zaradi pritiska Evropske unije čim več prebilo mimo antireforme koalicijske pogodbe in da potem nekje med osnutkom in predlogom ne bodo izpadli, kot je tista zaveza za preiskavo bančne luknje. Zelo zanimivo, mimogrede, da je bilo najprej rečeno, kako je to eno od ključnih programskih zavez koalicijske pogodbe, potem pa noben od bodočih koalicijskih partnerjev ni opazil, da je ta ključni del izpadel. In so to opazili šele novinarji. Upam, da se z ukrepi ne bo dogajalo nekaj podobnega.

Slovenska demokratska stranka bo tako kot doslej tudi v tem mandatu, ne glede na ta sum legitimnosti volitev in rezultata, podpirala pa tudi predlagala dobre rešitve za Slovenijo. Kot že rečeno, je veliko teh rešitev že izdelanih, samo poiskati jih morate po ministrstvih, lahko vam tudi pomagamo s kopijami. Vsi si želimo, da bi bilo teh dobrih rešitev, ne glede na vse ostale pomisleke, ki sem jih naštel, čim več. Za vse bo bolje, če jih bo čim več in če bodo na mizo prišle čim hitreje. Vendar pa, kot sem dejal že prej, rezultat teh vprašljivo legitimnih volitev je takšen prvič v slovenski zgodovini, odkar imamo volitve v parlament, kjer lahko nastopa več strank na teh volitvah, da je en politični blok dobil ne samo prepričljivo, ampak dvotretjinsko večino. Jaz verjamem, da se gospodu Cerarju ni splačalo preveč truditi, da bi še kakšno stranko formalno dobil v koalicijo, ker zakaj bi kupoval nekaj, kar že imaš. To se nikoli ne izplača in dvotretjinska večina je, kot sem dejal že prej, po eni strani blagoslov, če vlada misli resno in če je za leporečjem tudi nek konkreten program s številkami in roki. Lahko pa je tudi prekletstvo. In prihodnost bo pokazala, kaj od tega se bo uveljavilo. V vsakem primeru pa je rezultat tak, da opoziciji ni treba prevzemati nikakršne odgovornosti, razen v tem smislu, da bo podpirala dobre predloge, če bo do njih prihajalo, če jih bo Vlada pošiljala v Državni zbor. In je tukaj prvič po letu 1990 na strani, ki ima ustavno večino, popolna odgovornost za to, kar se bo dogajalo v državi v prihodnjih letih, dokler bo ta večina obstajala.

To, da je v rokah enega ali ene opcije popolna pristojnost, popolna moč in popolna

oblast, pomeni tudi to, da bodo vsi računi na koncu prišli na znan naslov. To se bo zgodilo kmalu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije in zanjo gospod Karl Viktor Erjavec.

KARL VIKTOR ERJAVEC (PS DeSUS): Spoštovani predsednik Državnega zbora, drage kolegice in kolegi, vsi prisotni! Lahko rečem, da stranka DeSUS, njena poslanska skupina bo seveda podprla kandidata za predsednika vlade dr. Mira Cerarja. Ne nazadnje 13. julija v nedeljo zvečer so bili znani rezultati. Je premočno zmagal po mojem mnenju, ampak vseeno čestitke.

Bi pa v zvezi s 13. julijem to povedal. Za vse je bil to zelo neugoden datum, zelo neugoden čas za volitve. Vendar vsi smo pač morali tekmovati, ne glede na to, kdaj se je ta volilna tekma dogajala. Tako da glede legitimnosti volitev jaz mislim, da volitve so bile legitimne. Škoda, da pravosodje v Sloveniji ne deluje hitreje. Mislim, da bi lahko Vrhovno sodišče marsikatero zadrego preprečilo, če bi hitreje poslovalo. Ker gre za zadevo, ki jo je omenil prvak opozicije, ki je občutljiva politična zadeva, ki bremeni slovenski politični prostor, tudi iz današnje razprave smo lahko slišali, da so volitve nelegitimne, da je tukaj problem delovanja vladavine pravne države in tako dalje. Se strinjam, da so verjetno kakšni problemi z delovanjem vladavine prava. Če pogledamo pravzaprav, kaj se dogaja v naši družbi, če pogledamo te tajkunske zgodbe, kaj se dogaja v bankah. Ne nazadnje, da imamo tako velik dolg, so krive tudi banke. Mi smo dokapitalizirali banke za 5 milijard evrov, zato sem vesel, da je povsem jasno, da bomo v koalicijski pogodbi terjali tudi odgovornost za to bančno luknjo. Moram reči, da kot predsednik ene od strank, ki se zlasti zavzema pač za starejše, je zame nespremenljivo, da vedno najdemo sredstva za sanacijo bank, tam ni problem na stotine milijonov vložiti v ta bančni sistem, za katerega pa vidimo, da kljub temu da smo ga dokapitalizirali, še vedno ne deluje učinkovito. Poslušajte gospodarstvenike, podjetnike, še zmeraj govorijo o bančnem krču. Po drugi strani je pa 40, 50 ali pa 100 milijonov, ki so namenjeni za tiste, ki so s svojim minulim delom zgradili to državo, enormen problem. Zato sem vesel, da skozi koalicijska pogajanja je tudi zmagovala stranka uvidela, da je treba ta bremena krize razdeliti enakomerno po vsem prebivalstvu.

Moram reči, da bi bilo dobro, da bi bili bolj optimistični zlasti na takšen dan, ko bomo dobili novega predsednika vlade. Glejte, Slovenija je bila do leta 2008 zgodba o uspehu. Jaz se spominjam, kako so nas dajali za primer uspešne tranzicijske države, da dobro delamo, da smo vzorna država. Res pa je, ko je prišla ta globalna kriza, so se pa pokazale tudi

pomanjkljivosti in določene napake, ki niso bile v preteklosti popravljene oziroma nismo zadosti zgodaj šli v nekatere strukturne spremembe. Verjetno smo zamudili pravi čas za privatizacijo, vendar takrat smo bili pod vtisom nacionalnega interesa. Spomnimo se primera Tobačne tovarne, ki je bil klasičen primer, kako narediti vzdušje, da si proti temu, da pridejo tuji strateški partnerji. Danes vidimo, da se je za tem nacionalnim interesom marsikaj skrivalo. Ampak kot rečeno, jaz mislim, da smo lahko še vedno optimistični. Poglejte, Slovenija ima idealno geostrateško lego, mi ležimo med 5 in 10 koridorjem, smo najbolj na severu, kar se tiče Jadranskega morja, Luka Koper je gotovo strateška točka. Če bi izboljšali zlasti to železniško infrastrukturo, sem prepričan, da bi s tem največ naredili za naše gospodarstvo. Pa ne samo za veliko podjetja, ampak tudi za mala podjetja, ki bi skozi te projekte lahko našla dohodek. Problem je pa v tem, da v Sloveniji dejansko imamo tudi moralno krizo. Mi smo pod vtisom raznih megalomanskih projektov. Poglejte, drugi tir, cena je milijarda 300 milijonov evrov. To pomeni 56 milijonov evrov za 1 kilometer železnice. Sprašujem se, ali je res potrebno, da gre tisti vlak, ki bo v glavnem tovorni vlak, 200 na uro? Ali ne bi bilo bolje, da bi racionalizirali, imeli drugi tir, ampak bolj racionalen? Ne pa take enormne zneske, ki se po navadi izgubijo v raznih tajkunskih zgodbah. Podobna zgodba je žal tudi TEŠ 6. Če pogledamo od 600 milijonov, kolikor je bila najprej investicija načrtovana, sedaj je milijardo 400, pa ne vem, če bo to zadostovalo. Hočem reči, mi nismo več povsem na realnih tleh, ko gremo v neke nove investicije. Tudi vemo, kaj se je zgodilo z avtocestnim križem in kje so pristali tako imenovani avtocestni baroni. Podobno zgodbo imamo v zdravstvu. Tudi tukaj nas čaka zelo težko delo, ker različni lobiji črpajo sredstva, ki jih vsi plačujemo za to, da bi imeli neko kvalitetno javno zdravstvo, kjer bi vsak državljan v tej državi, ki bi zbolel, zaradi starosti, ali pa zaradi nesreč, ali pa zato, ker je bil iztrošen v delovnem procesu, da ima pavico do nekega normalnega zdravljenja. In mislim, da so to te stvari, o katerih bo morala ta vlada določati usmeritev in prebiti določene zadeve. Ne bo pa lahko, to pa bomo videli, kakšne težke ovire nas čakajo. Ampak kot rečeno, jaz mislim, da bi potrebovali nekaj več optimizma. Jaz mislim, da Slovenija ima vse pogoje. Tudi, če smo poslušali predsednika največje opozicijske stranke, imamo zadosti močno večino, da bi lahko tudi določene stvari izpeljali. Bi pa opozoril, da ni zadosti samo neka močna večina v Državnem zboru. Treba je vedeti, da je treba imeti tudi širši družbeni konsenz. Tukaj imamo civilno družbo. Zlasti tukaj mislim na sindikate, kjer bo treba najti nek družbeni dogovor, kako gremo skupaj v te spremembe, v te reforme. Jaz se spominjam še časov mandata 2004–2008, ko so makroekonomske analize kazale, če bi Slovenija imela neke 55 tisoč brezposelnih, da bi lahko

javne finance normalno začele funkcionirati. Ker bi to pomenilo, da bi imeli normalno stopnjo prihodkov in pa tudi obe zelo pomembni blagajni bi imele zadosti prispevkov za to, da bi lahko normalno funkcionirale. Tukaj mislim zlasti na pokojninsko in zdravstveno blagajno.

Moram reči, da sem kot predsednik stranke DeSUS zelo zadovoljen tudi s pogajanjem glede koalicijske pogodbe, glede naših pričakovanj. Mi smo zadovoljni, da se bo našlo dodatnih 40 milijonov evrov za te naše upokojence in verjemite, ta denar bo hitro nazaj prišel v proračun skozi davke, ker ta denar ne bo ostal nekje v nogavicah, ampak bo gotovo šel takoj v javno porabo. Tudi sem zelo vesel, da lahko rečemo tako, da kakšna številka je, to moram opozoriti, 40 milijonov je povsem jasno. Tudi povsem jasno je, da bomo začeli usklajevanje pokojnin, če bo gospodarska rast 2,5 %. Jaz srčno upam, da bo prišlo do te gospodarske rasti, da tukaj ne gre za to, da bomo ves čas v neki regresiji.

Bi pa opozoril, da bo treba še nekaj storiti na področju sive ekonomije. Tukaj, na področju davkov, jaz mislim, da bi bilo treba zopet uvrsti Vsak račun šteje. To se mi zdi, da je najbolj učinkovit način in opozoril bi, da bo treba zlasti paziti na to, da bi vzpostavili zelo pravičen davčni sistem. Poglejte, pri zakonu o nepremičninah lahko povem, da je eden od problemov ta, da je bil nepravičen. In tukaj, če ne bomo pravično obremenjevali prebivalstva glede na dosedanje davke, mislim, da bomo tudi imeli določene težave. Rečeno je bilo, da imamo v javnem sektorju od leta 1996 zaposlenih, da smo povečali za dodatno 40 tisoč ljudi. Jaz bi tukaj opozoril, javni sektor pač ima dve dimenziji. Ena je državna uprava, državna administracija. Tukaj se strinjam, tisti, ki poznamo ministrstvo, lokalno samoupravo, upravne enote, mislim, da tukaj so morda kakšne rezerve, ki jih je pa seveda treba dogovoriti tudi s sindikatom. Ne strinjam pa se v tistem delu, ko govorimo o zdravstvu ali pa o skrbstvu starejših oseb. Poglejte, tukaj gre za to, da mi s tem dvigujemo socialno državo. Vsak dom starejših pomeni večja kvaliteta v smislu izgraditve neke moderne socialne države. Tudi, če v bolnicah, ker vemo, da primanjkuje zdravnikov, če bi tukaj prišlo do povečanja števila, pomeni, da smo dosegli večjo dostopnost in večjo kvaliteto, kar se tiče zdravstva. Mislim, da bi bilo treba tudi posebno pozornost nameniti socialnemu podjetništvu. Jaz se spominjam razprav, Lizbonska strategija, tam je bilo moto Čim več dodane vrednosti na delovno mesto. To, da je 40 tisoč evrov dodane vrednosti, to ni nič, to je premalo bilo po Lizbonski strategiji. 100 tisoč ali še več in to je potem tisto pravo. Jaz pa mislim, da tukaj smo naredili veliko napako. Vsako delovno mesto šteje, vsako delovno mesto, ki je zdravo, prinaša delavcu socialno varnost. In zato menim, da bo treba tej komponenti socialnega podjetništva dati posebno pozornost. Poglejte, delavec, ki zasluži za svojo plačo in tudi, če podjetje nima

ekstra dobička ali pa ne povečuje svojega kapitala, ampak omogoča delavcu, da ima plačo, da so plačane vse davščine, to je ena kvaliteta. Zato, ker ni treba, da zavod za zaposlovanje skrbi za njegova nadomestila, in še ohranjamo njegovo delovno kondicijo. In da ne pomislimo, kakšne družbene efekte ima, če imaš delo, če imaš delovno mesto. Vemo, kaj se dogaja z ljudmi, ki so na dolgi rok brezposelni, kakšne družinske zgodbe se tukaj skrivajo. Zato mislim, da ta segment socialnega podjetništva mi v stranki DeSUS močno podpiramo.

Da ne bom predolg, ker vidim, da ura teče, jaz bi predsedniku Vlade, sicer v tem trenutku še nisi, ampak sem prepričan, da čez nekaj, odvisno, koliko dolgo bo trajala razprava, jaz ti želim veliko poguma, pametnih odločitev in da bomo dobro sodelovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanj gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovani kandidat za mandatarja gospod Cerar, spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Za razliko od mojih dveh predhodnikov, se jaz ne bom spuščal bom rekel, že v delo vlade, ker danes govorimo o kandidatu za mandatarja. In verjamem, da bo gospod Cerar, ko bo predstavil vladno ekipo, predstavil tudi številke, časovnico in vse, kar je treba za dobro vladanje.

Še enkrat, spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani kandidat za predsednika Vlade in spoštovani kolegice in kolegi! Pred kratkim smo imeli v Sloveniji predčasne volitve. Drugič zapored. Nekaj časa po prihodu velike gospodarske in finančne krize, ki je Slovenijo potisnila v skupino držav z najtežjimi posledicami, smo politično nestabilnost tihoma opravičevali prav s to finančno in gospodarsko krizo. Zdelo se je, da vladam po prihodu krize ni bilo najti pravih odgovorov in pravih rešitev, ki bi kazalnike začeli obračati na bolje. Sicer rahlo okrevanje je bilo pod vodstvom zadnje vlade vendarle zaznati. Vendar pretiran optimizem, da se bo Slovenija začela vidno pobirati, ni mogoče, če v prihodnje ne bomo imeli stabilne politične slike. Ravno vsled spoznanju, da ni zaznati želenega okrevanja ne samo zaradi krize same, temveč da imamo nezavidljive kazalce ravno zaradi velike politične negotovosti in nestabilnosti, smo na točki, gospe in gospodje, ko moramo, če resnično želimo naši državi dobro, sprejemati prave odločitve. Na vprašanja, kaj so prave odločitve, si sicer lahko vsak posameznik in vsaka stranka interpretira po svoje. Odgovor na to vprašanje pa je povsem jasen in preprost. Prave odločitve so odločitve katerih posledice se bodo pokazale v politični stabilnosti in zmožnosti spreminjati življenje naših državljanov in državljanek na bolje. Kratkovidnost in politična preračunljivost v teh

odločitvah ne bi smeli imeti prostora. Zadnje predčasne volitve so dokaz temu, spoštovani. Te so pokazale, da si želijo ljudje drugačno politiko, da si ljudje želijo stabilno politiko. Tudi s tem, ko so zaupanje večinsko dodelili novinki na političnem parketu, Stranki Mira Cerarja. Izbira in podpora kandidatov za predsednika Vlade tako ni samo izbira politike in njenih interesov, kot si želijo nekateri to interpretirati. V prvi vrsti gre za kriterij odgovornega ravnanja do ljudi. Slednje je tako temelj naše današnje odločitve o podpori ali nepodpori predlogu za mandatarja. Če so imele stranke ali pa če smo imele stranke tako leve kot desne pred volitvami polna usta delovanja v prid ljudem, je danes, dragi moji, ura resnice. Ura resnice, ko se bo pokazalo, kdo misli resno.

Socialni demokrati smo tudi v preteklosti pokazali držo, ki je državotvorno vzpostavila predstrankarske interese. Kljub temu, da je imela pretekla vlada pod vodstvom Alenke Bratušek kratek mandat, mandat v katerem je bila trojka tako rekoč pred vrati, smo bili pripravljeni prevzeti odgovornost. Odgovornost do države, ki je pred strankarsko matematiko, pa mislim, da je edina prava in možna rešitev, če želimo uspešno prehoditi pot iz brezna krize. Danes sem vesel, da imamo kljub temu, da je bil naši stranki na račun vstopa v vlado gospe Alenke Bratušek izstavljen visok račun, moč videti, da so se vendarle gospodarski kazalniki obrnili v pozitivno smer.

Na teh volitvah so nam državljanke in državljani, nam, ki sedimo v parlamentarnih klopih, tako zaupali glas, da bomo ravnali odgovorno in preudarno. Zato so danes besede o bodoči koaliciji, o številkah, o koalicijski pogodbi in še bi lahko našteval, besede nezadovoljstva, besede nečimrnosti in predvsem besede, kdo bo sedel v vladi in kdo ne. Te besede so, gospe in gospodje, popolnoma odveč.

Današnja odločitev o podpori dr. Miru Cerarju za predsednika vlade mora biti pretehtana na način, da si odgovorimo na eno vprašanje. Ali bomo izbrali pot politične stabilnosti ali zrelosti ali pa bomo na račun zamer, užaljenosti in politične preračunljivosti rušili vse pred seboj?

Poslanke in poslanci Socialnih demokratov bomo ravnali tako, kot smo obljubili našim volivkam in volivcem. Ravnali bomo odgovorno. Ravnali bomo v prid državljanek in državljanov. Ravnali bomo tako, da gremo na pot politični stabilnosti, ki vodi do nove vlade. Tako bomo predlog za kandidata za predsednika Vlade dr. Mira Cerarja soglasno podprli. Za gospoda Cerarja je danes še posebej pomemben dan. In osebnost dajem pred nekatere druge stvari, zato vam, gospod Miro, danes želim vse dobro. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo gospod Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Spoštovani gospod predsednik Državnega zbora, spoštovani kandidat za mandatarja, spoštovani zbor, spoštovane tovarišice in tovariši!

V svojem nagovoru bom na kratko predstavil, kaj Združena levica pričakuje od kandidata za mandatarja in od naslednje vlade. Slovenski politični prostor je zadnjih 20 let močno zdrsel v desno. Zlasti po začetku krize so praktično vse politične stranke v Sloveniji pristale na diktat okoliščin in zato na izključno neoliberalistične politike. Te naj bi predstavljale nekakšno zgodovinsko nujnost, ki naj bi manevrski prostor slovenskih vlad krčila izključno na politike, ki delajo pri kapitalu. Vse vladajoče stranke od začetka krize, od Socialne demokracije prek SDS do Pozitivne Slovenije, so tako pristale na privatizacijo, ukinjanje socialne države, zmanjševanje delavskih pravic, šikaniranje sindikatov, krčenje demokracije, izločanje javnosti iz procesov odločanja. Marsikateri politik, zlasti tisti, ki sami sebe imenujejo levičarji, pa kljub temu rad pove, da se osebno s takšnimi politikami ne strinja, ampak da enostavno slovenska politika nima izbire. Nečloveške politike bi nam vsiljevali finančni trgi, Evropska unija ali pa strokovnjaki, ki naj bi bežali iz države. Vsak izgovor je priročen. Preprečujejo nas, da moramo enostavno slediti nekim novim železnim zakonom zgodovine, kot smo v zgodovini že večkrat slišali. In prav zato, s tem svojim nemišljenjem, so vlade v zadnjih letih v Sloveniji napravile nepopravljivo škodo. V Združeni levici je zato od nove slovenske vlade pričakujemo, da bo začela vsaj toliko razmišljati, da bo postavila te železne zakone zgodovine in diktate okoliščin pod vprašaj. Da bo pred interese Evropske unije, finančnih trgov in kapitala postavila interese prebivalstva. Da se bo vprašala, kako je mogoče, da je v letu 2014, ko je BDP še enkrat večji kot pred 20 leti, brezposelnost presegla rekord iz leta 1993; kako je mogoče, da danes kljub naslutenemu tehnološkemu razvoju in porastu produktivnosti prvič po 2. svetovni vojni v Sloveniji in v Evropi odrasčajo generacije, ki bodo živele slabše od svojih staršev; zakaj mora v Sloveniji leta 2014 osmina prebivalstva živeti pod pragom revščine; zakaj so v Sloveniji kljub spodbudam za gospodarstvo, kot smo jih imenovali, zakaj so se kljub njim investicije v zadnjih 5 letih več kot prepolovile; kakšne učinke je zares imelo dajanje odpustkov bogatim in kapitalu; kakšni so bili torej učinki reševanja krize z liberalnimi zdravili in kakšni naj bi sploh bili cilji takih politik; kaj je cilj varčevalne politike; kdaj bodo naše plače dovolj konkurenčne, ko bomo na nivoju Slovaške, Romunije ali na nivoju Bangladeša in končno zakaj kljub očitni katastrofi, ki jo vidimo v Sloveniji, na evropski periferiji, še vedno poslušamo priporočila evropskih institucij, ki so za to krizo odgovorne. To so zgolj nekatere od vprašanj, ki bi si jih morala prihodnja vlada in kandidat za mandatarja zastaviti. Upamo seveda, da so se jih, a vendar osnutki koalicijske

pogodbe, ki jih beremo, spet kot rešitve ponujajo prav tiste politike, ki so nas v krizo pripeljale in ki krize dokazano ne rešujejo, ampak jo poglobljajo. Očitno je tudi vlada v nastajanju nasledla liberalnim ekonomskim dogmam in verjame, da je bil kljub očitni socialni in ekonomski katastrofi kurz preteklih vlad načeloma pravi. Verjame, da zaposleni v Sloveniji ne potrebujejo večje varnosti, ampak več prožnosti; da niso problem investicije, ampak konkurenčnost in previsoki stroški dela; da je državna lastnina ovira, ne pa priložnost za razvoj; da je treba fiskalno pravilo udejanjiti, ne pa ga izbrisati iz ustave; da potrebujemo privatizacijo; da je bilo dozdejšnje reševanje krize v Evropi uspešno le da, kot smo slišali pred kratkim, naj bi bila Slovenija v teh škodljivih reformah prepočasna. Torej nova vlada očitno zopet pristaja, da je glavni interes, ki mu je treba prisluhniti v tej družbi, interes kapitala. S tem pa se osnutek koalicijske pogodbe postavlja proti interesom vseh tistih, ki moramo prodajati svojo delovno silo, da preživimo, proti interesom učiteljev, novinarjev, prekercev, industrijskih delavcev, brezposelnih, upokojencev, študentov in tako dalje. V kapitalizmu, ki je razredna družba, je pač treba izbrati stran in bodoča vlada nakazuje, da bo izbrala napačno – stran kapitala.

Združena levica se je odločno postavila na stran dela, zato kandidatu za mandatarja danes ne moremo izreči podpore. Upamo pa, da bo dr. Miro Cerar, če bo danes potrjen za mandatarja, premogel dovolj modrosti, da bo prisluhnil glasovom razuma, ki so tudi v slovenski družbi vse glasnejši. Da bo v nasprotju s preteklimi premierji in premierkami razumel, kakšne učinke imajo nasveti Gospodarske zbornice, AmCham – Ameriške gospodarske zbornice, Evropske unije in drugih kapitalskih lobijev na življenje tukajšnjega prebivalstva. In da bomo končno dobili premierja, ki se bo vprašal o smiselnosti in nujnosti neoliberalnega konsenza in novih železnih zakonov zgodovine. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod predsednik, spoštovani kandidat za mandatarja, kolegice in kolegi!

Na zadnjih volitvah so volivci jasno izrazili svojo voljo in z največ glasovi podprli Stranko Mira Cerarja. Zato je razumljivo in logično, da je predsednik države vlogo kandidata za mandatarja zaupal dr. Miru Cerarju. Novo Slovenijo je zmagovalec volitev povabil v koalicijska pogajanja, zato se zahvaljujem za to povabilo in za zaupanje. Glede na to, da so volivci kljub najboljšemu programu za izhod iz krize Novi Sloveniji namenili le 5,7% glasov, smo se zavedali, da so bila naša pogajalska izhodišča šibkejša, kot bi

bila, če bi stranka dobila višjo podporo na volitvah. Največjo odgovornost za sestavljanje vlade in vodenje države ima stranka z največjo podporo. Nova Slovenija se ne boji prevzemati odgovornosti za naloge, ki so nam bile ali nam še bodo zaupane. Želimo pa prevzeti odgovornost za tisto, za kar menimo, da je prav in dobro za Slovenijo. In prav na tej točki so se naša pogajanja ustavila. Ker je bodoči mandatar za zagotavljanje večine iskal skupne točke bodoče koalicije, je razumljivo, da ni mogel upoštevati večine naših predlogov. V nekaterih točkah smo sicer zblížali stališča, zmanjkalo pa je pripravljenosti za bolj odločne poteze in nujne reforme, ki jih zahteva gospodarstvo, predvsem pa prazna državna blagajna. Ob ohranjanju istega načina reševanja problemov kot do sedaj in brez nujnih reform pa ni pričakovati izboljšanja stanja, kvečjemu poslabšanje. Nova Slovenija je predlagala odločnejše reforme na področju zdravstva, davkov, javne uprave, sodstva, delovnopravne zakonodaje, ki so nujno potrebne in na katere nas Evropa že precej časa opozarja. Ker so reforme v začetku lahko tudi neprijetne, dolgoročno pa izboljšujejo stanje, je izredno pomembna sestava koalicije, predvsem pa dobra in jasna koalicijska pogodba, ki natančno opredeljuje program koalicije in medsebojne odnose znotraj nje. Prav od trdnosti koalicije in odločenosti za spremembe je odvisna uspešnost izvedbe in trajanje vlade. Že od samega začetka pogajanj, kakor tudi v času volilne kampanje smo Krščanski demokrati poudarjali, da želimo izpolnjevati svoj program v trdni koaliciji, vendar ne želimo v vlado za vsako ceno. Ko smo ugotovili, da so naša stališča glede reform precej različna in gredo večkrat v različne smeri, smo presodili, da je bolje biti v opoziciji, kot pa povzročiti vladno krizo zaradi nesoglasij znotraj vladnih strank, ko že vodijo državo. Po našem izstopu iz pogajanj je bil koalicijski sporazum, žal, okleščen večine predlogov Nove Slovenije. Morda so koalicijske partnerice sedaj bolj zadovoljne in enotne, manj zadovoljno pa je gospodarstvo, ki je vendarle pričakovalo več spodbud in manj davkov. Nova Slovenija ne štiti bogatašev, pač pa želimo, da bi vsi delavni in odgovorni državljani bili bolj bogati oziroma manj revni, predvsem pa, da bi imeli delo in da bi se delati tudi splačalo.

Ponovno so predvidene spremembe na področju števila ministrstev, kar je seveda možno in tudi legitimno. Mnogi zaposleni in različne službe na ministrstvih pa nas opozarjajo, da vsakokratne spremembe prinašajo nove zastoje pri njihovem delu. Namesto večje učinkovitosti birokratskega aparata se zaposleni ukvarjajo s selitvami, delitvenimi bilancami, novimi sistemizacijami, prilagoditvami informacijskega sistema in tako naprej. Pri tem jim zmanjkuje časa za osnovne dejavnosti, nastajajo pa tudi novi stroški, zato bi takšna nenujna reorganizacija vsakokratne vlade, morala biti skrbno preiščljena in zares

tehtna. Predvsem pa bi morala iti v smer zmanjševanja ministrstev in ne povečevanja.

Nova Slovenija v programu nastajajoče koalicije ne vidi potrebnih konkretnih predlogov za spodbujanje gospodarske rasti in nova delovna mesta ter zadostnih ukrepov za druge reforme, zato mandatarja za sestavo vlade, dr. Mira Cerarja, ne bomo podprli.

Vedno pa bomo podpirali vse vladne predloge, za katere bomo ocenili, da bodo pripomogli k boljši Sloveniji in k boljšemu življenju vseh državljanov. Prizadevali pa si bomo tudi za spravo in sodelovanje ne glede na politično pripadnost. Prav tako bomo dajali tudi svoje pobude in pričakovali podporo vladnih strank, seveda če se boste z nami strinjali.

Spoštovani dr. Miro Cerar, ne glede na to, da vas ne bomo podprli danes za mandatarja, vam pa vseeno iskreno čestitamo ob vašem rojstnem dnevu. Želimo vam veliko zdravja, moči, danes boste dobili ogromno darilo, celo državo, to darilo pa je tudi zelo težko in zahtevno. Veliko sreče!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo Alenke Bratušek, zanjo gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Spoštovani zbor, poslanke, poslanci, predsednik in pa seveda gospod Miro Cerar, bodoči mandatar!

Danes je v resnici en poseben dan. Vedno ob vsakem mandatu je ta dan poseben in običajno za tiste, ki sestavljajo koalicijo, tudi vesel dan. Zakaj? Zato, ker se bo v bistvu oblikoval organ, mandatar, ki bo imel možnost sestaviti vlado, takšno, ki bo zaupala oziroma upravičila zaupanje, da izvede tisti program, ki ga je s koalicijsko pogodbo tudi določila. In kar je še bolj pomembno od tega, namreč vzpostavila bo predvsem tiste rezultate, ki naj bi, to pa je seveda naša skupna odgovornost ne glede na koalicijo in opozicijo, da bodo rezultati takšni, ki bodo seveda upravičeni in dobri za celo Slovenijo. Vendar danes lahko zagotovo rečem, da je samo zanimiv dan, ne vesel, kajti uvedli smo tudi novo prakso. Danes, ne samo da je govoril tukaj nam spoštovani kandidat za mandatarja, ampak je govoril tudi zapornik, poslanec. In to seveda ni ne v čast, ne v spodbudo temu parlamentu, ki bo v resnici krojil politiko nekaj nadaljnjega časa, žal, se bojim reči, cel mandat, čeprav je prav, da bi to delal cel mandat. In ker je danes kandidat za mandatarja govoril o morali in o etiki, je prav, da vemo, da je treba te inštrumente najprej vzpostaviti v tem državnem zboru, v tem organu, kajti pričakovati, da bomo to vzpostavili v vseh organih v državi, tukaj pa tega ne moremo, ne gre.

Druga stvar, ki je za mene pomembna in za Poslansko skupino Zavezništvo, pa je predvsem, da smo bili enako kot v Novi Sloveniji zadovoljni, ko smo bili povabljeni k sestavljanju koalicije

oziroma pogajanjem za bodočo koalicijo. Pa se je zgodilo v resnici zopet nekaj prvič v zgodovini Slovenije. Običajno je praksa, da ko nekoga povabiš, pomeni, da se z njim pogovarjaš o koalicijski pogodbi, o sodelovanju, o partnerstvu, in če ne zmoreš najti skupnih točk, bodisi programskih ali kadrovskih rešitev, se razideš, kar je normalno, običajno. To pot se ni zgodilo zaradi teh dveh razlogov, ampak se je zgodilo zaradi razlogov, ki so bili v bistvu svojevrstna novost. Ni jim bila všeč stranka, ki seveda ni uživala zaupanja zaradi tega, ker je vlada predčasno končala svoj mandat. Naj opozorim, stranka Zavezništvo ni obstajala v času stranke vlade Alenke Bratušek, vsaj pri njenem odstopu ne. Ni obstajala. Nastala je mnogo kasneje. Šla je na volitve in dobila najmanjši rezultat, pa vendar dovolj zaupanja, da lahko tudi sodeluje in bo sodelovala pri kreiranju odločitev v Državnem zboru.

Tisto, kar je za nas še vedno tudi zanimivo, je predvsem to, da smo danes slišali samo eno reformo, zdravstveno reformo. Vsi pa vemo, da manjkata vsaj še dve reformi. In to vedo tako v stranki DeSUS kot tudi v drugi koalicijski partnerici, ki bo sodelovala v tej koaliciji, in to je reforma trga dela, ne zgolj poprave kakšnega zakona ali dva, in tudi reforma pokojninskega sistema, kajti Državni zbor je ob sprejemanju pokojninske reforme, zadnje, jasno dal vedeti, da bo v roku dveh let nujno potrebna nova reforma. Koalicijska pogodba pa za nadaljnja štiri leta ne predvideva nobene pokojninske reforme, in to seveda ni najboljši obet za prihodnost. Ker pa koalicijska pogodba še vedno nastaja, verjamem, da boste partnerji v koaliciji zmogli toliko moči in si natočili čistega vina, da seveda pripravite tista izhodišča, ki bodo dobra in vzdržna za to Slovenijo. Kajti veste, koalicijska pogodba je približno tako kot žvečilni gumi možnega in nemožnega. Ko je podpisana, pa največkrat naredimo tisto, kar običajno z žvečilnim gumijem naredimo. Samo ena razlika je, žvečilni gumi ne razpade. In upam, da se zavedate, da koalicijska pogodba pa razpade tisti hip, ko postane stvar nevzdržna.

In tisto, kar je za nas pomembno, pa je, da ne glede na vse danes postaja mandatar gospod Miro Cerar s svojim zaupanjem tako do volivcev in nenazadnje tudi do večine, ki jo ima v Državnem zboru. Z ugledom, sem prepričan, da boste zmogli veliko poguma, razuma in nenazadnje kanček modrosti politične zvitosti, da boste zdržali znotraj koalicije čim dlje, in predvsem, da boste uspeli ne samo z retoričnimi ugotovitvami pripeljati tisto, kar si v resnici želite, ampak tudi udejanjiti z rezultati. Mi v Zavezništvu vam iskreno dajemo podporo, ki jo boste danes tudi dobili, kajti čas je, da čim prej prevzamete oblast v državi in začnete izvajati korake, ki seveda niso enostavni in zaradi katerih vas tudi ne bodo vsi imeli radi.

Čestitke že v naprej! Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti, zanj dr. László Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS NS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani kandidati za predsednika Vlade dr. Miro Cerar!

Naj uvodoma tudi ob tej priliki poudarim, da poslanca avtohtonih narodnih skupnosti zaradi značaja njunega poslanstva ne moreta biti sestavni del nobene koalicije. In tako je tudi prav. Ta drža pa seveda ne pomeni, da samo oblikovanje vlade ter pozneje določene njene poteze in predloge v primeru strinjanja s vsebinskimi in personalnimi rešitvami ne bi podpirala. Pri imenovanjih mandatarja je bilo pri najini odločitvah vedno bistveno – in tudi danes bo tako – ali kandidatu nedvomno zaupajo volivke in volivci, ali je njegov pristop do reševanja perečih vsebinskih in sistemskih vprašanj države ter družbe pravilno naravnani predvsem z vidika gospodarske učinkovitosti, pravne države, demokratičnosti, socialne občutljivosti in spoštovanja človekovih pravic. Iz najinega konteksta je pa še posebej pomemben njegov pristop do ohranjanja in razvoja narodnih skupnosti ter pripravljenosti reševanja aktualnih problemov na tem področju. Naj povem, da s kolegom Battellijem ocenjujemo, da so v primeru predloga gospoda Cerarja za mandatarja omenjeni pogoji v pretežni meri izpolnjeni. To pomeni, da bo kandidat danes deležen najine podpore.

Kar se tiče naših dilem. V naslednjih dneh pričakujemo od mandatarja in tudi ministrstvih kandidatov, da v zvezi s sanacijo javno finančnega dolga, z učinkovitostjo pravosodnega sistema in nadzornih mehanizmov ter realnega okrevanja gospodarstva in ustvarjanja delovnih mest nakažejo na konkretne in realne možnosti oziroma rešitve. Tudi od tega bo odvisna naša dokončna podpora pri podpori vlade.

Moram pa poudariti to, da sva se v vsebinsko bogatem pogovoru s potencialnim mandatarjem ter z njegovimi tesnimi sodelavci lahko neposredno prepričala o njegovi iskreni nameri, da se na področju delovanja pravne države in politične kulture nasploh dejansko naredi korak naprej. Skupaj smo ugotavljali, da je žal velik problem družbe v Sloveniji, da se zakonodaja skorajda nikjer ne izvaja dosledno, kar je največkrat tudi vir težav in nepremostljivih problemov njihovega reševanja na različnih področjih. S to težavo se žal že desetletja srečujemo tudi na področju manjšinske problematike. Nedvomno imamo zorne zakone, kar se tiče pravic in formalnega delovanja avtohtonih narodnih skupnosti. Vendar pa tudi pri tem ni vsebine, kjer bi se le-ti dosledno izvajali. Praktično na področju izvajanja zakonodaje na narodnostnem področju dnevno ugotavljamo velik razkorak med normativno ureditvijo in izvajanjem določb v praksi. Vse Vlade v zadnjih 10 letih so korektno ugotovile,

da je omenjena nedoslednost nesporna. Poskušalo se je tudi nekaj postoriti, vendar za dejanski kvalitativni preboj le ni bilo zadostne pripravljenosti ali pa je preprosto zmanjkalo časa. V narodni skupnosti trdno upamo, da v primeru vlade gospoda Mira Cerarja temu ne bo tako in da bodo potrebne aktivnosti za izboljšavo stanja sistemsko primerno določene in tudi dejansko narejene.

Največ upanja v zvezi s tem nam dajejo uspešni pogovori z največjo stranko potencialne koalicije, kjer smo s skupnimi prizadevanji dosegli, da zadnja verzija osnutka koalicijske pogodbe upošteva ustavo, zakone in z veljavnimi mednarodnimi pogodbami zagotovljene pravice pripadnikov in pripadnic italijanske in madžarske narodne skupnosti v Sloveniji. Zelo pomembno je, da se potencialna koalicija zavezuje, da bodo v prid dejanske izboljšave realizacije pravic avtohtonih narodnih skupnosti doseženo stanje nadgradile. Potencialna koalicija se zavezuje za pripravo in sprejem zakona o avtohtonih italijanski in madžarski narodni skupnosti, kot je že bilo s strani kandidata poudarjeno, ter smiselno nadgradnjo ostale zakonodaje, nadalje za dosledno uveljavljanje dvojezičnosti v javni upravi, pravosodju, pri izvajalcih javnih služb in nosilcih javnih pooblastil, ki uresničujejo pravice in obveznosti ali pravne koristi avtohtonih narodnih skupnosti za pripravo celovitega seznama in registracijo kulturne dediščine obeh narodnih skupnosti, za učinkovito realizacijo gospodarske osnove narodnih skupnosti in nenazadnje za ohranitev sistemskega proračunskega financiranja obeh avtohtonih narodnih skupnosti na obstoječi ravni, s posebno skrbjo za izobraževalne in druge sisteme narodnih skupnosti, vključno s kadrovskimi potrebami. Da se bodo zaveze vlade končno lahko izpolnile, prvenstveno niso potrebna dodatna finančna sredstva, temveč pravilen sistemski in iskren pristop do dejavnosti, ki temelji na medsebojnem zaupanju. Pri tem bo potrebna tudi zelo učinkovita, dobro koordinirana in vsebinsko pravilno naravnana vloga Urada za narodnosti. Status omenjenega urada je primeren. Vprašanja kompetentnosti in kadrovskih rešitev pa bo treba primerno urediti. K temu je treba pristopiti takoj, torej že v času nastajanja same vlade, in to od potencialnega mandatarja oziroma njegove ožje ekipe tudi pričakujemo.

Naj končam. Pričakovana avtohtonih narodnih skupnosti do bodoče vlade so zelo velika. Kandidat za mandatarja pa vliva upanja, zato, kot sem že napovedal, bo deležen najine podpore. Pri sestavljanju vlade in pri vseh rešitvah v naslednjih tednih želiva predvsem veliko modrosti in uspeha. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke Mira Cerarja, zanj dr. Simona Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC):

Spoštovani gospod predsednik, spoštovani kandidat za mandatarja, cenjeni zbor, spoštovani državljanke in državljani!

Na osmih parlamentarnih volitvah, že drugič zaporedoma predčasnih, so nas državljanke in državljani Republike Slovenije izvolili, da v njihovem imenu in za njihovo dobro vodimo našo državo. Letošnje volitve so bile izvedene v zahtevnih razmerah. Za večino v slovenskem prostoru do sedaj prisotnih političnih akterjev je bil takšen tudi dosežen volilni rezultat, ki ga je na volitvah izrazilo ljudstvo, v demokratičnih sistemih prvi in edini lastnik te države. Ko se bomo danes odločali o imenovanju predsednika Vlade Republike Slovenije, moramo v zakup vzeti nekaj dejstev, ki naj nam služijo kot razlaga za razumevanje aktualnega stanja razmer v državi. V Poslanski skupini SMC bodo hkrati ta dejstva služila tudi kot pojasnilo za obrazložitev glasu podpore dr. Miru Cerarju, kandidatu za predsednika Vlade Republike Slovenije. Stopnja nezadovoljstva in nezaupanja državljanek in državljanov v politiko, v delo političnih institucij, v demokracijo, v stabilnost družbenega sistema je v naši državi v obdobju zadnjega desetletja vidno rasla. Naj samo ilustriram z nekaj najbolj temeljnimi podatki. Le še 6 % slovenskih državljanek in državljanov je danes še zadovoljnih z delovanjem demokracije v naši državi. Kar desetkrat več je nezadovoljnih. Delovanje demokratičnega sistema kot dobrega ocenjuje manj kot 10 % državljanek in državljanov. Petkrat več od tega pa kot slabega. Manj kot 5 % državljanek in državljanov zaupa v delo političnih strank. Okoli 10 % jih zaupa v delo Državnega zbora in Vlade, 15 % v delo sodišč, 25 % medijsko poročanje. Več kot polovica državljanek in državljanov danes meni, da se država nahaja v težki krizi. To je skoraj 3-krat več kot pred slabim desetletjem. Okoli 15 % aktualne razmere v državi ocenjuje kot stanje na robu katastrofe. Skoraj 60 % državljanek in državljanov ocenjuje, da je treba delovanje naše države korenito spremeniti. Pred slabim desetletjem je bilo takšnih le 10 %. Hkrati se je v zadnjem letu na zgolj 35 % prepolovil delež tistih, ki še verjamejo, da je delovanje sistema možno izboljšati s postopnimi reformami. V zadnjem letu 55 % državljanek in državljanov dvomi v to, da je Slovenija socialna država. 65 % jih dvomi v to, da je pravna država. Vzorci izbire političnih strank s strani volivk in volivcev so v Sloveniji skozi čas postajali vse bolj nejasni. Lojalnost političnim strankam in njihovim programskim obljubljam ne nosi več teže, kakršno je nosila v prvih 15-ih letih slovenske parlamentarne demokracije. Dokončno zaupanje v temeljna instituta demokratičnega političnega sistema, to so politične stranke in parlament, so zamajali vse bolj pogosti dokazi o netransparentnem delovanju države, pri katerem so tako objektivno kot pogosto tudi subjektivno odgovornost nosili tudi vanjo vpleteni politični subjekti. Vse navedeno je večino državljanek in državljanov

vodilo v dokončno prepoznavnost politike kot umazane igre. Kot nečesa, s čimer se pod okriljem političnih strank skupaj z gospodarskim, finančnim in še nekaterimi vitalnimi družbenimi podsistemi, prevladujoče za svoje lastne, ozke interese ukvarja kopica tistih, ki bi sicer morala skrbeti in se boriti za dobrobit ljudi. Na takšen način se je načeno državo in njene posamezne vitalne dele, iz političnih procesov odločanja, pa se je izključevalo ljudi. V zadnjem desetletju so politične elite ponujale alternative in rešitve, ki so pričakovanja volivk in volivcev izneverili. Takšno stanje po eni strani pojasnjuje visoko nezadovoljstvo, po drugi pa potrebo volivk in volivcev, da v obdobju zadnjega desetletja izbirajo povsem nove politične subjekte. V takšnih okoliščinah slovenske volivke in volivci ne morejo in tudi ne verjamejo več v sedanje vzorce političnega vedenja, v načine, kako se je upravljalo in ravnalo z njihovo voljo in predvsem kakšne končne rezultate se je dosegalo s tem. Stopnja splošnega zadovoljstva, blaginje in napredka je v naši državi padala sorazmerno z evidentiranim naraščanjem stopnje korupcije v sistemu. Slovenski ekonomski in socialni model je na vpisanih osnovah pričakovano zapadel v lastno krizo, ki jo je kriza na globalni ravni le še poglobila. Danes je pred našo politiko naloga, da poišče in ponudi rešitve, ki bodo slovensko gospodarstvo ponovno popeljale na raven evropske konkurenčnosti, ki pa bo hkrati omogočila ohranitev takšne socialne države, ki jo naše državljanke in državljani potrebujejo in predvsem zaslužijo.

Ljudje so nam zaupali mandat za vzpostavitev drugačnega političnega vedenja in politične kulture. Za zaustavitev ideoloških delitev in vzpostavitev odprtih ter vključujočih razprav, ki bodo preko znanja in argumentov iskale rešitve za nastale probleme. Hkrati to zahteva tudi odgovoren odnos političnih institucij do njenih ljudi. Le v odprtem sodelovanju, ki je utemeljeno na pozitivni in v prihodnost usmerjeni energiji, bomo lahko iskali in našli rešitve, ki bodo našo družbo in gospodarstvo ponovno privedle na raven, ki bo omogočala boljše življenje. Na zadnjih volitvah so ljudje odrazili voljo po novem vodenju, ki bo s svojim načinom delovanja preseglo pretekle politične prakse. Vodenje, ki se bo odmaknilo od primarno internega političnega boja za oblast k delovanju za javno dobro, blaginjo, spoštovanje, solidarnost, k dobremu, predanemu, transparentnemu in poštenemu delu za ljudi.

Članice in člani Poslanske skupine SMC smo se zavezali, da bomo s svojimi znanji in izkušnjami s področij gospodarskega, javnoupornega, nevladnega delovanja pomagali povrniti Slovenijo na pot mednarodno uveljavljene, predvsem pa za ljudi in v njej delujoče subjekte napredno demokratično državo. Skupaj z našim predsednikom stranke in kandidatom za mandatarja slovenske vlade dr. Mirom Cerarjem smo se zavezali, da bomo s svojimi načeli

sodelovalnega, povezovalnega ter odprtega delovanja pokazali, da je prav dobro zastavljena in vodena politika eno od temeljnih orodij in tudi gonilo napredka države. Državljamkam in državljanom smo obljubili drugačno politiko – politiko, ki bo utemeljena na argumentih in strokovnih presojah in ne na delitvah, ki slabijo tako ljudi kot družbo. Obljubili smo transparentno in odprto politiko, ki bo poslušala, slišala in služila dobrobiti vseh državljanov in državljanov države in ne zgolj izbranim skupinam interesov. Na takšnih načelih smo vstopili v politiko in na volitvah prejeli večinsko zaupanje naših državljanov in državljanov, zato bomo tem načelom zvesti pri svojem delovanju v parlamentu in vladi. V Poslanski skupini SMC smo soglasno prepričani, da bo dr. Miro Cerar s svojim strokovnim znanjem in izkušnjami, zmožnostjo poštenega in kompleksnega prepoznavanja problemov ter njihovih rešitev, posebej pa s svojo politično neobremenjenostjo, kredibilnostjo predano, odgovorno, pošteno in uspešno vodil našo državo po poti, ki so nam jo, vsem 90 poslankam in poslancem tule, s svojimi glasovi namenile naše volivke in volivci – še enkrat poudarjam, prvi in edini vsakokratni nosilci oblasti naše države.

Na osnovi vsega navedenega bomo poslanke in poslanci SMC s svojimi glasovi podprli predlog predsednika Republike Slovenije, da se za novega, po vrsti dvanajstega predsednika Vlade Republike Slovenije izvoli dr. Mira Cerarja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

O predlogu predsednika republike, da državni zbor za predsednika vlade izvoli dr. Mira Cerarja, pričujem razpravo poslank in poslancev. Besedo ima gospod Tomaž Gantar, Demokratična stranka upokojujencev Slovenije.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala za besedo. Spoštovani predsednik Državnega zbora, poslanke in poslanci, spoštovani kandidat za predsednika vlade!

Mislím, da se vsi v resnici še kako zavedamo, v kakšni situaciji je Slovenija in ob tem tudi svoje odgovornosti, ki smo jo pač dobili z zaupanjem volivcev. In zato tudi danes tukaj sedimo. Enako verjamem, da vemo, da je obdobje, ki je pred nami, izredno težko, izredno zahtevno in da so pred nami kar verjetno mnoge spremembe, ki jih bo treba speljati in za to doseči seveda čim večji konsenz in razumevanje vseh, da je to edina prava pot. In zato se mi zdi še toliko bolj pomembno to, kar je bilo ob predstavitvi tudi kandidata za predsednika vlade dr. Mira Cerarja poudarjeno, od vrednot medsebojnega zaupanja, vračanja zaupanja v pravno državo, sodelovanja vseh v korist in v dobro države. In ob tem seveda, da spremembe so potrebne, je verjetno treba vedeti, da so rešitve danes nekoliko drugačne, kot bi bile te rešitve pred 5 leti ali pa kdaj, ko je bila tudi

Slovenija v boljši kondiciji, kot je danes. In upanja mi daje seveda vračanje v vrednote in pa seveda to, kar koalicijska pogodba na večjih mestih poudarja – vrednote socialne države, kjer ne bo ponovno tisti, ki je najšibkejši, ki je najbolj nemočen, glavna tarča sprememb in seveda glavni nosilec vseh ukrepov in možnih rešitev za boljše stanje v državi. S tem istim seveda na eni strani na starejšo populacijo pa na drugi strani na tiste, ki jih poznam boljše, na področje, ki ga poznam bolje, to je zdravstvo, kjer so seveda pred nami številni bolniki, ki se danes soočajo z realnimi težavami v zdravstvu, o katerih je bilo tudi v preteklosti veliko govora. In tudi zato me veseli, da je ta predlog koalicijske pogodbe postavil nekje v ospredje tudi področje zdravstva, predvsem ohranitev javnega zdravstva, ohranitev široke dostopnosti do zdravstvenih storitev, pravico do kakovostnega zdravstva in pa, kar je seveda izredno pomembno, dolgoročen stabilen način financiranja zdravstvenega varstva. Mislim, da je upoštevanje seveda socialnih kriterijev spremembam navkljub tisto izhodišče, ki lahko na koncu pripelje do rezultata seveda, ki si ga vsi želimo, se pravi, uspešne Slovenije, na katero bomo ponosni, za katero se bomo trudili in ki bo lahko tudi v bodočnosti seveda konkurenčna vsem tistim, s katerimi se želimo primerjati in ki nam predstavljajo na nek način tudi vzor.

Seveda na ta način ni nobenega dvoma, da bo seveda tudi s strani DeSUS, predvsem pa če govorim v svojem imenu, danes ta pomemben dan obeležen tudi s podporo kandidatu za predsednika vlade, gospodu Miru Cerarju. Hvala.

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo ima dr. Matej T. Vatovec. Pripravi pa se mag. Matej Tonin. Izvolite, gospod Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala za besedo. Spoštovane, spoštovani!

Usmeritve bodočega mandatarja, ki izhajajo iz osnutka koalicijske pogodbe, vzbujajo skrb. Skrb predvsem zaradi tistih, ki so v trenutnih pogojih potisnjeni na samo dno družbe. Vizije urejanja delavskih pravic denimo prinaša zmanjšanje letih in ne predvideva povečanja varnosti, rešitve za prekerne delavce so neustrezne. V temeljnih izhodiščih njihove koalicijske pogodbe pisci navajajo, da bo vlada iskala najboljše rešitve za posameznika, za posamezne družbene skupine in za državo kot celoto. V razredni družbi ni mogoče, da bi bila ena rešitev koristna za vse. V Združeni levici se tega jasno zavedamo, zato smo se tudi postavili na stran vseh, ki tega ne morejo ali pa jim je kot brezposelnim onemogočeno. Nikoli pa ne bomo pristali na politični in ekonomski monopol elit. Dobro znana krilatica, ki nam jo ponuja dr. Cerar, je varna prožnost. Gre pravzaprav za prefinjen izraz za ukrepe, ki v resnici daje delodajalcem večjo

oblast nad delavci, omogočajo jim lažje odpuščanje, krajši odpovedni rok, minimalno odpravnino. Varnost v bogatih državah pomeni, da se je izguba pravic kompenzira z brezpogojnim visokim nadomestilom iz državnega proračuna. V obubožani državi, kot je naša, pa je ta kompenzacija slepilo. Koalicijski sporazum delovno silo obravnava kot blago in se s tem ne razlikuje od programov preteklih vlad, ki so soodgovorne za stanje, v katerem smo. Po sporazumu je, recimo, izrecno določeno, da bodo socialni transferji ostali nespremenjeni dokler rast BDP ne doseže 2,5 % stopnje. Po napovedih Banke Slovenije bo rast čez 2 leti šele na stopnji 1,7 %. To ni varna prožnost, temveč samo prožnost kot taka. Socialni učinek tako zastavljenega pristopa je na žalost revščina, politično ekonomsko posledica pa delavec, ki mora sprejeti delo pod vsakimi pogoji in za najnižje možno plačilo. Bodoča vlada v resnici ponuja več prožnosti in manj varnosti, kot do sedaj. Takšna politika do delavcev je nesprejemljiva. In še danes morda bolj kot kdajkoli velja Vergilov verz Tako se trudite proizvajati med, čebele, pa za druge. Naša skrb tako ni neutemeljena, znamenj zanjo ne manjka v sami osnovi programa, po katerem bo bodoča vlada s predlaganim mandatarjem delovala. Zaradi te skrbi zato pri Združeni levici apeliramo na bodočega mandatarja, da premisli svojo politiko in dokončno podpre interese ljudstva. V takem primeru bo Združena levica dobila ustreznega sogovornika. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima mag. Matej Tonin, pripravi pa se gospod Igor Zorčič.
Izvolite gospod Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovani kandidat za mandatarja! Uvodoma iskrene čestitke za rojstni dan.

Rekel bi naslednje, vsaj jaz osebno in tudi naša poslanska skupina, si iskreno želi, da vam uspe, ker če bo uspelo vam, potem bo uspelo tudi Sloveniji. Mi nismo tisti tip opozicije, ki bi se držal načela Tem slabše za vlado, tem boljše za opozicijo.

V vašem uvodnem nagovoru ste izrekli stavek, ki se me je dotaknil, in sicer rekli ste: "Skupaj se moramo odločati za drugačno pot." In prepričan sem, da pri tej odločitvi nam morate biti vi prvi zgled, ampak tega zgleda vsaj mi v Poslanski skupini Nove Slovenije nismo čutili, ker za drugačno delo bi se morali najprej nasloniti na tiste stranke, ki si drugačne Slovenije tudi želijo. Kot pa kaže koalicijska pogodba, se boste naslonili na stranke, ki praktično nadaljujejo staro prakso in ki si ne želijo drugačne Slovenije, drugačnih sprememb.

Ko smo se pogajali z vami smo jasno zastavili pet reform, o katerih smo ogromno govorili. Pri davčni reformi je ven štrlel samo en

ukrep, o katerem je bilo prelito veliko črnila, izrečenih ogromno besed, pa danes ne bom o tem izgubljal besede. Hotel bi reči to, da smo želeli uveljaviti koncept in prepričati celotno koalicijo, da je z nižjimi davki zmožno zbrati več proračunskega denarja. Žal pri tem nismo bili uspešni, čeprav so številni argumenti na naši strani, da visoka obdavčitev pomeni več sive ekonomije, več dela na črno in da vsak zaposlen pomeni dvakratno korist za državo, saj plačuje prispevke. Hkrati pa državi ni treba plačati raznih socialnih nadomestil. In tudi tukaj velja popolnoma zdrava kmečka pamet, to je, da višji kot so davki, bolj se bodo ljudje izogibali plačevanju teh davkov. Torej pri davčni reformi nam ni uspelo v pogajanjih prodreti z logiko, da manj je več.

Pri zdravstveni reformi smo bili najbolj narazen. Naj jasno povem, mi smo za javno zdravstvo in mi smo za jasno ločitev privatnega in zasebnega zdravstva. Potem se lahko vprašamo, kje so se stvari zapletle. Pri načinu financiranja našega zdravstvenega sistema. Mislim, da ni treba posebej poudarjati, da naš zdravstveni sistem vsako leto proizvede več 10-milijonsko luknjo, da se čakalne vrste podaljšujejo in da je kvaliteta tega javnega zdravstva vsako leto slabša. In danes se ta zdravstveni sistem financira iz velike vreče, v katero vsi dajemo, ampak nad to vrečo je slab nadzor, zato je enkratna možnost za nepregledno poslovanje in pa za visoke marže.

Kaj smo si pravzaprav želeli? Želeli smo si tudi v Sloveniji uveljaviti nizozemski model, kjer seveda javno zdravstvo je močno, obstaja, je tudi kvalitetno, ampak se ne financira samo iz ene vreče. Državljanom smo želeli dati izbiro, da sami izberejo, iz katere vrče se bo njihova storitev financirala. Učinki, kakšni bi bili, take reforme? Priznamo, da najverjetneje se cene zdravstvenih storitev ne bi bistveno znižale, ker imamo javno zdravstvo in jasno predpisano košarico obveznih storitev. Bi pa ta naš model zagotovo pripomogel k temu, da bi se storitve izboljšale in da bi porezali lobije, kar je ključno. Vi ste šli v drugo smer. In to je bila tudi glavna točka preloma.

Reformo trga dela, številni so jo danes omenjali. Tudi tukaj bi vaš rek moral veljati Odločimo se in dajmo delati drugače. Žal pa ne morem ugotoviti drugega, kot da tudi ta vladna koalicija še vedno vztraja na prijetnih floskulah fleksibilne varnosti. Dokler se pogovarjamo o floskulah, je vse enostavno. Ko začnemo nizati konkretne ukrepe, se stvari začnejo zapletati. In mi smo našli zelo preprosto rešitev. To je, da vsak, ki izgubi delo, še tri mesece prejema plačo, ampak hkrati pa delodajalcu ni potrebno čakati z odpovednim rokom. Želeli smo pomagati predvsem tistim, ki so danes brez dela, žal pa slovenski sindikati ščitijo zgolj in samo tiste, ki imajo varne službe za nedoločen čas. In ta naš predlog je želel zagotoviti delodajalcem fleksibilnost, delavcem pa varnost, ker jaz si drugačne fleksibilne varnosti ne znam

predstavljati kot to, da te ima delodajalec možnost odpustiti, delavec pa hkrati plačano možnost, da tri mesece išče svojo priložnost za novo zaposlitev. Najverjetneje tudi razumete, da delodajalci ne odpuščajo delavce zaradi tega, ker se jim tako zaljubi, ampak ker najverjetneje nimajo naročil. Tukaj smo prišli vsaj toliko skupaj, da smo v besedah določene stvari zapisali, nismo pa o konkretnih ukrepih.

Pokojninska reforma. Poglejte, v vladni koaliciji boste imeli žal koalicijske partnerje, ki trdijo, da je vse v redu, da je vse super, da zakaj bi dražili ljudi, malo še počakajmo, pa se bodo stvari že uredile. Mi se s temi stvarmi ne moremo strinjati. Z vsakim dnem, ko zamujamo s pripravami na novo pokojninsko reformo, pokojnine še naprej padajo. Tudi zato, ker, recimo, DeSUS kot stranka, ki naj bi se zavzemala za upokoјence, ni pripravljena na resne reforme, so penzije, odkar so oni v vladah, padle realno za 16 %. In Slovenija je pred tako relativno slabo možnostjo in med dvema izbirama, ali bomo, moja generacija, naša generacija, delali dlje, da bomo zagotovili vplačila za sedanje upokoјence ali pa bodo penzije, ki so že zdaj nizke, nedostojne, še naprej padale. In med tema dvema možnostma seveda mi izberemo tisto, da bo morala moja generacija dlje delati, ker je že danes velika večina upokoјencev pod pragom revščine. In zato je imeti v koaliciji velika nevarnost tiste, ki pravijo, da je vse v redu, ker bodo prispevale k temu, da bodo upokoјenci še naprej vsak dan revnejši.

Glede sodne reforme. Strinjam se z vami, da je treba vzpostaviti pravično in pravno državo. Seveda je pa treba najprej dobro usposobiti predvsem tiste, ki bodo to pravico tudi delili.

Žal nam ni uspelo, kljub temu, da smo imeli iskrene namene. Jaz vam želim vse dobro. Držite se in kaj dobrega naredite za Slovenijo.

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo ima gospod Igor Zorčič, pripravi naj se mag. Branko Grims. Izvolite gospod Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik Državnega zbora, hvala za besedo. Spoštovani poslanke in poslanci!

Danes smo se zbrali, ker nam tako narekuje Ustava Republike Slovenije. 111. člen Ustave določa, da predsednik Republike po posvetovanjih z vodji poslanskih skupin predloži državnemu zboru kandidata za predsednika vlade. Predsednik republike je kot kandidata za predsednika vlade državnemu zboru predložil dr. Mira Cerarja. Dr. Cerar si je s svojim dolgoletnim strokovnim, nepristranskim in poštenim delovanjem tako v svoje poklicu kot širše v družbi pridobil zaupanje širše družbe. Vendar on za to zaupanje ni vedel. Sam pa je spoznal, da je Slovenija potrebna neke nove poti, neke nove prihodnosti in se s somišljeniki najprej organiziral

na ravni nekega civilnega združenja, nato pa tudi organiziral stranko, ki jo je na predčasnih volitvah popeljal v predvolilni boj. Rezultat volitev z dne 13. 7. 2014 je Miru Cerarju pokazal, da dejansko uživa visoko zaupanje volivcev, ki od njega pričakujejo prihodnost, drugačno kot je bila zastavljena do zdaj. Vendar pa ta rezultat ni prikazal samo volje volivcev in zaupanja, ki ga dr. Miro Cerar uživa, prikazal je tudi to, da je imel Miro Cerar že pred samimi volitvami že ob začetku svojega civilnega udejstvovanja vizijo. Pokazal je tudi, da je imel dr. Miro Cerar pogum, da popelje to svojo skupino somišljenikov in da prevzame odgovornost za vodenje Vlade Republike Slovenije. Danes smo slišali en komentar, jaz se z njim strinjam, da je vodenje Vlade Republike Slovenije brutalno delo. In, če se vrnem nazaj na Ustavo Republike Slovenije, danes volimo predsednika vlade, danes ne razpravljamo o tem, kaj bo dejansko vlada naredila, pa tudi kaj bo lahko naredila ali ne, jaz verjamem, da se bo o tem razpravljalo takrat, ko bodo znana imena ministrov. Danes razpravljamo o tem, ali imamo pred seboj osebo, ki je vredna tega zaupanja državljanov in ki nam narekuje, da ga moramo izvoliti za predsednika vlade. Jaz verjamem, da imamo takšno osebo oziroma kandidata pred seboj. V zvezi s tem bi, si želim, da predsednika vlade podprete tudi tisti poslanci, ki, bom rekel, poslanci iz poslanskih skupin, ki že izražate ali pa bom rekel, ki koalicijska pogajanja dajejo podlago za to, da se boste znašli v opoziciji. Sami pravite, da boste nastopali kot konstruktivna opozicija. Jaz verjamem, da je danes v tem smislu tudi za vas prva preizkušnja. Glas za dr. Cerarja je namreč danes tisto konstruktivno in državotvorno dejanje, ki ga Slovenija nujno potrebuje. Glas za dr. Cerarja tudi za tiste, ki pravite, da ga ne nameravate podpreti, ne pomeni, da boste izneverili svoje volivce. Jaz mislim, da glas za dr. Cerarja pomeni tudi slovo tisti stari nepriljubljeni vladni oziroma nasprotni, da tisti, ki ne podprejo dr. Cerarja, nekako molče podpirajo tisto staro vlado. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima mag. Branko Grims. Pripravi pa se gospa Marjana Kotnik Poropat. Izvolite, gospod Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Vsem prav lep pozdrav!

Spoštovani kandidat, danes se začne nova zgodba o odgovornosti. Odgovornosti, ki bo v primeru dr. Cerarja bistveno večja, kot je bila kadarkoli v primerljivi situaciji. Volitve, ki so za nami, so namreč paradoksalno dokaz, kako zelo življenjsko bi bilo za Slovenijo v razvojnem interesu, da bi uvedla dvokrožni večinski volilni sistem. Ko bi se ljudje odločali o ljudeh, se o njih pozanimali, jih morali poznati, in o programih in ocenjevali, ali so to pravi ljudje, s pravim

programom in jih potem zaupali svoj glas. Na teh volitvah pa so ljudje največ glasov namenili neznanecem stranke brez programa. In so dejansko volili vas, dr. Cerar, kot medijsko ikono, kot medijsko podobo, ki so jo mediji ob seveda asistenci pravosodja, vzpostavljali kar nekaj časa. In zaradi tega je rezultat tak, kot je. Ampak to vam nalaga izjemno izjemno veliko odgovornost. Tudi zato, ker tudi danes še vedno niste predstavili nekega konkretnega, na številkah, na rokih oprtega programa. In sedaj lahko samo iz tistega, kar je bilo sporočeno javnosti v minulih dneh ob formiranju koalicijske pogodbe in koalicije, sklepamo, kaj nas v resnici čaka, glede na to, da je bila izvoljena očitno neka podoba, neka lupina, katere vsebine še vedno, tudi danes ne poznamo, pa o njej že odločamo.

Lahko sklepamo po tem, da je napovedan novi davek na nepremičnine, iz katerega naj bi bilo bistveno več, nekajkrat več prihodkov, kot je to bilo sedaj iz naslova nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. To bi spomnil, je bil eden največjih kiksov prejšnje vlade. In če bi ljudje vedeli, da se to pripravlja, in bi videli na eni strani ponudbo, ki je rekla, da tega zakona ne bo, in na drugi strani to novo dodatno nekajkratno višjo obremenitev, bi se najbrž odločali drugače. Sedaj je za to toliko bolj odgovoren tisti, ki je pač poosebljal stranko, kateri so ljudje na nek način brez konkretnega programa zaupali svoj glas, brez da bi vedeli, kaj lahko pričakujejo. Odgovornost za poteze so torej predvsem na predsedniku te stranke, na mandatarju. Ravno tako kot je velika odgovornost za politično kulturo. Zakaj? Sedaj smo že priče formiranju koalicije. In dve stranki, konkretno Združena levica in predvsem gospa Bratušek s svojo listo, naj bi ostale v opoziciji. To ne kaže na nič dobrega. Kajti ideološko to brez dvoma sodi v en krog. Krog tistih, ki so nekoč sedeli na neki prireditvi v Stožicah. Ampak zakaj je to pomembno? Zaradi tega, ker kaže na veliko skušnjavo, da bomo v nadaljevanju točno iste politike, ki je bila najbolj značilna za dosedanje vlado gospe Alenke Bratušek. To je bila politika stalnih izgovorov. In verjetno se sedajle postavlja vprašanje, zakaj je Bratuškova v opoziciji. Najbrž zato, da se bo toliko lažje s prstom kazalo nanjo kot na dežurnega krivca za slabo stanje. In, seveda, Združeno levico se bo pustilo v opoziciji zato, da se bo reklo, kako je stranka sredinska, nevtralna, pač odmaknjena od skrajnosti in podobno. Lahko gremo pa tudi sedajle staviti, da ko bo šlo pa za ideološke stvari, za ustavno večino, bodo pa to najbolj zanesljivi glasovi, ki jih bo koalicija prejela. Najbrž bolj zanesljivi kot tisti kakšni glasovi znotraj koalicije same. In tudi zato je to pomembno z vidika politične kulture, kajti transparentnost na osnovi konkretnega programa, konkretnih števil, zaveza volivcem potrjena z glasovi je tista, ki daje verodostojnost nekemu demokratičnemu političnemu sistemu.

In še za konec. Ko napovedujete, to smo danes konkretno slišali kot napoved, uvedbo določenih neodvisnih institucij, konkretno ste omenili kot neodvisno institucijo, ki bo visoko strokovna in povsem politično neodvisna, fiskalni svet, ki naj bi skrbel za izvajanje fiskalnega pravila. Jaz samo upam, da bo to bistveno drugače kot tisto, čemur smo že priča. Kajti, ena od strank koalicije v neko skupino, ki naj bi bila, pomislite, neodvisna, predlaga bivšega predsednika politične stranke, konkretno bivšega predsednika Centralnega komiteja zveze komunistov. To bo pa res izjemna neodvisnost. Moram reči. In če pri tem še omenim, da si ta skupina jemlje pravico in s tem koalicija, vsakdo, ki bo tako skupino imenoval oziroma je že sprejel sklep o tem, da se jo vzpostavi, da si taka skupina jemlje pravico, da dejansko odloča mimo ustave, ne o konkretnem posamezniku, ampak, pazite, o vsaj 6 tisoč 116 glasovih, ki so jih volivci dali na volitvah nekemu, katerega okoliščine so zelo dobro poznali, in obenem odloča posredno tudi o skoraj 200 tisoč volivkah in volivcih, ki so tisti stranki, za katere predsednika gre, namenili svoj glas, jaz seveda vidim tu tisti refleks avantgarde, da če nekaj, o čemer so odločili volivci, nam ni všeč, bomo pa mi to že, ker imamo večino, to popravili. To seveda z demokracijo in pa z modernim pravom, na kar ste, gospod Cerar, v svojih besedah tako opozorili, nima nobene zveze. Tudi v enem od vaših stališč je bilo jasno, da se o takih stvareh ne more in ne sme odločati v parlamentu, mislim, da je sicer precej let staro, ampak je že veljala takrat nova slovenska ustava. Zaradi tega bom, lahko rečem, zelo vesel, če se bo na vseh teh točkah izkazalo, da boste ravnali drugače in da boste s konkretnimi ravnanji, s konkretnimi potezami pokazali, da so to šele prvi porodni krči, da bo tista vsebina, tista tu, ki bi morala ves čas biti, to pa je samo eno vprašanje – razvoj in blaginja za vse.

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat, pripravi naj se gospod Branko Zorman. Izvolite, gospa Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovani kandidat za predsednika vlade, gospod Miro Cerar!

Danes je gospod Miro Cerar v Državnem zboru predstavil program, ki bi ga naj izvajala njegova vlada, seveda če bo danes izvoljen, v kar pa ne dvomim. Dotaknila se bom le nekaterih segmentov tega programa, tudi zato, ker sem časovno omejena.

Med prioritetami, ki jih je predstavil, ocenjujem za zelo pomembne naslednje: zagotavljanje izvajanja pravne države. To se mi zdi zelo pomembno. Gre za spoštovanje pravnih norm, to je spoštovanje zakonov, drugih

predpisov in spoštovanje individualnih pravnih norm državnih organov. Kot drugo, zagotavljanje večje in ustrezne odzivnosti pravosodja na negativne kampanje proti sodstvu, ki se izvajajo, in poskuse diskreditiranja sodstva. Torej, da bo ta vlada zagotavljala spoštovanje institucij pravne države, kar me zelo veseli, in da bo zagotavljala vladavino prava. Pomembna je tudi napoved kandidata za mandatarja za odločen boj proti korupciji, slišali smo, ničelna toleranca korupciji. To je zelo pomembno, to so stvari, na katere so državljani zelo opozarjali, saj je bilo za mnoge zelo boleče, da se je korupcija tako razmahnila in dogajala v naši državi. Veseli me, da bomo danes izvolili predsednika vlade, ki bo potem lahko oblikoval svojo vlado, da bo ta vlada čim prej začela delovati v polni zasedbi in izvajati koalicijski sporazum, ki ga je pripravila Stranka Mira Cerarja ob sodelovanju obeh koalicijskih partneric.

Kot poslanka stranke DeSUS povem še to, da me zelo veseli, da se je naša stranka uspešno izpogajala glede zagotavljanja regresa za upokojence oziroma za izvajanje programa stranke DeSUS. Tudi to mi je zelo ljubo, da se bo izvajalo socialno državo, kajti veliko je bilo oziroma je državljanov, ki so tako ali drugače prizadeti, zato je ta usmeritev zelo pomembna. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospod Branko Zorman. Pripravi naj se mag. Andrej Šircelj. Izvolite, gospod Zorman.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani predsedujoči, spoštovani dr. Miro Cerar, spoštovani kolegi poslanke in poslanci!

Menim, da je današnji dan, ko volimo dr. Mira Cerarja za predsednika nove slovenske vlade, prelomni trenutek v naši politični kulturi. In menim, da so naše in misli naših državljanek in državljanov lahko optimistične. Izvolitev dr. Cerarja zame pomeni postavitev novega trdnega temelja, na katerem bo stala in se razvijala naša Slovenija. Takega temelja države, ki bo zdržal hud pritisk naših odprtih gospodarskih, finančnih in družbenih problemov. Če ta temelj ne bo zdržal, bomo jasno in glasno opredelili razloge za to in opredelili odgovornost. Z vstopom dr. Cerarja na odprto politično prizorišče smo najprej zaznali neko novo voljo, nato se je poudaril nov pristop v političnem delovanju. To je v mnogih od nas vzbudilo upanje, da se Slovenijo še da rešiti. Zasuk v človekovem razmišljanju pri iskanju rešitev pomeni pri posamezniku zavestno spremembo, željo in težnjo uresničevati svoje, katerekoli, poslanstvo na nov, učinkovit način. To pa pomeni odmerjati pravo količino strpnosti v medsebojnih odnosih ter polno mero poštenosti in odgovornosti pri delovanju na vseh ravneh in v vseh politično delujočih okoljih.

V stranki Mira Cerarja sporočamo interes takšnega delovanja, ki vzbuja upanje, da se začne proces, ki bo počasi, a vztrajno vplival na spreminjanje družbene zavesti o pomenu konstruktivnega sodelovanja in o tem, da se spleča delati in živeti pošteno. Zaupanje ljudi v državne institucije bo ena od posledic tega procesa. Pomembno za dosego tega zaupanja pa bo, da bo res čutili nov način delovanja, da nihče ne bo soodločal s figo v žepu, da bo jasno vidno, da smo sprejeli dejstvo, da je temeljna usmeritev delovanja delovati odprto in odgovorno. Ko ta navdušujoča iztočnica bodočega političnega delovanja že v tem trenutku trči v surovo označbo slovenskega gospodarskega in finančnega stanja, se takoj pokaže vsa razsežnost delovanja bodoče slovenske vlade. Bistveno je, da bo z načrtovano in pričakovano novo politično prakso ter z ustreznimi vladnimi strokovnimi rešitvami lahko ustvarjala pogoje za rešitev krize. Najtežje je uveljaviti enostavne rešitve. Pogosto zato, ker se z doslej utečeno prakso prenormiranja postopkov v prav vseh sferah našega bivanja ukvarjamo s postopki, namesto da bi se z logičnimi vsebinskimi rešitvami.

Prepričan sem, da dr. Miru Cerarju kot predsedniku lahko povsem zaupam. Njegova poudarjeno globoka človečnost, preudarno presojanje možnosti in odločna naravnost pri končnem sprejemanju odločitev enostavno pomenijo izkazovanje modrosti. Spoštovani dr. Miro Cerar, želim, da bi vam z vodenjem nove kulture vladanja uspelo uresničiti zastavljene cilje. Hvala.

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima mag. Andrej Šircelj. Pripravi pa se, gospa Iva Dimic. Izvolite, gospod Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa. Spoštovani podpredsednik, spoštovani kolegice in kolegi, spoštovani kandidat za predsednika vlade!

Moram reči, da sem jaz z velikim zanimanjem poslušal vaš govor, navsezadnje se z nekaterimi vašimi poudarki glede vladavine prava, glede pravne države, glede pietete in tako naprej strinjam.

Vendar govoril bom, če mi dovolite, danes predvsem o tem, česar nisem slišal, pa bi rad slišal. Namreč gre zato, da ob vsem tem, da bo država delovala, da bo pravična, da bo do vseh enaka in tako naprej, so tukaj neke krute resnice glede finančnih in glede gospodarskih težav. Zaradi tega me seveda zanima vaš, nekoliko natančnejši pogled glede reševanja tega. Zavedam se, da ste pravnik, da ste ugledni pravnik, da niste finančnik, vendar menim tudi, da mora mandatar imeti določen vpogled in določeno strategijo glede reševanja javnih financ in seveda odgovor samo na to, da bo to že uredil minister za finance, ni dovolj.

Konsolidacija javnih financ. Ali boste morali tudi zmanjšati odhodke proračunov oziroma vseh javnih blagajn predvsem zaradi tega, ker je sedanja vlada že "pridelala" do meseca julija 912 milijonov odhodkov, kar je 90 % vseh odhodkov, ki jih lahko ima v letu 2014. To seveda pomeni, da se lahko zgodi, če se ni že zgodilo, v mesecu avgustu, zdaj smo že v mesecu avgustu, da enostavno proračun ne bo več plačeval denarja uporabnikom, ampak to bi se zgodilo prvič, da proračun ne bi plačeval že avgusta ali septembra. Navadno se je to dogajalo oktobra, novembra ali morda decembra. Navsezadnje omenjate tudi v koalicijskem sporazumu Zakon o izvedbi fiskalnega pravila, navsezadnje, spoštovani kandidat za premiera, ta zakon velja, ta parlament ga je že obravnaval. Žal ga takrat nekatere stranke iz takratne koalicije niso sprejele. Lahko spremenite nekaj števil, če vam ne odgovarjajo, in zakon imate tukaj. Vendar v koalicijski pogodbi, vsaj v eni, imate napisano, da je fiskalno pravilo upoštevano po predpisih Evropske unije, ki dovoljuje 0,5 % primanjkljaj. V ustavi ni primanjkljaja, zaradi tega je seveda treba biti tudi na to pozoren.

Skratka, na kakšen način boste konsolidirali javni sektor? Tukaj bi vas opozoril, da prosim ločite med utajevanjem davkov in sivo ekonomijo, da ne bo preveč prodajalcev gob deležnih kakšnih neprimernih inšpekcijskih postopkov ali karkoli drugega. To je velika razlika in pri utajevanju davkov je veliko več denarja kot pri sami sivi ekonomiji. Če to ločujemo, seveda.

Drugo me zanima, kako bo z odgovornostjo za bančno luknjo. Kaj boste naredili? Ne bom šel v to, kaj je izpadlo iz koalicijske pogodbe ali ne, ampak kako bo ta odgovornost za bančno luknjo izvedena in kako bo država vodila in upravljala banke, kajti dejansko vse banke, razen teh tujih bank, so v državni lasti: NKBM, NLB, Abanka in tako naprej. Boste prodali, ne boste prodali, kaj se bo dejansko zgodilo? In kaj pomeni v povezavi s tem privatizacija oziroma kot vi dejansko tudi pravite strateška prečiščena privatizacija. Poglejte, ti izrazi dejansko pomenijo, da so Telekomove delnice padle. To je slabo za državo. Kaj dejansko strateško to pomeni za Slovenijo in seveda tudi za celotni finančni in zavarovalni sektor? In nenazadnje mislim, da imate danes na bančnem računu oziroma računu Ministrstva za finance oziroma zakladnici dobrih 5 milijard. To vam zadostuje, da plačate vse mednarodne obveznosti do 30. junija 2015 ob tem, da država ne sme priti na 0. To se pravi, morate imeti rezervo milijardo do 2. Ne želim govoriti o slabem scenariju, ampak decembra se bodo pojavili trgovci z novci iz Združenih držav Amerike in tako naprej in verjetno boste morali zadolžiti državo za to, da boste odplačali prejšnje dolge. Tukaj me zanima vaša strateška usmeritev, kajti država bo morala ponovno izdati obveznico. Danes so obresti pod

3 %. Bojim se, da se bodo te obresti začele povečevati, pa ne zaradi Slovenije, ampak zaradi tega, ker bodo to delali tuji investitorji in seveda v zvezi s tem me zanima vaša strategija in kako boste dejansko rešili ta problem. Kajti ta težava dejansko potem vpliva tudi na gospodarstvo, kajti tudi gospodarstvo se mora zadolževati po višji obrestni meri. Mislim, da je to nekaj glavnih ekonomskih usmeritev, spoštovani kandidat za premiera, ki mislim, da bi morali seveda dati tudi danes temu sporu nekaj več veljave in nekaj več o teh zadevah povedati. Hvala lepa že vnaprej.

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima, gospa Iva Dimic. Pripravi pa se, gospa Janja Sluga. Izvolite, gospa Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani kandidat za mandatarja, za sestavo nove vlade!

Vaša stranka, zlasti pa vi osebno ste na zadnjih parlamentarnih volitvah prejeli izjemno velik odstotek glasov volivcev. Kar pomeni, da so predvsem vam osebno zaupali in izrazili tako posledično visoko stopnjo zaupanja državljani in državljanke. Tako pa tudi državljani in državljanke pričakujejo oziroma pričakujemo, da bosta kot predsednik vlade zastopali vrednote, ki ste jih v času vašega delovanja v javnosti pa tudi v predvolilni kampanji pogosto poudarjali. To so zlasti etičnost in poštenost, ne le v političnem pač pa v celotnem družbenem življenju. Udeležanje teh načel v praksi pa bo, vsaj po moji oceni, težka naloga. Če samo poudarim mnenje politikov in pravnih strokovnjakov, čeprav sem jih v tem državnem zboru že večkrat, da pri nas ni problem slaba zakonodaja, pač pa neizvajanje sprejete zakonodaje. To neizvajanje zakonodaje pa je doslej ostajalo nesankcionirano in se je torej na nek način tudi splačalo. To miselnost bo treba, po mojem prepričanju, spremeniti, da bomo postali pravna država. In vaša naloga na tem področju bo resnično zahtevna. Hkrati pa boste soočeni z izzivi nujnih ukrepov na področju gospodarstva in uravnoveženja javnih financ. Krščanski demokrati smo v gospodarskem programu poudarili neizbežnost reform na številnih področjih: davčno, sodno, delovno pravno pokojninsko, zlasti pa zdravstveno reformo. Čeprav pravijo, da je politika umetnost možnega, menim, da brez vseh teh reform cilja uravnoveženja javnih financ ne bo mogoče doseči. Bolj kot bomo odlagali s potrebnimi reformami, toliko bolj bodo reforme korenite in seveda tudi posledično bolj boleče. Zato, gospod dr. Miro Cerar, pred vami je torej zahtevno in odgovorno delo in na tej poti vam lahko želim le veliko vztrajnosti in doslednosti.

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo ima gospa Janja Sluga. Pripravi pa se gospa Eva Irgl. Izvolite, gospa Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani zbor!

Slovenija je pred 23 leti stopila na samostojno pot. Z veliko zanosa in visokimi pričakovanji smo takrat podprli skupno odločitev in verjamem, vsi skupaj delili zgodbo Slovenije kot zgodbo o uspehu. Danes je ta zgodba nekoliko drugačna. Imamo visoko stopnjo brezposelnosti, priča smo stečajem nekdanjih uspešnih podjetij, milijonskim dokapitalizacijam bank in nezaupanju med socialnimi partnerji. Naša družba je dejansko padla na izpitu iz morale in etike, ki sta bili v teh 23 letih povsem razvrednoteni. Z mislijo na zgodbo o uspehu smo v tem času popolnoma pozabili na nekatere temeljne vrednote. Visoko moralo, pravičnost, zakonitost in delovanje pravne države. Razbohotenje korupcije, nespoštovanje zakonov, netransparentnost in nezaupanje v državo, njene institucije in v politiko – to nas je pripeljalo do točke, na kateri smo danes. Bistvo pa je, da državljanke in državljani živijo vse slabše. Državljanke in državljani ne zaupajo več, ne državi, ne vladi in ne politiki. Zahtevajo spremembe. To svojo voljo so jasno izrazili na letošnjih volitvah. V politiki pričakujejo nekaj novega in prav je, da dobijo kar pričakujejo. Ker politika sama po sebi ni slaba, politiki smo namreč v službi ljudstva, ki nas je izvolilo. Politiki moramo temu ljudstvu v resnici tudi služiti. Zato me veseli, da smo danes tukaj z razlogom, da izvolimo novega predsednika Vlade Republike Slovenije. Slovenija ga nujno potrebuje. Predlagam, da vsi skupaj delujemo konstruktivno, v dobro državljanov in državljanek, v dobro naše mlade države. Slovenija potrebuje nov začetek in prvi dan novega začetka je lahko danes.

Kandidat za predsednika Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar je človek, ki se je za politično pot odločil po tehtnem premisleku. Je človek mnogih vrednot in velik strokovnjak. Vrednote, ki jih javno zagovarja, uresničuje tudi v vseh svojih dejanjih. Njegov moto in moto naše stranke je odgovornost, pravičnost, boj proti korupciji, človekovo dostojanstvo, socialna in ekonomska varnost, strpnost in medsebojno spoštovanje. To so vrednote, za katere si želim in upam, da se bodo v prvi vrsti udeleževale tudi tukaj v Državnem zboru.

Položimo zato danes skupaj temelje nove vlade, vlade, ki bo delovala povezovalno, ki bo odprta za pripombe, ki bo upoštevala čim več različnih stališč in bo Slovenijo popeljala na novo pot, na pot naprej. Danes lahko skupaj spremenimo stvari na bolje. Hvala.

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospa Eva Irgl, pripravi naj se gospod Uroš Prikl. Izvolite, gospa Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci! Spoštovani kandidat za predsednika vlade!

Najprej mi uvidoma dovolite rahlo opazko. Ko sem spremljala oba uvodna nagovora, najprej vašega kot kandidata za predsednika vlade, potem pa še nagovor dvakratnega premierja, mi je postalo še toliko bolj jasno, zakaj je treba Janeza Janšo odstraniti s političnega prizorišča. In tudi bolj jasno mi je postalo, zakaj se tako trudite, da se mu odvzame mandat poslanca. Sploh če vemo, da je gospod Janez Janša od vseh nas, ki danes tukaj sedimo, prejel največje število glasov na volitvah. In če naredim še eno kratko primerjavo, recimo, vsi štirje poslanci Zavezništva Alenke Bratušek so dobili manj glasov, kot jih je prejel Janez Janša na predčasnih volitvah.

Ker imam samo približno tri minute časa za razpravo, bom prešla takoj k dvema točkama, za katere menim, da jih je treba omeniti, kajti, pričakovala sem, v vašem nastopu, spoštovani kandidat za predsednika vlade, bistveno več. Najprej, sami ste dejali, da se nahajamo v zelo težkih in zahtevnih časih. S tem se vsi strinjamo. In ti težki in zahtevni časi od nas seveda zahtevajo tudi hitre, jasne, odločne in odgovorne odločitve. Žal pa moram reči, da sem bila razočarana ne nad samo vsebino, ampak nad tem, da niste predstavili niti ene same številke v vašem uvodnem nastopu in niste povedali niti enega merljivega cilja. Tako da bi lahko ob koncu rekli: nekaj je bilo storjeno, nekaj ni bilo storjeno in tako naprej.

Omenili ste sanacijo bančnega sistema. Ko ste omenili sanacijo bančnega sistema sem pričakovala, da boste poleg sanacije izrekli tudi besedo odgovornost, pa je niste. Govorim predvsem o kazenski odgovornosti. O odgovornosti vseh tistih, ki so povzročili v tej državi več 10-milijardno bančno luknjo, pa zato do sedaj, spoštovani kandidat za predsednika vlade, ni še nihče odgovarjal. Nihče ni odgovarjal. In kot vidim, glede na vašo argumentacijo v začetku, na vašo predstavitev, se nič v zvezi s tem ne bo zgodilo, pa čeprav ste ravno to dolžni povedati državljanom in državljanom, kajti ravno iz njihovih žepov boste jemali za to, da boste sanirali bančno luknjo. Zato vas javno sprašujem: Ali boste delali hitro, učinkovito in vse v tej smeri, da se bo našlo odgovorne za več 10-milijardno bančno luknjo. Glede na to, da sem bila v prejšnjem mandatu predsednica Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti – kot kaže bom v tem mandatu ponovno predsednica te komisije –, se moram iz tega mesta najprej zahvaliti predsedniku Državnega zbora tudi v mojem imenu, ker je počastil danes vse žrtve totalitarnih režimov, tako fašizma, nacizma kot komunizma. To se mi zdi izjemen korak k temu, da v tej slovenski družbi končno tudi na tem področju naredimo med Slovenci spravo, tako da tukaj čestitke predsedniku Državnega zbora.

S tem je bil nedvomno storjen korak naprej. Zakaj na to opozarjam? Predvsem zaradi tega, ker v prejšnjem mandatu smo imeli izjemno velike težave, ko smo želeli spregovoriti o pieteti do umrlih, o tem, da je treba umrle pokopati dostojno. Naj pojasnim, da na Komisiji za človekove pravice, ker smo dolžni spregovoriti tudi o takšnih vprašanjih, so poslanci koalicije glasovali proti osnovnim civilizacijskim sklepom. Glasovali so proti temu, da se pietetno pokoplje umrle, in glasovali so proti obsodbi zločinov, ki jih je naredila nekdanja Služba državne varnosti. Jaz verjamem, da je zgled, ki ga je danes dal predsednik Državnega zbora, lepa popotnica, da bomo od vaše poslanske skupine lahko pričakovali, da bodo na tem področju ravnali tako, kot se spodobi za civilizirano družbo.

In še nazadnje, spoštovani kandidat za predsednika vlade, podajate se na izjemno zahtevno, težko pot, nedvomno. Predsednik naše stranke je že pojasnil, da bomo podpirali vse dobre rešitve za to državo. Upam, da boste prešli od besed k dejanjem, to je potrebno v tem času, ker so časi pač resni in zahtevni. In pri tem vam želim vse dobro. Hvala.

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospod Uroš Prikl. Pripravi pa se dr. Jasna Murgel. Izvolite, gospod Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Spoštovani predsedujoči, spoštovani bodiči predsednik Vlade Republike Slovenije, drage kolegice, dragi kolegi!

Z veseljem lahko ugotavljam, da sem lahko zelo optimistično razpoložen vpričo vpisanega v koalicijski pogodbi, predvsem pa vpričo povedanega, slišane s strani bodočega predsednika vlade. Prepričan sem, da je mogoče uravnotežiti socialno pravičnost, socialno pravično in pa ekonomsko uspešno državo, kot posledica zapisanega v koalicijski pogodbi.

Gospod Miro Cerar, vlada pod vašo taktirko mora ostati oziroma postati branik socialne države ter garant za zagotavljanje socialnih pravic za vse državljane in državljanke. Mnogo pričakujejo državljani in državljanke od bodoče, naše skupne vlade. Zakon o dolgotrajni oskrbi ocenjujemo v DeSUS, da je eden izmed ključnih predpisov. Prav tako ukrepi na področju trga dela, zaposlovanje mladih, zaposlovanje težje zaposljivih, zaposlovanje starejših in tako dalje in tako naprej. Tudi družinska politika mora ostati državi Sloveniji v ponos, mora biti vzorčni primer, kako je ta zadeva, kako mora biti takšna zadeva organizirana. Nenazadnje tudi socialni transferji in ostali ukrepi s področja dela, družine, invalidov, nemočnih, hendikepiranih in tako dalje morajo biti, ostati oziroma postati prioriteta bodoče vlade.

Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi! Je čas razprtij, prerekanj in prepiranja in je čas sloge. Iskreno vas prosim, izberimo drugo, izberimo

čas, sloge in vrnimo, povrnimo ter zagotovimo vsem ljudem, vsem državljanom Republike Slovenije dostojanstvo. Le tako bomo tudi Republiko Slovenijo popeljali na pot uspešnosti in dejansko bodoče prosperitete. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima dr. Jasna Murgel. Pripravi pa se mag. Klavdija Markež.

Izvolite, gospa Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani kolegice poslanke in poslanci, spoštovani kolega Miro Cerar, kandidat za predsednika vlade.

Danes smo pred pomembno nalogo, odločiti se o tem, ali izvolimo kandidata dr. Mira Cerarja za predsednika Vlade. Srčno upam, da je to zdaj, da bo tukaj obveljalo pravilo. Prepričana sem, da v tretje gre rado. To si močno želimo vsi državljani Republike Slovenije in tako tudi jaz. Dr. Mira Cerarja kot kandidata za predsednika vlade podpiram zato, ker pooseblja vse, zaradi česar sem se sploh odločila dejavno sodelovati v politiki: vrhunska strokovnost, poštenost in dejanska pripravljenost, vendar ne samo pripravljenost, tudi sposobnost narediti nekaj za dobro države. Večina volivcev na letošnjih predčasnih volitvah je v dr. Miru Cerarju tudi to prepoznala. V njem je prepoznala osebo, ki ima jasno vizijo in strategijo, kako voditi državo in jo postopoma popeljati na pot uspeha in blaginje. Morda še pomembneje, kot osebo, ki gradi na spoštovanju in sodelovanju, na moči argumenta, nikakor pa ne na omalovaževanju in zaničevanju drugače mislečih. Te kvalitete je dr. Miro Cerar pokazal tudi v postopku oblikovanja koalicije, ki ga je vodil korektno in spoštljivo do vseh potencialnih koalicijskih partnerjev. Imel je pri tem jasno vizijo, da uresniči to, kar državljani Republike Slovenije od njega pričakujemo, vendar ob spoštovanju vrednot za katere se zavzema. Zato ocenjuje, da gre za primerne kandidata za predsednika Vlade Republike Slovenije. To ocenjujem sedaj še bolj kot ob začetku volilne kampanje in zaupam, da gre za človeka, ki se ni zgolj lotil nekega kratkoročnega projekta političnega podviga, temveč za osebo, ki je vse svoje znanje in osebne izkušnje skupaj s številno ekipo somišljenikov oblikovala v načrt dolgoročne prenove naše družbe, četudi to pomeni, da se je pri tem osebno izpostavil na milost in nemilost vsem preizkušnjam, ki sledijo. Tega mu ni bilo treba, ampak je to storil, ker je ocenil, da je to potrebno v tem trenutku. Zaradi tega zaupam, da je mogoče doseči cilje, za katere se zavzema bodoči predsednik vlade in za katere se zavzemamo vsi v Sloveniji – blaginja za Republiko Slovenijo.

Vendar bi rada pri tem še nekaj poudarila in položila na srce vsem tukaj v tej dvorani in tudi vsem prebivalcem Slovenije, da tudi sami pri sebi razmislimo o tem, da odpremo pot v zaupanju, da začnemo zaupati, da je mogoče

doseči spremembo na bolje v naši družbi, in da pri tem spoštujemo vsak premik na bolje in s tem omogočimo, da se ta premik multiplicira. Torej, da zaupamo, da lahko uspemo, saj uspe lahko samo tisti, ki resnično verjame in ki ceni majhne dosežke na poti do uspeha. Vsak, ki išče in vidi zgolj negativno, to neizogibno tudi dobi. Zato, ker dr. Miro Cerar s svojimi dejanji kaže, da je mogoče drugačno politiko in obnašanjem doseči spremembo na bolje, tudi jaz zaupam, da je to mogoče in ga bom s tem namenom tudi podprla za predsednika Vlade Republike Slovenije. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima mag. Klavdija Markež, pripravi pa se mag. Margareta Guček Zakošek. Izvolite gospa Markež.

MAG. KLAVDIJA MARKEŽ (PS SMC): Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani kolegi in kolegice poslanke, spoštovani kandidat za mandatarka Vlade Republike Slovenije!

Danes sem tukaj, da vam izrazim svojo osebno podporo in zaupanje, kajti verjamem, da dr. Miro Cerar ni le izjemen akademik, pravnik mednarodnih razsežnosti, temveč predvsem človek z izjemnim srcem, odgovornostjo za sočloveka. Stopil je na politični parket Republike Slovenije v najbolj neugodnem trenutku, pravzaprav v prelomnem, takrat, ko smo pričali velikih preizkušenj in nestabilnosti. Okoli sebe je zbral ekipo podobno mislečih ljudi, ljudi z visokimi etičnimi načeli, ljudi, ki verjamejo v vrednote te družbe, in skupaj z njimi pripravil odličen program, kako ljudem vrniti dostojanstvo in zaupanje v pravno državo, kar se mi zdi v tem trenutku še kako pomembno. Vse to je storil brez velikih obljub, ki smo jih bili doslej navajeni. Ljudem je prenesel sporočilo, da bo poskušal na podlagi jasne ideologije vzpostaviti stabilnost v državi, le-ta pa bo temeljila na človekovem dostojanstvu, družbeni odgovornosti, pravnem redu in visoki stopnji kulture ter etičnosti, za kar se sama še posebej zavzemam. Odgovornost, ki si jo je dr. Cerar z izvolitvijo na predčasnih državnoborskih volitvah naložil, je izjemna. O tem slišimo in govorimo vsak dan pa tudi tako čutimo, toda vsi mu zaupamo kot tudi naši stranki, Stranki Mira Cerarja. Pričakujemo odgovorno, načelno in pošteno vodenje. Težka ekonomska in politična situacija mora biti vodilo, da stopamo po tej poti. Pripravljeni smo sprejeti številne ukrepe za vzpostavitev gospodarske in socialne stabilnosti, ob zavedanju, da se te spremembe ne morejo zgoditi čez noč. Bi pa želeli aktivno sodelovati in pozitivno vplivati na razvoj naše države ter na blaginjo vseh nas. Verjamem, da smo sposobni ustvariti okolje, ki bo varno, v katerem se bomo lahko razvijali, tudi učili, predvsem pa delali in verjeli v boljšo prihodnost, skupaj z našim vodjem dr. Mirom Cerarjem.

Dr. Miro Cerar mi je s svojo politično držo in nastopom vzor. Je oseba, ki v meni s svojo karizmo vzbuja avtoriteto in spoštovanje. Vsega tega ne počne z besedami, ampak s svojim ravnanjem, kulturo, načelnostjo, vrednotami, ki jih prenaša na posameznike, tudi na nas. Strinjam se z njegovimi visokimi standardi etičnosti in družbeno odgovornostjo, saj jo naša družba še kako potrebuje. Zavedam se velike odgovornosti, ki jo bo dr. Cerar prevzel ob potrditvi funkcije predsednika Vlade Republike Slovenije, a niti za trenutek ne dvomim vanj in v njegovo vodenje. Še več, prepričana sem, da je njegova zgodba naša zgodba, zgodba vseh prebivalcev in prebivalk Republike Slovenije. Zgodba, ki govori o prelomnem trenutku, drznih odločitvah, velikih tveganjih, ki smo jih sprejeli in zaradi katerih bomo uspeli. Dajem svoj glas za podporo dr. Cerarju. Hvala.

PODPRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima mag. Margareta Guček Zakošek. Pripravi naj se gospod Franc Breznik. Izvolite, gospa Zakošek.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK (PS SMC): Hvala, gospod predsedujoči. Spoštovani poslanke in poslanci, spoštovani dr. Cerar, kandidat za predsednika Vlade Republike Slovenije!

Ko danes prvič govorim pred tem spoštovanim zborom, mi je to v čast, in to, kar želim povedati, je resnično nekaj, čemur sem zaupala takoj, ko sem stopila na to pot. Preden se je zgodil 13. julij, sem bila, da tako rečem, navadna državljanka te države, kot nekateri kolegi pravijo, neznanka, vendar sem bila zavzeta, uspešna, aktivna, predana svojemu delu, strokovnosti in z vso odgovornostjo sem opravljala vsa poslanstva, ki so mi bila dana. In veliko ljudi, znancev me je vprašalo, zakaj. Hkrati pa je iz njihovih gest vela velika podpora tudi meni osebno in to mi je dalo moč in pogum, da grem naprej. Včasih besedica zakaj, ki si jo tolikokrat postavlja naš mali um, pač nima vseh odgovorov. Na to pot me je predvsem vodila želja, da moramo ljudje, ki nam politika ne pomeni samoudejanjanja in ki gredo lahko brez nje vsak trenutek naprej, nekaj narediti za to državo. In prav nič mi ni nerodno reči, da me je k temu spodbudil dr. Cerar, saj sem se vsaj z načinom lahko poistovetila z njim in mu zato zaupala.

Kot večina državljanek in državljanov danes sem si preprosto želela nečesa, to je sprememb, premišljenih, povezovalnih, podprtih s pozitivno miselnostjo in drugačno energijo. Želela sem si drugačne države. Želela sem si drugačne politike, drugačnih političnih vodij, ki bi spodbujali pošten dialog in gojili tudi spoštovanje do soljudi. Vodij, ki bodo imeli vizijo, kam kot narod in država želimo iti. In zelo pomembno, v dr. Cerarju sem videla človeka, ki je v to zgodbo stopil iskreno, pošteno, z vsem svojim

strokovnim znanjem, zavzetostjo, odgovorno, predvsem pa dobro namerno. To so zame trije postulati, ki so temelj zaupanja. In zgodil se je 13. julij. Državljanke in državljani so nam jasno in zrelo pokazali svojo voljo in kaj želijo. Tega dejstva danes ne smemo prezreti. Tudi oni so pokazali veliko zaupanja do nas. In čeprav smo bili veseli ob rezultatu, smo se hkrati zavedali te velike odgovornosti, ki nam jo je prinesel. Tudi meni se je življenje zelo spremenilo in dobila sem novo poslanstvo. In ko sem v svojem umu takrat vrtela znano vprašanje "zakaj", je bil odgovor samo eden, ker so tako želeli ljudje, ker nam zaupajo in ker upajo, da lahko nekaj naredimo drugače, ker si zaslužimo drugačno državo, boljšo in predvsem zrelejšo.

Rimski filozof in politik Cicero v enem izmed svojih govorov pravi: "Zaupanje si bomo pridobili z dvema vrlinama, s slovesom, da smo dosegli preudarnost in pa združeno s pravičnostjo." Zaupamo namreč tistim, ki jih imamo za razumne in sposobne, da bodo v nevarnem in kritičnem trenutku ukrepali in se odločili najboljše okoliščinam primerno. Zato danes še z večjim samozaupanjem podpiram za predsednika Vlade Republike Slovenije dr. Mira Cerarja. Hkrati pa ni odgovorno prenašati odgovornosti na druge, vsak jo mora prevzeti nase in tudi vsi skupaj in vedeti, da moramo skupaj z njim in njegovo vlado vsi državljani stopiti na to isto pot. Zato si moramo danes, spoštovani poslanke in poslanci, preprosto zaupati, tudi mi, ne glede na barvo, ne glede na pozicijo v parlamentu in ne glede na naše osebno vprašanje zakaj. Pokazati moramo državljanom in državljanom to državotvornost in sodelovanje, o katerem smo toliko govorili. Danes ta zgodba ne sme in ne more ostati samo upanje, zato moramo skupaj stopiti na to pot, ki so nam jo kot poslankam in poslancem predali državljani in skupaj moramo podpreti dr. Mira Cerarja za predsednika Vlade Republike Slovenije.

PODPRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospod Franc Breznik, pripravi pa se gospa Vesna Vervega.
Izvolite, gospod Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovani kandidat za predsednika Vlade!

Pred dvema letoma sem z vašim spoštovanim očetom skupaj sodeloval v Olimpijskem komiteju, on kot podpredsednik, jaz kot predsednik Sabljaške zveze, to je bilo leta 2012, ko smo Slovenci slavili 100. obležitev osvojitve prve olimpijske srebrne medalje, ki jo je dobil Rudolf Cvetko v sabljanju. Poglejte, v politiki marsikdaj ne veljajo podobna načela, kot veljajo tudi v olimpiizmu. "Važno je sodelovati, ne zmagati," žal v politiki ne velja. Politika je odgovornost, predvsem v Sloveniji odgovornost do življenja, do blaginje 2 milijonov ljudi in tudi

pol milijona naših ljudi, ki živijo izven Republike Slovenije. Politika je marsikdaj stvar resnih odločitev, ko je treba marsikdaj tudi udariti po mizi, reči ne, ne nasedati populizmu, ne nasedati tudi javnim mnenjem in reči: "Danes bomo stopili morda korak, dva nazaj, zato, da bomo Slovenci v naslednjih letih lahko naredili nekaj korakov naprej."

V letu 2009, v času Pahorjeve vlade, je takratni predsednik Vlade dejal, da po nekaj mesecih vidi luč na koncu tunela. To je bila nekako točka, ko je bil javni dolg nekaj čez 30 % bruto družbenega produkta. Tisto, kar je zastrašujoče v tem trenutku, je ta krivulja, ki raste eksponencialno. Danes je javni dolg blizu 80 %. In še nekaj, kar še nikoli ni noben povedal tukaj v državnem zboru. Glede teh 80 % javnega dolga. Ko se zadolžujete ali ste zadolženi kot zasebnik, upoštevate v svoj dolg tudi obresti, ki jih boste plačevali. V teh 80 % niso upoštevane obresti, ki jih bomo plačevali preko obveznic, menic do leta 2025. Ta javni dolg je že v tem trenutku preko 90 %, če imamo jutri ali pa konec tega leta izravnani proračun. Kot vemo, tega ne bo. Zaradi tega ta tunel in te luči niso prave, so samo odsevi, so neka fatamorgana tega tunela. V bistvu sploh nismo v pravem tunelu. To govorim zaradi tega, ker se zavedam v tem nekajletnem političnem delovanju, da potrebujemo resne, konkretne reforme. Rabimo resno preobrazbo slovenske družbe v vseh segmentih in to v najkrajšem času, drugače drvim v kolaps te države. In mislim, da si tega ne želimo, noben od nas tukaj. In ta konflikt, ki nastaja v Državnem zboru, ni konflikt, ampak so resna dejanja, ko iščemo neke resne rešitve. V Slovenski demokratični stranki smo jih nakazovali nekaj let. Lahko rečem, da smo nakazovali tudi ta eksponencialni dvig slovenskega zadolževanja in to je tisto, kar je zastrašujoče. Spoštovani kandidat, pogledajte, v bistvu so rešitve enostavne, ampak implementirati rešitve, ta pot je zelo težka. Slovenija je v resnih težavah zaradi same miselnosti, zaradi miselnih procesov, ki so ozki, ki so neodprti. Smo relativno izredno zaprta družba in prebroditi te miselne procese je tisti največji korak, ki bi ga lahko naredili. Lahko rečem, da imate v tem trenutku relativno dober začetek, imate v bistvu tri stranke v vladi, kjer lahko resnično implementirate tudi vaš program. Žal ga nisem čisto začutil, pravijo nekateri, da ga moraš brati med vrsticami in prepričan sem, da je pred vami velika odgovornost. Na en lahek način. Zavedajte se, da Slovenci v zadnjih 69 letih nismo imeli neke resne liberalno desne vlade, ki bi lahko te reforme izpeljala.

Če se vrnem v načelo olimpiizma. Iskati je treba najboljše med nami, najboljše ljudi, najboljše posameznike. Tukaj pa ne moremo imeti socialnega čuta. Ljudje, ki niso sposobni, ne morejo priti na najvišja mesta in soodgovarjati na različnih področjih tudi za usodo svojih sodržavljanov. Zato verjamem, da boste v svojo vlado poklicali najboljše, kompetentne

strokovnjake, ki razumejo, kako deluje tržno gospodarstvo in ki razumejo razmere na evropskih in svetovnih tržiščih. Poglejte, svet deluje v skladu z drugimi ekonomskimi temelji, ne pa z nekimi temelji, ki naj bi jih mi razumeli v svojih ozkih miselnih vzorcih, ki so posledica nekih preteklih režimov. Zato verjamem, da se kot kandidat tega zavedate. Zavedajte se, da bo Slovenska demokratska stranka kot odgovorna stranka, kot stranka slovenske pomladi, ki je tvorno sodelovala pri začetku te države, da imamo rešitve, kot je prej rekel gospod Janez Janša, da so v predalih, da bomo sodelovali, ne tako, da bomo nagajali, ampak tako, da imamo rešitve in vam jih lahko ponudimo. Lahko sodelujemo s temi rešitvami in verjamem, da bomo, vsaj v nekaterih rešitvah, če se bodo približale tem našim rešitvam, skupaj tvorili neke ukrepe, neke reforme, ki bodo šle v prid Slovenije, torej dviga slovenske konkurenčnosti v vseh smereh. Pri tem delu vam seveda želim v svojem imenu veliko sreče in pa predvsem poguma. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospa Vesna Vervega, pripravi pa se gospa Anja Bah Žibert. Izvolite, gospa Vervega.

VESNA VERVEGA (PS SMC): Lepa hvala. Spoštovani predsedujoči, spoštovani poslanke in poslanci!

Iz tega mesta izražam podporo izvolitvi dr. Mira Cerarja za mandatarja, ker sem prepričana, da bo uspel s kompetentnimi in odgovornimi posamezniki sestaviti takšno vlado, s katero bomo stabilizirali gospodarske razmere v Sloveniji in jih obrnili v pozitivno smer. Volivke in volivci so pokazali, da v veliki večini prepoznajo temeljna politična izhodišča in programske ukrepe naše stranke kot tiste, s katerimi se jim lahko povrne zaupanje v pravno državo, kot tiste, s katerimi se jim lahko zagotovita socialna in ekonomska varnost, in ne nazadnje kot tiste, s katerimi se jim lahko omogočijo pogoji za dostojno življenje s pomočjo lastnega dela. Dr. Cerar se je v svojih dosedanjih javnih nastopih pravzaprav zavzemal za visoko kulturo dialoga in dvig politične kulture, kar sedaj po vstopu v politiko tudi jasno kaže. Podpiram ga, ker si prizadeva za politiko načrtovanja in udejanjanja dobrega za vse državljanke in državljane Slovenije, ne pa za uredničevanje ozkih zasebnih interesov. Verjamem, da bo s svojo pozitivno energijo, z veliko mero strpnosti in trdno voljo uspel povezati interese različnih političnih opcij v skupni cilj – dobrobit vseh nas. Hvala.

PODPRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert, pripravi pa se gospa Irena Grošelj Košnik. Izvolite, gospa Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa. Spoštovani kolegice in kolegi, predsedujoči, spoštovani kandidat za mandatarja!

Danes je bilo ničkolikokrat v tem zboru slišati, da se nahajamo v težki ekonomsko-gospodarski in vsesplošni krizi. Ne nazadnje smo poslušali celo neko študijo. Upam, da ta ni bila narejena za davkoplačevalski denar, kajti sploh ni potrebna. Samo po Sloveniji se obrnimo, pojdimo od enega konca Slovenije do drugega in vse nam bo jasno. V Sloveniji živijo ljudje, ki danes dobesečno točijo bencin za 5 evrov. Pa veste, zakaj ne za deset? Ker jih deset več nimajo. Prav tako živijo po Sloveniji ljudje, ki se še vedno, čeprav so davkoplačevalci, borijo za vodovod in kanalizacijo, ne nazadnje za varno pot otrok v šolo in iz nje in tako naprej. Skratka, ni nam treba posebej namenjati časa za to, da ugotovimo, v kakšni krizi smo. In predvsem od vas, spoštovani kandidat za mandatarja, je odvisno, kakšne korake bomo delali v prihodnje. Ali bodo ti koraki hitri, počasni, jih bomo delali naprej ali pa morda celo nazaj. Danes bo za vas to gotovo velik korak. Kakšen bo za Slovenijo, bomo seveda kmalu videli.

Nisem imela veliko priložnosti, da bi vas spoznala, ampak spoznala sem eno vašo lastnost, da ste velik šaljivec. Pa naj izpostavim nekaj vaših šal. V času Janševe vlade ste pri sprejemanju zakonov po nujnih postopkih za rešitev Slovenije iz krize dejali, da smo v krizi, ampak da tako hudo pa že ni. Danes je zaradi šaljivcev vašega kova javni dolg presegel že 80 % BDP. Kot šaljivec ste se izkazali tudi ob razglasitvi rezultatov, ko ste prepričljivo zmagali in dejali, da boste v politiko vnesli več strpnosti in da ne boste delovali razdiralno. Že naslednji dan v dovolilne pogovore niste vključili oziroma povabili druge največje stranke. Po volitvah ste državljane poslali na dopust. To gotovo ni veljalo za 117 tisoč brezposelnih. Za njih je bila to gotovo boleča šala.

Glede na vaše visoke kriterije pri politiki oziroma politikah, predvidevam, da je tudi zadeva okoli gospoda Kopača, gospe Kolarjeve in ostalih samo ena od vaših šal. O koalicijski pogodbi ne bi bilo prav in bi bila to moja šala, če bi danes o njej govorila, kajti poznamo samo enega od osnutkov, vprašanje je, kdaj bomo dobili tistega zadnjega. Res je, prav je, da danes končamo s šalami, kajti v Sloveniji je hudič šalo kdaj že vzel, državljani pa vas morda ne bi imeli za preveč resnega.

Nečesa pa mi je ob tej priložnosti zelo žal. Da niste teh škornjev, ki jih obuvate danes, obuli leta 2013, ko so vam bili ponujeni. S tem bi nam skrajšali agonijo. Sloveniji bi prihranili avanturo z Bratuškovo, verjamem, da bi bilo stanje na ekonomsko-gospodarskem področju enako, tudi sestava koalicije tam nekje. Le nekaj drugega bi bilo drugače. Danes bi se odločali o nekom drugem za mandatarja. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospa Irena Grošelj Košnik, pripravi pa se gospod Benedikt Kopmajer. Izvolite, gospa Košnik.

IRENA GROŠELJ KOŠNIK (PS SMC): Spoštovani gospod predsednik, spoštovani kolegice in kolegi, poslanke in poslanci, cenjeni kandidat za predsednika Vlade!

Slovenija čim prej potrebuje vlado s polnimi pooblastili. In njenega dobrega povezovalca in vodjo. Prepričana sem, da ima dr. Cerar takšne lastnosti. Je zavzet, pošten, zaupanja vreden, skrajno predan in odgovoren človek. Ima veliko znanja in izkušenj, da bo uveljavljal nove pristope pri vodenju države, ki mora res postati boljša za vse državljane. Je tudi ugleden profesor. "Učitelji so glasniki iz preteklosti in spremljevalci v prihodnost," je rekel Albert Einstein.

Pri tem vam, dr. Cerar, želim vse dobro in bom glasovala in vas podprla. Hvala.

PODPRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospod Benedikt Kopmajer, pripravi pa se mag. Anže Logar. Izvolite, gospod Kopmajer.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani gospod podpredsednik, cenjeni kandidat za predsednika Vlade, spoštovani kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Veseli me, da bomo danes izvolili predsednika Vlade in v nadaljevanju tudi Vlado, ki bo kar najhitreje prevzela vsa pooblastila in začela z delom. Mudi se, to tako ali tako vsi vemo. Prihajam iz Koroške, kjer željno čakamo ukrepe za zagon gospodarstva, na začetek izgradnje tretje razvojne osi, na preplastitev in sanacijo državnih cest ter drugih spodbud, ki bodo Koroško razvojno postavili ob bok ostali Sloveniji. Včasih me žalosti, da bivam v okolju, kjer spodbude in primeri dobre prakse kar pljuskajo od sosedov Avstrijcev čez našo nekdanjo mejo. Na koncu pa se vprašam: "V čem pa smo drugačni?" V ničemer. Mogoče še kdaj boljši. Samo prave pogoje moramo imeti. Verjamem, da nam bo predsednik Vlade s svojo ekipo to omogočil, zato tudi danes moj glas. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima mag. Anže Logar, pripravi pa se gospa Ksenija Korenjak Kramar. Izvolite, gospod Logar.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala, predsedujoči.

Spoštovani kandidat za mandatarja. Po oceni vaše odhajajoče predsednice Vlade se Slovenija nahaja v skorajda idilični situaciji – gospodarstvo raste, brezposelnost pada in tako naprej.

Resnica je seveda drugačna, tudi sami ugotavljate. Rekli ste, da je Slovenija v ekonomski, socialni, politični in vrednostni krizi. Še več. Danes ste za to govornico uporabili izraz, da je hudo bolna. Odhajajoča vlada vam je v samo sedmih mesecih tega leta pridelala za skoraj milijardo evrov primanjkljaja, svojem mandatu pa nas je vse skupaj zadolžila za 5 tisoč evrov po glavi. In v takšnih razmerah, gospod Cerar, prihajate v Državni zbor s koalicijsko pogodbo, ki predvideva do 5 novih ministrstev in še ustanovitev neke projektne pisarne, ki je v bistvu neko birokratsko nad ministrstvo. V času, ko si morajo državljani še vedno zavezovati pas in stiskati, vi prihajate z zelo razkošnim predlogom nove vladne ekipe, pač ministri po meri, kolikor jih bo potrebno, toliko jih bo.

Spoštovani gospod Cerar, ljudje so vam namenili mandat za vodenje države. Z izbiro koalicijskih partnerjev pa prevzimate odgovornost tudi za te koalicijske partnerje. Tako pač je v proporcionalnem volilnem sistemu. Povezali ste se po vaši odločitvi s samooklicanim socialdemokratskim blokom, ker, pravite, ste si nekako najbližje. Glede na njihova programska izhodišča, ki smo jih spremljali med pogajanji, pa lahko rečemo zgolj, da ste se povezali s socialističnim blokom, ki zagovarja ohranitev statusa quo in deluje po načelu Če ne more iti odlično vsem nam, naj gre potem vsaj vsem enako slabo.

Natančen pregled vseh treh verzij koalicijske pogodbe priča o tem, da ste popuščali tem socialistom, medtem ko so vaše zaveze ostajale naprej nekonkretne, abstraktne, pa so se ti popustki vedno bolj konkretizirali v opuščanju pomembnih aktivnosti in ustanavljanju novih uradov in dodatnih milijonov. V bistvu smo prišli do tega, da je politična sila, ki v Državnem zboru zaseda 40 odstotkov parlamenta, popustila 18 odstotkom parlamenta, razen če seveda niste tudi sami, gospod Cerar, socialist.

Borut Pahor je 18. 8., ko je podpisal ukaz o vašem imenovanju, dejal: "To zahtevno dolžnost bo opravljal vestno in uspešno." Vendar je te besede biano zaupanja dejal tedaj, ko v javnost še ni pricurljal tretji osnutek koalicijske pogodbe, kjer, kot vemo, ne najdemo nič o preganjanju kriminala zaradi TEŠ 6 oziroma preganjanju korupcije in preiskavi bančne luknje. Pravite, da gre za tehnično napako. Ampak, gospod Cerar, na tej ravni pač ni več prostora za tehnične napake. Posamezna zaveza bodisi je v koaliciji ali pa ni. To je politična odločitev koalicijske vlade. Namreč, boste po tem modelu tudi na koncu mandata, ko obljube iz koalicijske pogodbe ne bodo izpolnjene, rekli: "Saj tiste obljube so bile pa v koalicijski pogodbi po tehnični napaki."

Dejali ste tudi: "Naš skupni cilj mora biti, da se skupno dvignemo v svojih vrednotah in storimo vse, da Slovenija vzpostavi družbo, kjer medsebojno sodelujemo in je človek človeku

človek." Vzpostavimo družbo, kjer medsebojno sodelujemo. Te besede bom vzel kot vašo zavezo. Po tej zavezi vas bom tudi ocenjeval, ali držite besedo kot predsednik vlade. Vzpostavimo družbo, kjer je človek človeku človek. Če prav razumem ta stavek, potem 6 tisoč 116 volivcem Republike Slovenije ne oporekate več politične odločitve samo zato, ker si tako želijo ali zahtevajo politični botri.

Svetujem tudi, da se ne postavljate za nesporno moralno politično avtoriteto oziroma etično avtoriteto do drugih, medtem ko v svojih vrstah tolerirate kadre, ki so okuženi s tajkunskimi posli ali zemljiškimi mahinacijami po prijateljskih linijah. Ravno pretekli mandat nas uči, da so podobni farizeji bolj kratkega daha.

Vi pogumno naprej vzpostavljajte družbo, v kateri je človek človeku človek, ob tem pa ne pozabite, da vas bo javnost na koncu ocenjevala po ukrepih, ki jih boste sprejeli, ne pa po obljubah, ki ste jih dali. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospa Ksenija Korenjak Kramar, pripravi pa naj se gospa Violeta Tomić. Gospa Kramar, izvolite.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa za besedo. Spoštovani predsedujoči, spoštovani kandidat za mandatarja dr. Miro Cerar, spoštovani poslanke in spoštovani poslanci!

Slovenija je žal v zadnjih letih v veliki meri postala družba, v kateri smo priče razkroju temeljnih vrednot, v kateri na vseh nivojih razpadajo temelji družbenega povezovanja. Postala je družba, v kateri naraščajo nezaupanje in manipulacije ter v kateri človek in njegove vrednote, potrebe in dostojanstvo niso več vrednota in cilj našega delovanja, zato je vedno več apatije in razočaranja ljudi. Da bi to presegli, mora biti glavno poslanstvo vlade povrnitev zaupanja v pravno državo, v njene institucije ter spoštovanje človeka in njegovega dostojanstva. Njeno delovanje mora temeljiti na stabilnem dolgoročnem sodelovanju, na vrednotah spoštovanja in odzivanja na potrebe ter pobude različnih deležnikov. Potrebna je razvojna usmerjenost, ki je trajnostno naravnana, ter ustvarjanje takšnega gospodarskega okolja, ki bo stabilno in predvidljivo, ki bo prispevalo k večji konkurenčnosti in ustvarjalo nova delovna mesta. Verjamem, da ima dr. Miro Cerar pravo držo in da ima vse tiste kvalitete, ki so potrebne za to, da lahko vlado vodi uspešno, pogumno, pokončno in predvsem odločno v smeri uresničevanja navedenih in s programom določenih ciljev. Prepričana sem, da bo sestavil takšno vlado, ki bo stabilizirala finance, spodbudila gospodarsko rast in vzpostavila red v državi, s tem pa povrnila zaupanje ljudi v pravno državo, v politiko, dvignila kvaliteto življenja in povrnila upanje v boljšo prihodnost vseh nas.

Prav zato bo moja podpora dr. Miru Cerarju za mandatarja Vlade Republike Slovenije. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospa Violeta Tomić, pripravi pa se naj mag. Julijana Bizjak Mlakar.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala, gospod podpredsednik, za besedo. Spoštovani gospod Miro Cerar, vse najboljše za vaš rojstni dan! Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, tovarišice in tovariši!

Program vlade, kot ga je moč razbrati iz javnosti znanega osnutka koalicijske pogodbe, je nekonsistenten, nedosleden in na nekaterih mestih v nesprejemljivem nasprotju s programskimi cilji Združene levice. Vladna koalicija domnevno zavrača, navajam, "okolje, v katerem je politika prezirljiva in ignorantska do resničnih problemov ljudi" in "pomemben vidik takšnega razvoja je tudi razvoj človekovih pravic in enakih možnosti". Toda v programu vlade ne zasledimo namere popraviti Družinski zakonik, niti da bi istospolno usmerjenim zagotovila enakopravnost na področju zakonske zveze, družinskega življenja in biomedicinske pomoči. Zaznavamo tudi odsotnost zaveze o stalnem obveščanju javnosti o trgovinskih in drugih pogajanjih Slovenije kot dela Evropske unije z Združenimi državami Amerike, Kanado in z državami OECD, ki po svojih vsebinah posegajo v suverenost Slovenije in njenih državljanov ter jo podrejajo lastnim kapitalnim interesom. Merim na pogajanja, znana po kraticah TISA, TTIP in CETA. Tu apeliramo na gospoda Cerarja, ki ga javnost pozna in podpira kot čuječega in občutljivega človeka, ko gre za okolje, živali in rastline, da javnosti omogoči informacijo o tem, kdo in s kakšnimi pooblastili se v našem imenu v Ženevi za zaprtimi vrati pogaja o sporazumu TISA. Zanima nas, zakaj pogajanja potekajo v tajnosti in zakaj mora vsebina dokumentov ostati tajnost še 5 let po podpisu tega sporazuma. Od vas pričakujemo sprotno, korektno in celovito seznanjanje javnosti in zakonodajalca ter pravočasno sodelovanje tako v fazi oblikovanja pogajalskih izhodišč kot vseh nadaljnjih fazah do dokončnega sporazuma.

Skrbi nas tudi leporečno zavzemanje za pravno državo ter boj proti gospodarskemu kriminalu in korupciji na eni strani, na izvedbeni strani pa pograšamo dejanja za preiskavo korupcijskega legla imenovanega TEŠ 6, ki se z nedavnimi razkritji širi v Premogovnik Velenje in Termoelektrarno Trbovlje in še naprej na nepooblaščen milijonske izdatke za drugi blok Jedrske elektrarne Krško. Tukaj bodočega mandatarja pozivamo k načelnosti in nepopustljivosti, ne glede na morebitne pritiske koalicijskih partneric, med katerimi so nekatere globoko vpletene v vsaj eno od naštetih korupcijskih močvirij.

Nasprotujemo pa tudi spravaštvu, ki pravi: "Ta vlada in koalicija zato ne bosta odpirali tem, ki vodijo in spodbujajo ideološki boj in ustvarjajo nove delitve." Ideološki boj se vselej sproža na hrbtu manjšin, izbrisanih tujcev, istospolno usmerjenih žensk. Vedno ga sprožijo tisti, ki nasprotujejo njihovi enakopravnosti. Vlada nima nobene pravice, da popušča tem težnjam z izgovorom, da noče spodbujati ideološkega boja. Mandatar bo ravnal v nasprotju z Ustavo, če bo dovolil ohranjanje vpliva RKC v vojski, policiji in sploh v javnem sektorju. Apeliramo na dosledno ločevanje države od cerkve. Mandatarja pozivamo, da naj prepreči udor nazadnjaških doktrin v šole. Iz preambule lahko med drugim razberemo, navajam, "Ob tem sta vlada in koalicija zavezani evropskih ideji in vrednotam slovenske osamosvojitve." Kateri evropski ideji? – vas vprašam. Neoliberalni Evropski uniji, ki je zaradi reševanja zahodnih bank dopustila socialno katastrofo v Grčiji, na Portugalskem in v Španiji? Imperialistični Evropski uniji, ki podpira vojno ukrajinskih oligarhov proti lastnemu ljudstvu? Evropski uniji, ki mirno opazuje genocid nad Palestinci? Katerim vrednotam osamosvojitve smo zavezani? Tistim, ki so pripeljale do izbrisanih, katerih posledice še danes niso odpravljene? Tistim, zaradi katerih varčevalci Ljubljanske banke v Bosni in Hercegovini in na Hrvaškem več kot 20 let niso prišli do svojih prihrankov, ki bi jim lahko dobesedno rešili življenje in ki jih bodo naši državljani zdaj z obrestmi odplačevali? Ali morda tistim, s katerimi so razlastili naše državljane z lastninjenjem in z denacionalizacijo?

Spoštovani gospod Cerar, kolegice poslanke in kolegi poslanci, vladi želimo uspešno delo, toda Združena levica bo vedno opomnik, kadar bo vlada skrenila z zastavljenih ciljev, ki so v prvi vrsti skrb za državljane, ki jih tukaj zastopamo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima mag. Julijana Bizjak Mlakar, pripravi pa gospod Jožef Horvat. Izvolite, gospa Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, spoštovani gospod predsedujoči. Spoštovani dr. Miro Cerar, spoštovani poslanke in poslanci ter drugi prisotni!

Danes je bilo izrečenih že kar veliko besed. Moram povedati, da sem na nek način tudi pozitivno presenečena. Menim, da lahko glede na kulturo dialoga, ki je bila kljub temu izražena v nekaterih govorih, rečem, da je to korak v pravo smer in upam, da bo tako tudi ostalo. Sama sem optimistična in prav je tako. Ljudje od nas pričakujejo, da bomo konstruktivno sodelovali in da se bomo odpovedali temu, da bi delovali v nasprotju s koristmi ljudi, to se pravi v nasprotju z javnim,

skupnim interesom. Optimistična pa sem tudi zaradi tega, ker lahko rečem, da so v koalicijski pogodbi zajeti bistveni ukrepi in usmeritve, ki so potrebni za to, da se povrne zaupanje ljudi v pravno državo, za ohranitev in razvoj socialne države, za razvoj družbeno odgovornega gospodarstva, za dostopne in kakovostne javne storitve, za spodbujanje tako kmetijstva, gospodarstva, turizma, za razvoj ustrezne infrastrukture, za varstvo okolja in seveda še drugi ukrepi in usmeritve, ki so potrebni za to, da dobimo resnično dobro državo.

Optimistična sem tudi zaradi tega, ker se je iz nekaterih današnjih govorov, tudi opozicije, recimo predhodnice, še bolj pa iz govora dr. Simone Kustec Lipicer, pokazalo, da se koalicija zaveda stanja v državi. Namreč, stanje v državi je bilo prikazano v številkah in postavljena je bila prava diagnoza. Diagnoza, ki bi morala biti postavljena že zdavnaj, pa so jo pretekle vlade na nek način spregledovale, zanemarjale in s tem seveda potem tudi ustrezni ukrepi niso bili doseženi. Problem je pravna država, pa če se še tako sprenevedamo. Problem so lobiji, ki dajejo, ko pridejo v stik s politiko, ki ne zastopa javnega interesa, potem prednost zasebnemu, ne pa skupnemu interesu in posledica je korupcija. Kakšne pa so potem posledice korupcije, kako nam spodjeda socialno državo, kako nam uničuje tudi gospodarstvo, skratka vse tisto, kar vodi v napredek in v razvoj družbe. To je potem posledica vsega tega, da ne znamo, da nismo znali ali pa nismo hoteli postaviti te diagnoze in postaviti tudi pravih ukrepov.

Optimistična sem tudi zaradi tega, ker je tudi v času koalicijskih pogajanj, kjer je ta sedanja koalicija, zmogla moč prepoznati škodljive predloge, ki so se na nek način že tudi pojavili v koalicijski pogodbi. Se pravi, ko je šlo za socialno kapico, ko je šlo za to, da bi se tistim najbolj bogatim znižali davki, da ne omenjam škodljivih predlogov, ki so se pojavili na področju zdravstva. Predlogi, ki so bili že zdavnaj zavrnjeni tako v domači kot tudi v tuji praksi in teoriji. Torej, da se zavedamo, da te stvari niso bile ustrezne.

Ker mi zmanjkuje časa, bom seveda samo še povedala, da so vse to razlogi in še veliko več jih je, da bom podprla dr. Mira Cerarja za predsednika Vlade. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospod Jožef Horvat, pripravi pa se gospod Kamal Izidor Shaker. Izvolite, gospod Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani kandidat za predsednika Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, drage kolegice in kolegi!

Današnja seja Državnega zbora, vsaj jaz jo tako občutim, ima nek pridih svečane seje. Uspešno smo izvolili dva podpredsednika tega zbora, gotovo bomo uspešno izvolili tudi novega

predsednika dvanajste Vlade Republike Slovenije in kasneje bo šlo gotovo vse po načrtu pri naslednjih točkah dnevnega reda in tako je prav. In tudi v razpravah, ki so optimistične, ki so kulturne, ki so pozitivne, usmerjamo in dajemo dejansko priznanje in želimo bodočemu predsedniku Vlade vse dobro. To je tudi moja iskrena želja. Ne samo za današnji, vaš osebni praznik, ampak tudi in predvsem za vodenje naslednje slovenske vlade.

Seveda ocenjujemo dr. Mira Cerarja tudi po njegovih osebnostnih karakteristikah in tu je glede osebnostnih karakteristik moj glas za dr. Mira Cerarja. Na moji mizi boste našli te dni oziroma zadnje tedne njegovo knjigo Pamet v krizi: razmišljanje o miselnih, čustvenih in duhovnih izzivih sodobnega človeka. Med drugim v uvodu tudi piše: "Videz je pomemben, pamet je pomembnejša, srce je najpomembnejše." To mi je zelo všeč in to bo morda s tega mesta, s tega sedeža, zadnjega sedeža v tem zboru, sedeža številka 90, večkrat tudi ponavljal. Ampak mi danes ne odločamo o osebnostnih karakteristikah gospoda dr. Mira Cerarja, ampak tudi o tem, za kar ga je predsednik dr. Brglez pozval, in sicer, da nam predstavi po 226. členu Poslovnika Državnega zbora programske zasnove naslednje nove vlade. Ja, tudi sam sem bil v pogajalski skupini, za kar sem hvaležen. Nekaj novih izkušenj sem pridobil. Mi, torej Nova Slovenija – krščanski demokrati, se že pred volitvami nismo bali sprememb in smo pred volitvami jasno povedali, da želimo pet reform in navedli tudi številke, navedli tudi simulacije in tudi pričakovane učinke. Tako da ne sprejemamo očitka, da smo se z bali sprememb. Ne, nismo se z bali. Smo na vaši strani, dr. Cerar, ko pozivate vse nas k višji, visoki politični kulturi. Tukaj smo krščanski demokrati zraven in bomo zraven. Je pa res ta program, ki ste ga predstavili, vsaj po mojem razumevanju, morda bom svojo oceno korigiral, ko bomo na hearingih poslušali vaše ministre, ampak ta dokument, ki ste ga danes vi predstavili, nima toliko karakteristik pogodbe – tisti, ki smo delali v gospodarstvu, vemo kaj je pogodba, je zelo resen dokument, še posebej takrat, ko ga podpišeta najmanj dve strani – kot je več ali manj neka deklaracija, ki bi bila zelo pravšnja, če bi se Slovenija nahajala v nekem koordinatnem izhodišču, časovnem, če ne bi imela neke zgodovine in če ne bi bilo tako slabo zatečeno stanje.

Zato so številke, ki ste jih omenjali, 40 milijonov evrov za regres za upokoјence, Pirova zmaga. Jaz bom nazaj povlekel to in demantiral to izjavo, če bom v končnem tekstu našel tekst, da boste najmanj 40 milijonov evrov zagotovili, zagotovili za zaposlovanje mladih, za implementacijo naših evropskih zavez, to je zaveznitvo za mlade in zaveznitvo za vajeništvo, ker se prizadevanja za kvalitetno jesen življenja začnejo pri mladih. Mladim ustvarimo okolje, gospodarsko okolje za zaposlovanje, za razvoj njihovih intelektualnih in

vseh drugih potencialov. Ko bomo imeli v Sloveniji novih 60 tisoč zaposlenih, se ne bomo ukvarjali z javnofinančnimi problemi.

Vesel sem, da ste glede zunanje politike Republike Slovenije zapisali in povedali danes za gospodrico, da želite povrniti kredibilnost Sloveniji in njeno prepoznavnost. Ja, to je velika naloga. V tem kontekstu si želim, da bi vsi mi skupaj naredili novo deklaracijo in strategijo slovenske zunanje politike, ker je dokument, ki ga imamo, za v koš. Ima datum december 1999. Jaz vam privoščim in res iz srca želim, da bi prenehali s politiko zadolževanja milijona evrov na uro. To smo videli in smo pred prepadom. In s tem smo močno izgubili slovensko suverenost. Verjamem, da ne boste naredili napak, kot jo je naredila Vlada, ko se je seznanila s seznanitvenim sklepom in se odpovedala delu slovenske suverenosti ter poslala kar tri imena za kandidate za slovenskega komisarja. To je izguba slovenske suverenosti, ker doma ne znamo odločiti in smo rekli: "Evropa, ti odloči, mi ne vemo!" Verjamem, da teh napak ne boste ponavljali, saj imamo ljudje spomin in spomin imamo zato, da ne delamo napak.

Vso srečo, dr. Miro Cerar!

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo ima gospod Kamal Izidor Shaker, pripravi pa se gospa Jelka Godec.

Izvolite, gospod Shaker.

KAMAL IZIDOR SHAKER (PS SMC): Hvala lepa za besedo, spoštovani predsedujoči. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovani kandidat za mandatarja dr. Miro Cerar!

V veliko čast mi je, da lahko začnem svojo politično pot v Državnem zboru z nagovorom v podporo predsedniku Stranke Mira Cerarja za predsednika dvanajste vlade Republike Slovenije. Dr. Miro Cerar je v širši in strokovni javnosti vseskozi veljal in seveda še vedno velja za človeka z visoko stopnjo integritete ter spoštovanja. Menim, da je naš predsednik s prestopom iz strokovne na politično raven jasno izrazil dvom o dozdajšnjem delovanju politike in predvsem pravne države. Dr. Miro Cerar pa se je z ustanovitvijo naše stranke zavzemal, da je pripravljen prevzeti odgovornost za pozitivne spremembe, spremembe na bolje. Moramo se zavedati, da je to tek na dolge proge. V Stranki Mira Cerarja vemo, da ta progа sicer ne bo enostavna, vendar smo se zavezali, da jo bomo pretekli skupaj. Tako s koalicijo kot opozicijo ter seveda vami, spoštovani državljanke in državljani. Želimo soustvariti dobro družbo, tudi sami si jo močno želimo in sam bom naredil vse, kar je v moji moči, da do tega pridemo. Vem in verjamem, da si enako želi tudi kandidat za predsednika Vlade. Treba je ukrepati, treba je državo premakniti z mrtve točke in začeti delovati proaktivno in povezovalno. Treba se je

pogovarjati ter iskati skupne rešitve. Treba se je še bolj posvetiti mladim, ki zapuščajo našo državo, ker ne vidijo perspektive. Treba je mladim omogočiti lažji dostop do stanovanj ter odpreti prostor za ustvarjanje družine. Treba je zagotavljati ugodno poslovno okolje za razvoj podjetij, ki ustvarjajo delovna mesta. Treba je povezati gospodarstvo in izobraževalni sistem. Treba je spremeniti dozodajšnje ustaljeno prakso ter stremeti k napredku, v prihodnost.

Prepričan sem, da spoštovani kandidat za mandatarja posebej vse kvalitete in vrline, ki so potrebne za sestavo in vodenje stabilne Vlade Republike Slovenije, za sprejetje nujnih reform ter za vzpostavitev pravne države, ki bo služila državljanom in državljanom. Kot sem že uvodoma dejal, bom predsednika SMC dr. Mira Cerarja podprl za predsednika Vlade. Menim, da je človek, ki je resnično predan ciljem, ki smo si jih v Stranki Mira Cerarja tudi zadali.

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo ima gospa Jelka Godec, pripravi naj se mag. Branislav Rajič.

Izvolite, gospa Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, spoštovani kolegice in kolegi, spoštovani kandidat za mandatarja!

Kar dolgo smo čakali na ta predlog za mandatarja, glede na to, da so vas nekateri, predvsem mediji, že pred volitvami postavili na ta piedestal, da boste mandatar. Veliko je bilo slavlja 13. julija, veliko slavlja in nazdravljanja bo verjetno tudi danes, vendar mislim, da bomo vsi skupaj lahko nazdravili takrat, ko bo Slovenija izšla iz te situacije, ki ste jo danes zelo lepo opisali. Zdi pa se mi, da je do takrat še kar daleč.

Obljubljene so bile modre spremembe. Tudi danes nas pozivate, da podpremo spremembe, da smo nekako s podporo spremembam tudi proti neki stari vladi, vendar jaz enostavno teh sprememb ne vidim, kajti v koaliciji so stranke, ki so sedele že v prejšnji vladi in nakazuje se, da bodo na ministrskih stolčkih sedeli isti ljudje. Govori se tudi o nekem sodelovanju, naj sodelujemo, o sodelovanju vseh strank, vendar se je že v samem startu, v samem začetku izločilo stranko iz pogajanj, stranko, ki je edina zagotavljala resne spremembe in reforme. Po koalicijski pogodbi je jasno, da boste na proračunski postavki, kjer piše "odhodki", imeli zelo lahko delo. Kar nekaj novih ministrstev, dodatna financiranja univerz, potem tudi dodatne subvencije tu in tam, povečanje tudi števila inšpektorjev za delo, novi uradi, nove službe. Kaj pa na prihodkovni strani? Kaj bomo naredili tam? Tam je nekako kar meglena zadeva. Zapisali ste takole: "Javnim uslužbencem bomo zagotovili primerno okolje in jasne cilje." Kaj pa gospodarstvu? Kakšne pogoje, bolj primerne, jim bomo zagotovili, kajti jasne cilje nekateri že imajo, to je pobegniti v Avstrijo in tam odpreti svoja podjetja. Širimo

javni sektor, kljub temu, da je Vlada Republike Slovenije, torej prejšnja vlada, sprejela sklep o omejevanju zaposlovanja in da je treba do konca leta za 1 % znižati zaposlovanje v javnem sektorju. Koalicijska pogodba nam ne daje nekega lepega vzora oziroma primera, kajti širili bomo ministrstva. Hkrati bomo ustanavljali nove službe za črpanje evropskih sredstev. Glejte, teh služb je po ministrstvih zelo veliko. Malo več efektivne bi bilo potrebne, pa bi se sredstva črpala zelo lepo. Imamo službe na nekaterih ministrstvih, ki v dveh letih niso sposobne odgovoriti na razpis oziroma oddati prijave na razpis ali pa v letu in pol pregledati 24 čezmejnih programov in izplačati evropska sredstva.

V vaši uvodni predstavitvi ste uporabljali besede kot "treba je" "učinkovito bomo", "zavzemali se bomo", glejte, mislim, da te lepe besede Slovenije ne bodo postavile iz krize. Potrebni so konkretne številke, cilji, rezultati in pa kazalniki. Torej, stopili smo nekako na modri vlak, če se spomnite, ta je včasih vozil na relaciji Ljubljana–Beograd. Upam, da pri tem novem modrem vlaku temu ne bo tako. Hvala.

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima mag. Branislav Rajič, pripravi pa se dr. Dragan Matić.

Izvolite, gospod Rajič.

MAG. BRANISLAV RAIČ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Kologice poslanke in spoštovani kolegi poslanci Državnega zbora, spoštovani dr. Miro Cerar!

Vsem vam je dobro znano nelagodje pred prvim oglašanjem v državnem zboru in to nas zagotovo združuje v svojevrstno bratovščino suhega grla. Eni ste ognjeni krst doživeli že v prejšnjem mandatu, velika večina nas pa se z njim sooča prav danes.

Naša današnja naloga je razprava in potrditev kandidata za prvega ministra, dr. Mira Cerarja. Strankarska pripadnost in koalicijska polarizacija že nakazujejo pozitiven izid. Ne nazadnje so rezultati predčasnih volitev poslancev v Državni zbor dovolj zgovorni. Veliko mnenj v prid dr. Cerarju je bilo in bo izrečenih in se jim osebno seveda brezpogojno pridružujem. Pa vendarle se mi zdi, da bi veljalo spregovoriti tudi o našem bodočem sodelovanju in delu, kar lahko izboljša dosedanje parlamentarno prakso. Situacija v državi in družbi je kritična in tak sklic Državnega zbora je struktura in slika volje državljanov, da je skrajni čas za novo usmeritev, za drugačne prijeme od dosedanjih in za vnovično vzpostavitev vrednot, ki jih je nevarno najedel sodobni čas. Menim, da smo vsi poslanci enako opredeljeni do nujnosti sprememb. Imamo pa seveda različne poglede na poti, ki vodijo do njih. Na nas je, da z izboljšanjem medsebojnega razumevanja in spoštovanja različnosti ob neizogibnem pomerjanju mišic, na koncu seveda, damo jasen signal državljanom, da smo pripravljeni za konstruktivne prijeme ter da ne

bomo gladiatorji resničnosti šova na televiziji.

Današnje glasovanje bi lahko bilo najbolj zgovoren znanilec sprememb. Jasno je, da bo koalicija podprla potrditev dr. Cerarja za premierja. Izid volitev kaže, da velika večina Slovencev vidi v dr. Cerarju in v politiki Stranke Mira Cerarja edini obetaven izhod iz brezupa, iz krize ekonomije in krize življenjskih vrednot. Zato bo vsak glas več od števila poslancev koalicije izražal višjo stopnjo pripravljenosti te naše poslanske ladje, da zapluje z novim vetrom, z novimi jadri in z manj nekoristnega balasta. Ni več časa, da težišča naših domoljubij slonijo izključno na preteklosti. Mi lahko vplivamo edino na prihodnost in vanjo se je treba zazreti. V našem sklicu Državnega zbora se ta vpliv lahko začne ravno danes. Vsem 90 nam je izkazano zaupanje, s katerim smo dobili enkratno in žlahtno priložnost, da opravičimo visoka pričakovanja naših volivcev. Izraz odgovornosti do njih se začne s čim bolj enotno potrditvijo dr. Cerarja za mandatarja, ne glede na to, ali bomo pritisnili na glasovalno tipko z levico ali z desnico. Hvala.

PODPRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima dr. Dragan Matić, pripravi pa se gospod Jernej Vrtovec. Izvolite, gospod Matić.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovani kolegi in kolegi, spoštovani dr. Miro Cerar!

Seveda bom podprl kandidata za predsednika Vlade, saj verjamem, da so razlogi za mojo podporo enaki tistim, ki so botrovali nastanku civilno družbenega gibanja in kasneje Stranke Mira Cerarja. Izhodišče je seveda razmislek o krizi, v kateri se je znašla naša država.

Vsi boleče občutimo, da državni oziroma družbeni sistemi in podsistemi kot so gospodarstvo, finance, javne službe in socialna še zdaleč ne delujejo na ta način, da bi bila zagotovljena dovolj visoka raven kvalitete življenja državljanov. Korenine teh težav pa segajo doli do golobje in doli dlje kot finančno ekonomska kriza zadnjih 5 let. Gre za propadanje vrednot, zlasti pri nekaterih nekdanjih vodilnih ljudeh v naši družbi, oziroma žalostno dejstvo, kako povsem zgrešeno je bilo razumevanje tega, kaj je poslanstvo politika, glavnega funkcionarja, vodilnega menedžerja ali celo cerkvenega dostojanstvenika. Da so vrednote pri nekaterih res izginile, je danes povsem evidentno in vsem nam pred očmi. Tako so danes na primer nekateri vodilni osamosvojitelji zaprti ali na tem, da bodo odšli v zapor. Mnogi nekdanji vrhunski menedžerji nekdanjih velikih podjetij, ki so bila Sloveniji v ponos, so za zapahi, nekateri so na tem, da bodo tam vsak čas končali ali pa so na begu pred roko pravice. Podjetja, ki so jih vodili, so propadla,

premoženje je izpuhtelo, delavci pa končali na cesti. Očitno je, da je veliko število posameznikov, ki so bili na vodilnih položajih, brutalno pozabilo, kaj beseda javni funkcionar, javni uslužbenec pomeni. Beseda uslužbenec izhaja iz besede služiti. Javni uslužbenec bi moral služiti javnemu interesu, skupnemu dobremu, pri tem pa bi moral osebne interese potisniti v ozadje. Realnost pa je bila žal povsem drugačna. Praksa velikega števila ljudi na različnih nivojih politike, gospodarstva in javnega življenja so bile egoizem, grabež, koruptivnost, poskusi spreti državljane med seboj s kurjenjem strasti na osnovi preživelih ideoloških bojev, nestrpnost in aroganca, nepripravljenost sodelovati pri ključnih projektih pomembnih za prihodnost naše družbe, razne nečednosti, kot na primer ponarejanje uradnih dokumentov in tako dalje, da ne naštevam še naprej. V SMC verjamemo, da iz opisane krize vrednot izhajajo ostale pojavnostne oblike družbene depresije, ki se odražajo v padcu kakovosti materialnega in duhovnega življenja nas vseh. Od tod tudi naša namera spremeniti politično krajino, pa ne le na ta način, da se pojavi nova stranka, pač pa s spremembo politične mentalitete in vrnitvijo k prvobitnemu plemenitemu poslanstvu politike, ki je, če nekoliko strnem, iskreno se truditi za javni blagor vseh sedanjih in bodočih rodov ter pri tem strpno in tvorno sodelovati z vsemi dobromislečimi. To je tudi tista osnovna ideja, ki jo zasleduje kandidat za predsednika vlade dr. Cerar, in tudi mi, ki mu stojimo ob strani, zasledujemo to idejo.

Pot pri doseganju tega cilja ne bo lahka, zato ob tej priliki prosim za podporo najširšo javnost, zlasti pa medije. Spremljajte naše delo in bodite kritični do nas, opozarjajte na napake, saj bodo prišle, ker je običajno, da kdor dela, tudi greši. Vendar nas tudi podprite vsak po svojih močeh, kajti pri doseganju naših ciljev nas bodo skušali zaustaviti centri moči in konkretnih interesov, ki sprememb ne želijo.

Naj zaključim z mislijo, da sem povsem prepričan, da dr. Miro Cerar razpolaga z dovolj modrosti, znanja in energije, da bo sestavil kvalitetno vlado in da si to priložnost zasluži. Zasluži si jo vsi državljani Slovenije. Rezultati delovanja nove vlade bodo po mojem prepričanju ob koncu mandata, ki ga bo kmalu vlada nastopila, gotovo taki, da bomo z večjim ponosom kot danes lahko rekli, da smo državljani naše domovine. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala.

Besedo ima gospod Jernej Vrtovec, Nova Slovenija. Pripravi naj se mag. Marko Pogačnik, SDS.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani kolegi in kolegi, spoštovani kandidat za mandatarja gospod Miro Cerar, lepo pozdravljeni!

Osebnostno želim naši državi Republiki Sloveniji dejansko najboljše. Zaradi tega, spoštovani

gospod Cerar, tudi vam želim, da bi kot najverjetnejši mandatar dobro, učinkovito vodili državo, da bi se znali spopasti z vsemi pastmi, ki vam bodo sledile. Se pa bojim. Na podlagi predloga, osnutka koalicijske pogodbe in vaše uvodne predstavitve se bojim, da ste kljub temu, da imate 36 mandatov in da ste bili na volitvah 13. julija absolutni zmagovalec, že zamudili edinstveno priložnost na začetku, na koalicijskih pogajanjih, ko ste popustili zgolj in samo 22 mandatom. S tem ste nekako zakoračili v ta status quo, stagnacijo, ki pa v vsakem konkurenčnem svetu, tudi tukaj Slovenija tekmuje, pomeni nazadovanje. V koaliciji boste imeli dve stranki, ki sta bili v najrazličnejših vladah v zadnjih obdobjih, in to ni porok napredka. Odpovedali ste se edinstvenemu programu, ki so ga podprli številni ekonomisti, to je program Nove Slovenije in nekako rekli, da Slovenija ne potrebuje sprememb. Jaz kot poslanec Državnega zbora to obžalujem, ampak kljub temu vam želim, da se boste znali znotraj koalicije spopasti z vsemi tegobami in težavami, ki bodo sledile. Želim, da je vaš status oziroma da bi bil status te koalicije, torej smer, izključno na gospodarskih temeljih in to sem tudi danes pričakoval v vaši uvodni predstavitvi. Da boste operirali z dejanskim stanjem, da boste predstavili dejanske probleme, ki pestijo državo. In sami veste, na podlagi osnutka koalicijske pogodbe, kako hitro vsaka beseda postane realnost in v primeru Telekomu smo zaradi nedorečenosti glede prodaje že izgubili nekaj deset milijonov evrov.

In še to bi rekel, ker se mi izteka čas. Poslušajte glas gospodarstva, glas podjetništva. Zaradi tega smo vam v Novi Sloveniji predlagali davčno reformo, pa je niste sprejeli. Na kratki rok gledate, kako bomo zamašili te luknje, ki nas obkrožajo, ampak dolgoročno je znižanje davčnih obremenitev podjetij tisto, kar je porok za stabilnost gospodarstva ... / znak za konec razprave/ ... čas je potekel.

Samo še tole. Zavod za zdravstveno zavarovanje. Ne krepite monopola tukaj, kajti že zdaj odhajajo milijoni, izginjajo milijoni in dodatno zavarovanje ni modro ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Marko Pogačnik, SDS. Pripravi naj se dr. Bojan Dobovšek, SMC.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo. Kolegice, kolegi, spoštovani kandidat za mandatarja dr. Miro Cerar!

Glede na 13. julij so vam volivke in volivci dali precejšnje zaupanje. Nedvomno pa je, da pri teh volitvah obstaja dvom o teh legitimnostih, podrobnosti ne bi razlagal.

Spoštovani dr. Miro Cerar in pa koalicija, ki se sestavlja. Dobili ste veliko odgovornost. Pričakovanja ljudi so precejšnja. Sam osebno vaše candidature danes ne bom podprl. Razlogi

pa so predvsem v tem, da dejansko vsebine v vaši koalicijski pogodbi ni. Pričakoval bi seveda, da bi se opredelili do priporočil, ki jih je dala Evropska komisija. Pomembne zadeve. 8 točk. O teh danes nismo slišali veliko. Predvsem gre za eno zadevo, problem ni Evropska unija, problem je Slovenija. Evropska unija ni zadolžila Slovenija, slovenskih bank ni upravljala Evropska unija in pa slovenskih podjetij ni upravljala Evropska unija. To so problemi, ki so nastali pri nas doma in te probleme je potrebno rešiti.

Pričakoval bi, glede na visoko podporo, ki ste je bili deležni in glede na ekipo, ki jo imate, da bi ta koalicijska pogodba vsebovala vsaj nekaj konkretnih rešitev, da bi volivke in volivci vedeli, kam nas bo ta koalicija pripeljala. Danes tega ne vemo. Ne vemo, katere so vaše prioritete, katerih bo vaših pet prioriteten nalog, ki jih boste predstavili v Državnem zboru in na osnovi česa boste Slovenijo lahko pripeljali iz te krize. Dvomi v to, kajti reforme so v Sloveniji nujno potrebne.

Nedvomno pa, spoštovani kandidat za mandatarja dr. Miro Cerar, pričakujem večjo povezovalnost. Pričakujem povezovalnost, kajti prepričan sem, da Slovenija lahko le s skupnimi močmi razreši to krizo in da boste pri pomembnih odločitvah, pri sprejemu pomembnih zadev k reševanju povabili tudi opozicijo. Jaz osebno bom vse predloge, ki bodo v korist Slovenije, v korist davkoplačevalcev podprl. Ne bom pa podprl predlogov, ki bodo dodatno obremenjevali davkoplačevalce, dodatno obremenjevali gospodarstvo. Gospodarstvo je tisto, ki lahko reši Slovenijo. In poskušajte narediti nekaj, da bo gospodarstvo lahko ponovno zaživel. Problem je v Sloveniji in ta problem moramo sami razrešiti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Bojan Dobovšek, SMC. Pripravi naj se mag. Lilijana Kozlovič, SMC.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS SMC): Hvala, spoštovani predsedujoči. Spoštovani poslanci, spoštovane poslanke, spoštovani kandidat za mandatarja!

Ko sem se pred leti vedno zavzemal za to, da odpravimo korupcijo, da jo preprečimo, da se borimo proti najhujšim oblikam organiziranega kriminala, da presekamo tiste neformalne, negativne mreže, ki obvladujejo Slovenijo, sem na strokovnem področju veliko dosegel. Pred letom dni, ko me je kandidat za mandatarja poklical v ožjo skupino ljudi, da storimo višji korak, korak naprej, sem ocenil, da na političnem področju lahko naredimo še več in tako je nastala skupina ljudi, ki je na koncu izoblikovala politiko, ki je zmagala na volitvah. Sedaj nas čaka naslednji korak – oblikovanje vlade, tiste, ki bo oblikovana na kompetentnih ljudeh, na ljudeh, ki ima izkušnje tako doma kot v tujini in bodo popeljali Slovenijo v pravo smer, tja, kamor si želijo volivci.

Naša skupina, ki izhaja iz civilne družbe, ima to prednost, da še vedno ostaja zavezana civilni družbi. Ne samo tistemu delu naše civilne družbe, ampak civilni družbi širše, in zaveza je, da moramo poslušati ljudi, njihove želje in njihovo kritiko. Glede na to, za kaj smo se vedno zavzemali v sami skupini, imamo več prioritet. Prva, kot ste slišali, je pravna država. Pri tem moramo izpostaviti ne samo tisto, kar si vsi predstavljamo pod pravno državo, ampak kreiranje zakonodaje, implementacijo zakonodaje in spoštovanje vseh institucij, ne samo sodišč. In to bo tista podstat, da bomo dosegli naslednje cilje, predvsem tisto, za kar smo se zavzemali. Prepričati to, kar je bilo že omenjeno – neformalno ekonomijo. Ne samo na najnižji ravni, ki zadeva navadne ljudi, ampak tudi na drugih ravneh. To pomeni poseči v gospodarstvo in podati podporo tistemu gospodarstvu, ki dela pravilno, v skladu z zakonom in v skladu s pravno državo, ne pa tistemu, ki deluje v davčnih oazah in ne tistemu, ki s transfernimi cenami izvozi produkte ven, dobiček pa ne gre v davke. Se pravi, to so tiste zaveze, ki smo jih dali svoji civilni družbi. Prioritete v prihodnosti so vsekakor v skladu z našo vizijo za ekološko Slovenijo, tisto, kar nas lahko loči od drugih, kajti Slovenija je čista, zelena in pa res lepa država in podpora kmetom, turizmu in vsemu, kar lahko ponudimo, je tisti odgovor, ki nas bo v bodoče potegnil iz te krize. In glede na to, da se dr. Miro Cerar zavzema za vse te cilje, pa tudi mnoge druge, kar izhaja iz našega programa, ga bom podprl pri tem, da bo postal mandatar in to je zaveza naše stranke. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Lilijana Kozlovič, SMC. Pripravi naj se Žan Mahnič, SDS.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovani poslanci in poslanke, spoštovani kandidat za mandatarja dr. Miro Cerar!

Verjamem, da boste danes izvoljeni za mandatarja, kajti že ljudstvo vam je na parlamentarnih volitvah s to veliko naklonjenostjo nekako podelilo mandat. Večkrat sem se sama spraševala, kako se počuti človek, kandidat za predsednika Vlade, spričo bremena odgovornosti, ki jo prevzame, ko mora odločati o celotni državi in spričo bremena, ki jo prevzame s tem, ko odloča o pogojih življenja vsakega posameznika in celotne države. Verjamem, da je dr. Miro Cerar tista oseba, ki bo to sprejela z odgovornostjo, predvsem pa se bo obdala s sposobnimi in pa kompetentnimi ljudmi, ki ne bodo videli svojih interesov, ampak interese skupnega in javnega dobrega. Za vas, dr. Miro Cerar, velja, da ste velik človek in te veličine človek ne izgubi, tudi če vstopi v politiko, čeprav z vstopom v politiko izgubiš nekaj ugleda in nekaj prijateljev. Verjamem, da boste to svojo veličino vnesli tudi v odločanje Vlade Republike

Slovenije, da boste odločali hitro, a ne nepremišljeno, da se ne boste odmikali od problemov in da boste še tako boleče stvari razgalili in jim dali jasno držo.

Čeprav nekateri pravijo, da nimamo programa, da nimamo jasnih stališč, se v stranki zavedamo, kako pomembna vrednota je delo in prepričana sem, da bo Vlada Republike Slovenije ustvarila pogoje za to, da bodo ljudje lahko na vseh področjih družbenega življenja izrazili svojo sposobnost, svojo talentiranost in svojo kreativnost, zato, da bodo ustvarili večje bogastvo v državi in ji povrnili ugled. Prepričana sem, da je naš cilj, da vrnemo ugled in dostojanstvo, predvsem dostojanstvo revnim, in da tistim, ki so neopravičeno obogateli, to tudi odvzamemo. Torej, če strnem, to pomeni, da bomo nagrajevali dobro in da bomo sankcionirali vselej, kadar bo sankcija tudi dejansko potrebna.

Spoštovani poslanci in spoštovane poslanke, ljudje imajo veliko upanje, ampak ne samo zaradi Mira Cerarja, ampak zato, ker si želijo boljše življenje. Zavedajo pa se, da je to proces in da so potrebne spremembe. Ampak če želimo to doseči, moramo s temi spremembami začeti najprej pri sebi. Vsi skupaj se moramo zavedati, da nimamo več pravic, kot jih imajo drugi, da pa imamo bistveno več odgovornosti. Ne zamudimo te priložnosti, kajti mi smo zgled ljudem. Ljudje se obračajo in ravnaajo tako, kot ravna njihov voditelj.

Dr. Miru Cerarju ob današnjem dnevu, seveda ob rojstnem dnevu iskrene čestitke, predvsem pa veliko veliko uspehov na nadaljnji poti in seveda srečno, dr. Miro Cerar, za nas in za našo državo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Žan Mahnič, SDS, pripravi naj se gospa Maruša Škopac, SMC.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani gospod predsednik. Kolegice in kolegi, spoštovani kandidat za mandatarja dr. Miro Cerar!

Sam sem eden izmed tistih, ki je imel možnost dr. Cerarja spoznati kot predavatelja na fakulteti in sodeč po tem, kar sem tam slišal, sem prepričan, da bo boljši predsednik Vlade, kot je bila to njegova predhodnica, kljub temu, da vsi vemo, da to sploh ni težko. Sem pa hkrati tudi razočaran. Prepričan sem bil namreč, da bo danes dr. Cerar pred poslanke in poslanke stopil s parafirano koalicijsko pogodbo, predstavil njeno vsebino in bo potem o tej vsebini tudi govoril. Žal se to ni zgodilo. Prav tako neresno se mi zdi, da po šestih tednih od volitev še vedno ni uradno znano, katere stranke bodo v koaliciji, kakšna je končna verzija koalicijske pogodbe. Menim, da bi morali k sestavljanju koalicije in Vlade pristopiti bolj resno, pa vendar bomo sodeč po tem, kar sem lahko prebral v prvih treh osnutkih koalicijske pogodbe in sodeč po tem, kakšna sestava koalicije se napoveduje, dobili še eno socialistično vlado, ki bo kar se tiče

ideologije sicer homogena, programsko pa bo prihajalo do nasprotij, predvsem, ko bo potrebno rezati odhodkovno stran proračuna. Socialni demokrati verjetno ne bodo dali državnega premoženja, stranka DeSUS bo nasprotovala nižanju pokojnin, vi verjetno ne boste posegali v svojo volilno bazo, to je javni sektor. Samo z moraliziranjem pa žal ne bomo mogli znižati odhodkovne strani proračuna, zato bi tukaj pričakoval, kot so že moji kolegice in kolegi dejali, več števil in bolj realne predloge. Pomembna stvar, to so mladi, pomembna tema, ki tudi ni dobila zadostne podpore s strani vaše stranke. Samo tri področja bi omenil: izobraževanje, zaposlovanje in stanovanjska problematika. To so tista tri najbolj pereča področja na področju mladih in upam, da boste temu v prihodnje posvetili več pozornosti.

Ravno tako za podeželje. Sam prihajam iz Poljske doline, sosednja je Selška dolina. V mojem volilnem okraju ne potrebujejo davka na nepremičnine. Potrebujejo zagon, potrebujejo investicije, razbremenitev gospodarstva, razbremenitev kmetijstva, dobre infrastrukturne, predvsem prometne povezave. Žal tudi o tem nisem nič slišal.

Veliko je bilo govora o sodelovanju. Samo povedal bi vam, da na tem področju, kar se tiče opozicije, ni potrebno izumljati tople vode. Poznamo sporazum, ki je nastal v času Janševe vlade od 2004 do 2008, kjer je bilo 70 % zakonov usklajenih z opozicijo. Tako da, Slovenska demokratska stranka bo konstruktivna, podpirali bomo ukrepe.

Zavoljo državljanov in državljanek resnično upam, dr. Cerar, da vam bo uspelo, ker je zadnji čas, da se nekaj premakne. In pa še samo nasvet. Ko boste o medijih govorili o sebi, nikakor ne govorite v tretji osebi. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Maruša Škopac, SMC. Pripravi naj se dr. Mitja Horvat, SMC.

MARUŠA ŠKOPAC (PS SMC): Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani kandidat za mandatarja dr. Miro Cerar, spoštovani poslanke in poslanci!

Vsakič, ko kot nova poslanka vstopam v dvorano, čutim resnično veliko odgovornost, svojo in vseh nas, da Slovencem in Slovenkam ter prebivalkam in prebivalcem Slovenije s svojimi odločitvami in iskrenim prizadevanjem za javno dobro ustvarimo boljše možnosti za njihova življenja. Čas, v katerem sem se vam pridružila, je prelomen. Ne le zaradi družbene in ekonomske krize, ki že vrsto let trka na vrata skoraj vsakega od nas. Prelomen je zaradi spoznanja ljudi, da tako ne more in ne sme več iti naprej. Prelomen je tudi zaradi odločitve ljudi, da politiki ne bodo več pustili, da razprtije in toleranca korupcije uničujejo skupno prihodnost. Prelomen je predvsem zaradi nove zavesti o bolj odgovornem odnosu do sočloveka, skupnosti, države. Zato sem vesela in ponosna, da sem

danies v tej dvorani, v takšni družbi in da lahko osebno podprem dr. Mira Cerarja za mandatarja nove vlade. Trdno namreč verjamem, da smo z njim in s skupno zavezo za javno dobro sposobni najti poti sodelovanja in sprejeti prave odločitve za naše državljane in državo. Prepričana sem, da zmoremo vsi skupaj oblikovati takšno vizijo razvoja naše Slovenije, da bomo dosegli ne le zagon gospodarstva pač pa tudi nov ustvarjalni elan in optimizem vseh državljanov.

Drage poslanke in poslanci, ne prislunimo več političnim razprtijam in logističnim prišepetavanjem. Poslušajmo in slišimo ljudi z dragocenimi izkušnjami, znanjem in odgovornim delom. Dajmo jim priložnost in podprimo dr. Mira Cerarja v njegovih prizadevanjih za boljši jutri v naši Sloveniji. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Mitja Horvat, SMC. Pripravi naj se gospod Simon Zajc, SMC.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala, predsedujoči, za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Danes smo tukaj, da izberemo šefa Vlade Republike Slovenije. Po mojem prepričanju je kandidat za predsednika Vlade Republike Slovenije več kot šef. Gre za vodjo. Če bi si želel biti samo šef, potem bi ta izziv sprejel že pred časom. Ponuja nekaj več, ponuja vodenje in zato se seveda ne zadovoljuje s tistimi cilji, ki so lastni vsakemu, tipično željo, ambicijo, da bi postal šef. Jasne cilje, ki jim lahko sledi, po možnosti seveda skozi boje, z ločitvami na naše in vaše, ker je potem seveda bistveno lažje opravljati takšno delo.

Zakaj pravim, da je dr. Miro Cerar, danes kandidat za predsednika Vlade Republike Slovenije, tudi vodja? Zato, ker sprejema večje izzive in sledi višjim ciljem. Ne zanimajo ga ozki cilji, ki bi jih že danes lahko postavili pred njega, ampak je sposoben in pripravljen sprejeti vsakršen izziv glede na to, kaj bo pokazala resna analiza, ko se bo vlada lotila dela in na različnih področjih ugotovila kakšni problemi so, kakšne rešitve je treba pripraviti in predvsem vse te rešitve povezati v jasno celoto. Zato tudi gre, kljub očitku, da gre za širitev vlade, seveda za ustrezno ekipo, ki bo sposobna spoznati, analizirati in sprejeti odločitve, glede na podatke, ki zagotovo niso prijetni. In v tem je spet veličina vodje dr. Mira Cerarja, kandidata za predsednika vlade – to, da je pripravljen sprejeti tršo pot, težjo pot, pot strpnega, spoštljivega dialoga, v katerem bodo lahko izraženi vsi interesi, ne samo ozki interesi, zlasti ne samo interesi centrov moči, zato da bodo odločitve lahko takšne, o katerih poslušamo že ves dan, kakršne si želimo, takšne, ki bodo sprejemljive za vse prebivalce Republike Slovenije in ki bodo prinašale tisto končno posledico, cilj, ki si ga vsi želimo, torej, da bi ljudje v Republiki Sloveniji spet radi in zadovoljno živeli. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Simon Zajc, SMC. Pripravi naj se gospod Luka Mesec, Združena levica.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Jaz bom glasoval za potrditev dr. Cerarja za mandatarja iz več razlogov. Vsi vemo, da smo trenutno v situaciji, v kateri bo vlada imela zelo težko delo. Stvari, ki jih je treba popraviti, je ogromno, področij, ki se jim moramo posvetiti, je tudi veliko, idej, kako te probleme rešiti, je še več, nekatere ideje si med seboj nasprotujejo, zato je nujno treba, da vlado vodi človek, ki je sposoben umirjenosti, ki ni izključujoč, ki je preudaren, ki je spoštljiv. In v zadnjem času, ko sem imel priložnost dr. Cerarja opazovati pri njegovem delu nekoliko pobliže, sem se prepričal, da dr. Cerar vse te lastnosti ima. Dr. Cerar tudi ni človek, ki bi bil obremenjen z raznimi ozadji, zato je bojazen, da ga bo pri njegovem delu hromil strah, da se pojavi kakšna neljuba resnica iz preteklosti ali pa kakšno nerodno povezovanje, odveč. Iz tega razloga dr. Cerarju osebno močno zaupam in iz tega razloga bom tudi glasoval za njega kot mandatarja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Luka Mesec, Združena levica, pripravi naj se gospod Janez Janša, SDS.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Jaz bom mogoče za to vzdušje imel nekoliko netipičen prispevek. Ko sem zdaj poslušal razprave, se mi je utrnila neka analogija iz knjige, ki sem jo nedavno prebral. In sicer, francoski filozof Michel Foucault je v svoji knjigi *Red stvari* ugotovil oziroma ga je zanimalo, zakaj je recimo v določenem zgodovinskem obdobju nekaj zamisljivo, drugo pa ne. Zanimalo ga je, kaj je nabor idej, ki se v določenem zgodovinskem trenutku pojavijo, od kje pride in kako se ta nabor idej ohranja skozi družbene razprave. Navedel je zanimiv primer. Poiskal je neko staro kitajsko enciklopedijo, kjer živali niso bile klasificirane kot sesalec, mehkužec, enoceličar in tako naprej, kot so klasificirane danes, ampak so bile klasificirane kot divje, tiste, ki pripadajo cesarju, imel je celo kategorijo tistih, ki so narisane s finim kamelijim peresom. Zakaj vam to govorim? Ko poslušam to razpravo v tej dvorani, se mi zdi, da poslanci iz različnih vetrov kljub določenim političnim razlikam v bistvu ponavljajo iste ideje. Iz vseh vetrov slišimo "potrebujemo zagon gospodarstva, potrebujemo razbremenitev plač, potrebujemo manjše davke, potrebujemo večjo konkurenčnost" in tako dalje. Skratka, vse razprave, ki smo jih zdaj slišali, bi lahko, če se pogovarjamo o politično-ekonomskih šolah, skržili v eno samo šolo in to je nekoliko razširjena šola ekonomskega liberalizma. Na to pa opozarjam, ker se mi zdi, da velja, kar je zadnjič v svojem intervjuju v

Mladini opozoril ekonomist dr. Jože Mencinger, ki je rekel, da pri slovenskih politikih – on je sicer točno določeno stranko kritiziral – ampak, da nasploh v slovenski politiki prevečkrat velja, da ljudje nereflektirano govorijo določene stvari, brez da bi recimo sploh znali razbrati razlike med ekonomskimi šolami, čeprav se mogoče celo nezavedno sklicujejo na eno točno določeno ekonomsko šolo. Zato jaz v bistvu ugotavljam, da ko sem v svojem uvodnem prispevku govoril o železnih zakonih zgodovine, se pravi, da je slovenska politika že zadnjih par let prepričana, da ima Slovenija možno samo eno pot, to je pot konkurenčnosti, fiskalne konsolidacije, večanja produktivnosti, nižanja plač, rezanja javnega sektorja in tako dalje, ti železni zakoni niso tako zelo vsiljeni iz nekih tujih centrov moči, ki si jih predstavljamo kot neke mitološke strukture, ki nas popolnoma obvladujejo, ampak gre v dosti primerih enostavno za to, da imamo te železne zakone ideologije zakoličene v naši zavesti.

Zato moj poziv poslancem te nove sestave Državnega zbora, med katerimi je na srečo veliko novih in niso tako angažirani v razprave, ki so zadnjih 20 let precej ohromile slovensko politiko, da odprete vaš razum in vaše oči za različne pristope, za različne politično-ekonomske šole, ki se jih je na žalost v Sloveniji nehalo brati in da se vsi skupaj nehamo pretvarjati, da obstaja samo ena pot in da je svet, v katerem živimo, edini mogoč. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Janez Janša, SDS. Pripravi naj se dr. Simona Kustec Lipicer, SMC.

JANEZ (IVAN) JANŠA (PS SDS): Hvala za besedo, še enkrat. Prej, ko sem predstavljal stališče poslanske skupine, sem dejal, da v nastopnem govoru kandidata za predsednika Vlade ni bilo nobenih števil in nobenih rokov in da konkretizacijo orisa programa pač pričakujemo v preostanku časa, ki je kandidatu na razpolago. V pomoč, da bi bil ta oris čim bolj konkreten, bi postavil par konkretnih vprašanj, na katera mislim, da si slovenska javnost na ta dan zasluži konkreten odgovor.

Prvič, kandidata za predsednika Vlade sprašujemo, kakšno gospodarsko rast želi dosegati Slovenija v naslednjih štirih letih.

Drugič, kandidata za predsednika Vlade sprašujem, s katerimi ukrepi naj bi vlada ustvarjala okolje, da bo gospodarska rast možna. Nekajkrat smo danes sicer slišali, da je to nepomembno in da blaginja raste na drevesih tako kot listje na lipah. Ampak gospodarska rast je v realnem svetu edina realna podlaga blaginje. Brez ustvarjenega, brez gospodarske rasti ni delovnih mest, ni denarja za nujne storitve, ni denarja za socialo, ni denarja za solidarnost, ni ničesar. Če sami ne ustvarimo, si moramo sposoditi, dokler nam to kdo posoja, ampak je tudi to treba vrniti. Torej, s katerimi ukrepi bo nova vlada, ki naj bi bila sestavljena

na podlagi pooblastila, ki ga bo zakonodajno telo danes dalo kandidatu, zelo verjetno, dosegala gospodarsko rast oziroma ustvarila okolje za doseganje gospodarske rasti v naslednjih štirih letih in kakšna bo po letih? Samo štiri leta so, tako da teh števil najbrž ne bo težko naštet.

Naslednje vprašanje je, kaj bo z zaposlenostjo oziroma z brezposelnostjo. Brezposelnost je eden izmed najhujših problemov, in sicer posledica vsega tega, o čemer smo prej govorili, ampak za vsakega brezposelnega je to njegov največji problem in vzrok številnih drugih težav. Po našem mnenju je prava socialna politika politika ustvarjanja novih delovnih mest, ne pa dajanja socialnih podpor in miloščin. In zaradi tega nas še posebej zanima, s katerimi ukrepi bo vlada dodatno zmanjševala število brezposelnih, še posebej med mladimi, kjer je ta problem najbolj pereč, in posledično vplivala na to, da ne bodo najboljši možgani vsako leto odhajali iz Slovenije, tako kot se nam to zdaj dogaja že vrsto let, predvsem s trebihom za kruhom. V Sloveniji je po statistikah več kot 120 tisoč brezposelnih, vendar statistike ne zajemajo vsega. Tukaj je še kakšnih 20 tisoč fiktivnih vpisov na fakultete oziroma na univerze in tukaj so kategorije, ki so zaradi sprememb v metodologijah enostavno izpadle, niso vpisane med brezposelne. Torej Slovenija ima v tem trenutku realno okrog 150 tisoč ljudi brez dela. To je ogromna številka. To je ogromna številka, kakršne doslej še nikoli ni bilo. Ena prvih prioritete vsake vlade bi morala biti, da se ta številka začne zelo hitro realno manjšati in da se približa neki vzdržni številki, kot smo jih imeli v letih 2007, 2008, deloma tudi 2009, to je pod 60 tisoč, pod 65 tisoč brezposelnih. Najmanj.

Naslednje moje vprašanje se nanaša na naslednji zelo pereč problem, ki je bil popolnoma spregledan, to je centralizacija države. Vsi ti problemi, o katerih so kolegi in kolegice iz različnih poslanskih skupin govorili, niso enakomerno porazdeljeni po Sloveniji. Recimo brezposelnost, o kateri sem tudi sam prej govoril, je bistveno manjši problem v Ljubljani in v osrednji slovenski regiji kot pa v Prekmurju, na Štajerskem, Notranjskem in še marsikje drugje. Pravzaprav je ta problem še enkrat manjši v osrednji slovenski regiji. Torej, kaj bo vlada naredila za to, da se centralizacija zmanjša, da bodo izhodiščne življenjske možnosti za ljudi, za mlade, za otroke, ki se rodijo kjerkoli v Sloveniji, postajale vedno bolj enake, ker zdaj niso. V Sloveniji je zelo pomembno, kje se rodiš. Od tega je pri marsikomu odvisna kvaliteta življenja pravzaprav do smrti, do višine pokojnine in vsega ostalega. Centralizem je trdovratna stvar. Pri nas za njim stojijo zelo močni interesi in pričakujem, da bo ta manko, ki je tako v koalicijskih pogodbah, kot je bil zelo opazen tudi v nastopnem govoru kandidata za predsednika Vlade, odpravljen, ko se bo delal normativni program vlade.

Naslednje vprašanje je vezano na prejšnje. Ali namerava predsednik Vlade skupaj z vlado, ki jo bo sestavil, ohraniti dobro prakso iz nekaterih prejšnjih mandatorov, ko je vlada vsak mesec obiskala eno od slovenskih regij oziroma pokrajin, imela tam sejo, rešila mnogo konkretnih problemov tistega okolja na licu mesta in se tudi srečala z vsemi nosilci razvoja v posamični, zaenkrat statistični, regiji?

Naslednje vprašanje je, kakšni so načrti vlade za regionalizacijo. Ali Slovenija potrebuje pokrajine ali ne in ali je tukaj sploh kakršnakoli ambicija vlade, da stvari premakne naprej? Vemo, da prejšnje vlade to ni zanimalo in da se tukaj ni nič storilo, kljub temu, da je celoten paket zakonodaje z vsemi izračuni pripravljen in da so bili nekateri zakoni pravzaprav sprejeti že do drugega branja v enem od prejšnjih mandatorov.

Še zadnje vprašanje, ki ni mogoče toliko vezano na številke, je pa prav tako pomembno. V nastopnem govoru kandidata za predsednika Vlade je bilo nekaj govora o slovenski zunanji politiki. Jaz iz teh stavkov nisem razbral zelo jasne opredelitve o tem, kakšna naj bi ta politika bila. Slovenija je članica številnih mednarodnih organizacij, ne samo univerzalnih, kot je Organizacija združenih narodov, ampak tudi drugih, kot je recimo Severnoatlantsko zavezništvo, in je enakopravna članica Evropske unije. Iz tega izhajajo takšne in drugačne obveze, saj smo, kar se tiče Nata in Evropske unije, Slovenke in Slovenci o tem odločali na referendumu in ni nikakršnega dvoma, da je delitev za politiko obeh asociacij nekaj, kar je podprto s široko ljudsko voljo v tej državi. Torej, sprašujem kandidata za predsednika Vlade ali bo njegova vlada v naslednjem mandatu sledila znani politiki, ki izhaja iz opredelitev Evropske unije in zveze Nato in ali bo imela skušnjava kot prejšnja vlada, da ... / znak za konec razprave/ ... posreduje med rusko federacijo in Evropsko unijo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Simona Kustec Lipicer, SMC.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Hvala lepa.

Jaz bi na nek način povzela rdečo nit današnje razprave ob izvolitvi dr. Mira Cerarja za predsednika Vlade Republike Slovenije. Rdeča nit današnje razprave se je pravzaprav gibala okoli vprašanja tipa vodenja in tipa političnega vodje pri tem poslanstvu, ki ga ima. Slišali smo na nek način zelo različne elemente, ki naj bi jih ta oseba imela in tudi karakteristike kvalitete vodenja, ki bi jih morali posedovati, zato da bi bila uspešna. Jaz bi želela reči, da se pravzaprav pogovarjamo o nekem zgodovinskem fenomenu in da se moramo zavedati, da gre za izrazito dinamičen odprt koncept, ko se pogovarjamo o vodih in o vodenju tudi v primeru političnega delovanja, in

da se praviloma šele v praksi pokaže kakšen je ta vodja in kakšen je ta tip vodenja.

Tisto, kar smo uspeli slišati iz stališč in ocen današnjih razpravljalcev pa pravzaprav tudi iz nekih splošnih ocen, je to, da govorimo o osebi, ki jo tako kot prave vodje – zdaj govorim po teoriji – označujeta predvsem dve ključni karakteristiki. To je način, kako se loteva reševanja problemov, in pa njegove osebnostne lastnosti. Pri čemer je ta način reševanja problemov v demokratičnih sistemih vedno usmerjen v nek celovit razrez tako stanja problema, ki se ga rešuje, iskanja pravih rešitev in na podlagi tega sprejetja in dejanskega izvajanja teh rešitev, ki prinesejo neke spremembe, učinke, v kontekstu današnje debate učinke za javno dobro.

Po drugi strani pa, ko se osredotočamo na karakteristike vodje, pravzaprav ugotavljamo, da dobre vodje označujejo predvsem trdne vrednotne karakteristike in predpostavke njegove osebnosti. V današnjem primeru smo se v tem kontekstu pogovarjali o sledečih lastnostih. Pogovarjali smo se o lastnosti visoke strokovne kredibilnosti, izkušnjah, timskosti, povezovalnosti, odprtosti, natančnosti, predanosti, poštenju. Pogovarjali smo se torej o lastnostih in načinih delovanja, za katere smo na samem začetku ugotovili, da jih danes, na današnji točki razvoja potrebuje ta država, potrebujejo naši ljudje, če želimo ponovno stopiti na pot dobre in svetle prihodnosti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi kandidat za predsednika Vlade dr. Miro Cerar odgovoriti na vprašanja iz razprave oziroma podati dodatna pojasnila? Prosim. S klopi, prosim.

DR. MIRO CERAR (PS SMC): Se opravičujem, sem mislil, da bom imel boljši pogled na vse številne razpravljalce in razpravljalke pred menoj.

Najprej hvala lepa za to razpravo, za spodbudne besede in za besede, kritike, vprašanja in vse, kar ste mi namenili v vaših razpravah. Jaz sem si beležil predvsem vprašanja, predvsem dvome in misli, na katere se bom zdaj odzval. Kot rečeno, sem zaznal tudi mnogo spodbudnih besed. Vsem razpravljalcem, ki ste mi jih namenili, sem seveda za to zelo hvaležen, vendar bi že takoj na začetku dejal, da nisem nikoli sam sebe označeval za moralno avtoriteto, kot je bilo recimo rečeno. Je pa res, da se mi ta oznaka – še posebej, odkar sem v politiki – pogosto pripisuje, morda tudi kot dobro izhodišče potem za strožje kriterije presojanja mojih ravnanj, ampak to je v redu, to je normalno, na to pristajam in se bom še naprej trudil, da bom pač takšen, kot sem, se pravi, da bom sledil tistim vrednotam, ki smo si jih tudi v naši stranki začrtali kot temeljne vrednote.

Najprej bi se odzval na neko zelo pomembno uvodno izraženo misel, pravzaprav dvom, in

sicer o legitimnosti teh volitev, ki so bile 13. julija letos. V zvezi s tem bi rad povedal tako navzočim poslankam in poslancem, torej spoštovanemu zboru, kot državljanom in državljanke, da so po moji oceni in globokem prepričanju te volitve povsem legitimne, v celoti legitimne in legalne. Mislim, da situacija, ki je nastala s tem, ko je bil gospod Janša pravnomočno obsojen in ko je imela seveda stranka SDS zaradi tega razumljivo določeno zadrego, vsekakor ni situacija, ki bi bila lahka in jo tudi jaz obžalujem na nek način, gledano iz objektivnih razlogov. Ampak ta situacija nikakor ne more pomeniti, da so volitve, ki so bile izvedene 13. julija, pod kakršnimkoli vprašanjem in da je kakorkoli vprašljiv izid teh volitev. Na teh volitvah so lahko sodelovale vse stranke, tudi SDS, tudi gospod Janša, resda v omejeni meri, ampak na to žal ne jaz ne nihče drug, v političnem prostoru ni mogel vplivati. Imeli smo medijsko pozornost. Stranka, ki sem jo omenil, torej SDS, zelo veliko, celo večjo kot recimo druge stranke, v marsičem. Imela je seveda nek hendikep na drugi strani, ampak pogledajte, volitve so bile popolnoma legalne, se pravi izpeljane v skladu z zakonom. Ni bilo nobenih razlogov, zaradi katerih bi jih kdorkoli spodbijal. Na volitve so prišli ljudje kljub zelo neprimernemu času, torej sredi poletja, sredi dopustov, z nadpolovično udeležbo, se izrekli o podpori svojim kandidatom in vsi, ki smo pač na teh volitvah kandidirali, smo jih seveda že s tem, ko smo na njih šli, priznali za legitimne. In prav tako danes sedimo tukaj zato, ker jih priznamo kot legitimne in seveda legalne. In zato menim, da kakršnekoli prisposode, metafore, ki so bile tukaj izrečene, niso na mestu.

Predvsem pa bi rekel tako. Naša stranka je nova v političnem prostoru. Mi smo vstopili v ta prostor, kot je bilo že omenjeno, brez kakršnegakoli političnega bremena iz preteklosti, brez povezave s kakršnimikoli lobiji, ozadji, strici, čimerkoli. O tem se je veliko govorilo v prazno. In zato je še toliko bolj pomembno, da izpostavim dejstvo, da še posebej mi ne moremo pristati na nikakršno diskvalifikacijo naše sedanje opozicije, zato tudi jaz vztrajam pri svoji vlogi, ki sem jo sedaj prevzel in zato bom tudi nadaljeval z odgovarjanjem na ostala vprašanja. Če mi boste na koncu naklonili podporo kot kandidatu za predsednika Vlade in če bomo uspeli Vlado oblikovati tako, kot nameravam, bo ta Vlada popolnoma legalno, legitimno delala, ne glede na karkoli, kar bi se v prihodnosti še lahko zgodilo. Bi pa omenil nekaj, če dovolite. Tudi mi smo bili z volitvami hendikepirani. Ne zato, ker smo bili nova stranka in smo bili na nek način postavljeni v neko časovno stisko, ki je morda druge stranke, ki so že obstajale, niso na ta način zaznavale. Ampak osebno in tudi mi v stranki smo bili na nek način razočarani nad odločitvami pristojnih organov, ki so določile ta datum kot tisti datum, na katerega naj se izvedejo volitve. Na ta način so ta Državni zbor, predsednik države in ne nazadnje Ustavno

sodišče tako razlagali slovensko ustavo, da je bilo velikemu delu volivcev zelo oteženo uresničevanje njihove volilne pravice, če ne komu celo onemogočeno. In če lahko sedaj spregovorim, ker se nisem oglašal kot ustavni pravnik, ker sem takrat že vstopil v politiko, ko je ta situacija nastala, in se mi je zdelo neprimerno, da kot pravnik komentiram to situacijo, ker ne bi bilo kredibilno, ne bi bilo prav. To sem prepustil svojim kolegom iz raznih fakultet in drugih pozicij v pravnih sferah. Ampak zdelo bi se mi po ustavi absolutno nujno, da se zagotovi daljše obdobje možnosti za volivce, da oddajo svoj glas. Če se postavijo volitve v čas, ko so težavne, ko zaradi dejanskih razlogov volivci ne morejo izvajati svoje volilne pravice, je treba potem čas za oddajo glasu raztegniti, da se ta zadeva, pravzaprav hendikep kompenzira in to je normalna ustavna in pravna logika. Samo toliko, da tudi jaz končno enkrat izrečem neko misel na to temo. Do sedaj sem bil zadržan, pa sem rekel, da je morda sedaj prilika.

Omenjena in ponovljena je bila moja beseda, ki sem jo omenil, in sicer "nedozorelost" nacije. Ta beseda ni bila mišljena v kakršnemkoli žaljivem smislu, ampak dejstvo je, da smo se marsikdaj v preteklosti izkazali za nezrele ali, bolje povedano, za ne dovolj zrele za vodenje te države. Marsikdaj smo naredili čudovite, odločne korake v pravo smer, ampak vsa ta neodgovornost, vsa ta korupcija, ves ta razkroj sistema na raznih točkah, to je pravzaprav neodgovornost. Neodgovornost do nas samih, do naših otrok, do prihodnjih generacij in to je nezrelost, to je nedozorelost nacije, ki ne razume, da je treba tudi državo vzeti kot dobrino, s katero je treba odgovorno upravljati. Ne zato, da se bomo tukaj sestajali politiki in govorili nekaj, kar se nam zdi pomembno za nas, ampak zaradi, kar je bilo že rečeno, ljudi, državljanov in državljanek. In ko bomo res dozorela nacija, bomo to ne samo dobro vedeli, ampak tudi dejansko izvrševali.

In nekdo od razpravljavcev je omenil nekaj, čemur bi jaz pravzaprav rekel rdeča nit naše dosedanje politične pa tudi širše družbene prakse. Veliko pišemo, veliko govorimo, potem pa tega ne spoštujemo. Res je, kot je bilo rečeno, eden od temeljnih problemov naše pravne države je nespoštovanje že zapisanih zakonov. Tudi zakoni niso popolni. Kdaj so bili morda tudi namenoma prirejeni nekem interesom, kar se je dostikrat ugotovilo pozno ali prepozno, ampak v veliki večini enostavno ne spoštujemo niti naše ustave, kaj šele zakonodaje. Kaj so nenazadnje siva ekonomija, davčna nedisciplina, plačilna nedisciplina, korupcija vseh vrst? To so znaki nespoštovanja naših državljanov in državljanek, kajti na njihov račun se tako seveda prisvaja neko premoženje ali pa se z njim tako negospodarno ravna, da se to premoženje izgubi v prazno in potem imamo toliko problemov, s katerimi se sedaj ukvarjamo. Rečeno je bilo, da pravna država ni dovolj, da potrebujemo vladavino prava. To je dokaz, kako

pravzaprav je politik omejen, pa ne mislim konkretnega razpravljavca, ni bilo tako mišljeno, torej gospoda Janše, ki je to omenil. Mislim, da je bila izjava mišljena zelo korektno. Ampak ker sem ravno strokovnjak s tega področja, bi dejal, da tako kot, recimo, nekdo, ki ni pravnik, težko zelo natančno opredeli take zadeve, pa tudi nekdo drug, ki ni ekonomist, finančnik, kulturnik, šolnik, karkoli, zelo kompetentno razpravlja o teh področjih. In ni naloga predsednika Vlade, da bi bil povsem kompetenten na vseh področjih, ki jih vlada ureja, upravlja, vodi, usmerja.

Naloga predsednika Vlade je, da vlado vodi, koordinira, strateško usmerja in da se po najboljših močeh in znanju, kolikor je le mogoče, seznani z vsemi temi področji, podrobneje pa seveda s tistimi problemi, ki so v določenem, danem trenutku najbolj pomembni. Ampak tako kot v Državnem zboru vsi potrebujemo strokovne sodelavce v poslanskih skupinah, v samih odborih, drugod, povabimo dostikrat strokovnjake, da nam svetujejo, tako ima seveda tudi vlada svoje strokovnjake in ima svoje ministre in državne sekretarje, ki so specialisti za določena področja. Seveda pa je pomembno, in na tem bo temeljila tudi moja usmeritev, da vlada deluje kot čim bolj homogena celota, da ne pride do tega, kar se je v preteklosti pogosto dogajalo, da smo priča neki fevdalizaciji ministrstva, kot se temu popularno reče, ko vsak minister in ministrstvo dela zase, včasih celo nekoliko preveč po poteh strankarske politike in manj državne politike, in potem prihaja do številnih neskladij, dezinformacij med ministrstvi in zaradi tega do neučinkovitosti delovanja vlade in sistema nasploh. Torej, vlada potrebuje usklajeno delovanje, povezano, potrebuje pa tudi kompetentne kadre, potrebuje kompetentne ministre, prav tako državne sekretarje in seveda potem cel upravni državni aparat, ki ji asistira. In zato potrebujemo drug drugega. Zato ni prav in smiselno manipulirati s temi zadevami. Zato potrebuje vlada tudi Državni zbor in obratno.

Res je, veliko je zakonov, ki so bili spisani v preteklosti in so obtičali v nekih predalih, kot se temu na tak, bom rekel, delovni način reče, zato, ker v tistem času ni bilo politične volje, da bi se uveljavili. Tudi sam sem sodeloval v strokovnih skupinah pri izdelavi določenih zakonov, ki so na ta način postali neudejanjeni, torej morda niso bili niti poslani v proceduro v Državnem zboru ali pa niso bili sprejeti. In vsi ti zakoni zaslužijo pozornost, kajti če v tistem času morda za njihovo uresničitev ni bilo politične volje, pa je zakon dober, pa so ti zakoni dobri, rešitve v njih dobre, jih bomo tudi mi z veseljem pregledali in uporabili tisto, kar sem rekel, kar je dobro, in zanemarili tisto, kar morda ta hip ni pomembno, ni koristno za družbo ali pa ni nujno. In zato bom seveda zelo vesel tega sodelovanja z vsemi vami, z opozicijo ali koalicijo, z vsemi izkušenimi politiki, ki ste v teh procesih že sodelovali, da nam te zakone razkrijete, da nas na njih opozorite, če ne bomo vseh našli takoj sami, in da potem tvorno, tako

je, kot je bilo rečeno, tvorno, tudi v sodelovanju poiščemo tiste rešitve, ki so pomembne za državo in državljane.

Da se vrnem k pravni državi. Začel sem o tem zato, ker pravna država je danes – samo malo moje profesorske žilice mi dovolite – v sodobni pravni teoriji zbirni pojem za nemški pojem Rechtsstaat, torej pravna država, in angloameriški, predvsem pa angleški, anglosaksonski pojem rule of law, se pravi vladavina prava. In danes, ko govorimo o pravni državi, ne govorimo o državi z zakoni, ne govorimo o državi, kjer vladajo zakoni, ampak posebej o novem konceptu, ki ga pravzaprav integralno dojema cela Evropa in tudi zahodna hemisfera. Tako da pojem pravna država pomeni pravzaprav oboje, pomeni neko integracijo obeh pojmov. In kadar govorim o pravni državi, nimam pred očmi neke administrativno urejene države, države, ki je toga, ki sledi nekim pravilom brez njihovega vrednotenja, brez upoštevanja ustavnih načel in drugih zakonitosti prava, ampak govorim točno o tem, kar je bilo tudi rečeno, kar je tudi gospod Janša omenil, o vladavini prava seveda. In seveda potrebujemo vladavino prava oziroma pravno državo, in to verjetno še bolj, kot si predstavljamo, kajti celoten sistem je padel na tej točki.

Če pogledamo eno zanimivo stvar. Vsi tu omenjate številke. Res je, nisem govoril veliko o številkah, omenil sem nekaj letnic, ampak bi želel, da državljani, državljanke in tudi vsi ostali veste, da sem danes predstavil tukaj, tako kot piše v Poslovniku Državnega zbora, programske zasnove vlade. To ni bil vladni program, to ni bil koalicijski sporazum. To so bile programske zasnove vlade. Če govorimo o zasnovah, govorimo o nečem splošnem, o nekem, bi rekel, temeljnem vidiku bodočega delovanja vlade. In če pogledate predstavitev v prejšnjih letih, so bile zelo različne, ampak nobena od njih ni razkrila povsem v celoti tega, kar bo vlada kasneje počela. Kajti tudi do tega bomo še prišli. Zakaj je to pomembno? Zato, ker se mi v tem pogledu torej ni zdelo tako zelo nujno predstavljati nekaterih števil, sploh pa ne tistih, ki so nezanesljive in ki zavajajo. Spomnite se v volilni kampanji, kako je bilo. Ko je nekdo izpostavil številke, so rekli: to je nerealno, kako boste pa to dosegli, govorite kar na pamet. Ko jih ni izpostavil, so rekli: postavite številke.

Mi imamo številke, pa bom povedal. Recimo, v koalicijskem sporazumu smo napisali, da bomo v letu 2015 odpravili čezmerni primanjkljaj sektorja država na manj kot 3 % bruto družbenega produkta, nato pa postopno zniževali strukturni primanjkljaj v višini 0,5 BDP letno in poskrbeli za dolgoročno vzdržnost javnih financ. Denimo. Grem naprej. Postopno zmanjševanje primanjkljaja bo imelo za posledico tudi zmanjševanje zadolženosti. Javni dolg bo do konca leta presegel 80 % BDP. V letu 2015 se bo še malo povečal, in sicer na cca 81,1 % BDP, nato pa se bo postopoma

zmanjševal in tako dalje. Verjemite mi, v naši stranki, v koaliciji in v bodoči vladi imamo in bomo imeli veliko strokovnjakov, ki se ukvarjajo samo s temi zadevami, na raznih področjih. Ker nisem finančnik, ker nisem ekonomist, se od njih intenzivno učim in se bom še učil. Ampak nekaj pa moram povedati – da so bile številke vedno znova izpostavljene v preteklih letih. Vse prejšnje vlade, vse prejšnje koalicije so postavljale številke, od katerih imamo danes – kaj? Vprašajmo se: kaj?

Imamo okoli 29 milijard javnega dolga, imamo čezmerni proračunski primanjkljaj, imamo krizno situacijo v gospodarstvu, socialni, da ne govorim naprej. Petina državljanov je pod pragom revščine. Tisoči in tisoči na leto nam pobegnejo v tujino, stari, mladi, tudi tisti najbolj perspektivni. Vse tiste številke, ki so jih napovedovale prejšnje koalicije, prejšnje vlade, prejšnje stranke, so bile projekcije v prazno. Ali vam povem neko projekcijo, da bo nekoliko bolj nazorno? TEŠ 6, projekcija je bila 600 milijonov, končalo se je z 1,43 milijarde do zdaj, in ne vemo, če bo zadeva delovala tako, kot je bilo zamišljeno oziroma tako, kot bi morala. Vemo za probleme v rudniku Velenje v navezavi na TEŠ 6, vemo, da je zadeva neločljivo povezana, in vemo, da je tukaj še zelo veliko vprašanj, na katere bo verjetno treba odgovoriti. To je bila, recimo, ena od projekcij, ki so jo delile različne vlade, pa ne želim obsojati ali obtoževati, samo želim pojasniti, da številke povedo bore malo, če ni vrednot.

Če imamo javni razpis in izberemo nekoga, ki ponudi najnižjo ceno, bi to po številkah gledano bilo najbolj pametno, ampak če to naredimo samo zato, ker vemo, da bomo kasneje z njim sklenili aneks in bo to ceno povečal, ali pa zato, da dobimo neko provizijo ali podkupnino pod mizo – če torej v tem procesu ni vrednot, na koncu ta cena naraste za enkrat, dvakrat, in na koncu imamo spet situacijo, v kateri smo danes. Zato je politika, ki jo prinašamo z našo stranko, ki jo želimo vnesti v ta prostor, med vse državljanke in državljane – ne govorim samo o državni politiki, govorim o politiki upravljanja z našim družbenim, državnim in tudi individualnim premoženjem –, takšna, da moramo enostavno uveljaviti neke vrednote. Če bomo odgovorno ravnali s podjetji, z državno lastnino, s proračunom v tem okviru, potem vam povem, da se bodo številke izboljšale, tudi če jih ne bomo ta hip napisali na papir. In zato se kljub temu, da številke bodo predstavljene – bodo, seveda bodo, bodo morale biti, tudi vlada jih potrebuje, ob pravem času in na pravi način –, moramo zavedati, da ne bodo veljale nič, če ne bomo storili tega, kar sem povedal v uvodnem govoru: uveljavili tistih vrednot, ki so za delovanje države in družbe ključne.

Očitek, da vlada povečuje število ministrstev, seveda nominalno stoji. Res je, povečujemo število ministrstev, vendar ne zato, da bi trošili, zato, da bi zapravljali, ampak zato, ker se kaže, da bomo tako dosegli učinkovitejše

delovanje nekaterih ministrstev oziroma resorjev in vlade v celoti. Ustanavljamo novo ministrstvo za okolje in prostor, ker je to strokovno utemeljeno. To je podprla stroka in bila nad tem zelo pozitivno presenečena. Javno upravo ustanovljamo kot posebno ministrstvo samo zato, da se bo lahko minister s svojo ekipo odgovorno posvetil temu področju, področju javne uprave, ki terja poseben poudarek in posebno skrb. Težko je imeti ministra, ki pokriva dva pomembna resorja, ki oba terjata posebno družbeno skrb in odgovornost, in potem se dogaja, da minister pokriva samo eno, drugega pa nek državni sekretar, ki tudi po najboljši volji ne more nadomestiti tega, da ni minister. Mi želimo, da odgovorno pristopamo k tem problemom, zato ministrstvo za notranje zadeve, ministrstvo za pravosodje in ministrstvo za javno upravo ustanovljamo oziroma organiziramo ločeno. Združevanje oziroma zmanjševanje števila ministrstev v preteklosti ni prineslo nižjih stroškov porabe in ni prineslo manjšega števila zaposlenih in žal tudi ni povečalo učinkovitosti.

Absolutno se zavedamo, da smo tu na spolzkih tleh, da nikakor ne smemo pretiravati, in tega ne bomo počeli, pri tem bomo preudarni. Ampak tisto, kar je bilo nujno, da bo država lahko bolj učinkovito delovala, smo pripravljene storiti in bomo storili. Opravičujem se, ampak nekoliko nesistematično sledim temam, ki ste mi jih nanizali v vaših razpravah. Če bi imel odmor, bi se lahko nekoliko bolj organizirano pripravil, tako pa sledim linearno pripombam, vprašanjem in kritikam. Res je, da je prišlo do neljube napake, tehnične napake, da je v zadnjem besedilu osnutka koalicijske pogodbe izpadlo besedilo o ugotavljanju odgovornosti za tako imenovane bančne luknje. Šlo je enostavno za to, da je eden od konkretnih piscev besedila enostavno pri preurejanju besedila ta del izpustil, brez kakršnegakoli vedenja nas vseh ostalih, ki pri tem vsebinsko sodelujemo, torej mene, pogajalcev iz naše stranke in na drugi strani koalicijskih partnerjev. Res je šlo za golo tehnično, bi rekel, napako ali izpust, in to smo seveda takoj korigirali. Zanesljivo bomo to odgovornost preučevali. Bilo je tudi zastavljeno vprašanje, kaj bomo storili. Storili bomo to, kar sodi v okvir pravne države. Če se bo ugotovilo, da je nekdo kazensko, civilno ali kakorkoli drugače odgovoren za te zadeve, ali pa disciplinsko, bo za to odgovarjal, normalno.

Omenjeno je bilo tudi, in to me nekako napeljuje, da se na to odzovem, da je nastala v parlamentu po volitvah neka ustavna koalicija z ideološkim predznakom levice, torej neka leva ideološka koalicija, ki ima ustavno večino, ki sicer ne tvori vlade, kajti vsi vemo, da smo koalicijski partnerji trije in nimamo takšne večine, pa vendar se zatrjuje, kot vidim, da se vzpostavlja neka ustavna ideološka, kot sem rekel, koalicija. Na to bi se odzval takole: kadar gre za ustavo, kadar gre za vprašanja spreminjanja ustave, torej za vprašanja, ki so izrednega pomena, izjemnega pomena za vse

nas v tej državi, takrat pravzaprav ne sme biti in osebno ne bom dopuščal nekih ideoloških koalicij, tudi če bi se ta lahko oblikovala, pa se ni, da vam povem, se ni. Morda se komu tako zdi, ko proučuje zadevo od daleč. Kajti o ustavi je treba odločati na način, da vsi akterji najdejo nek skupni jezik. In samo izjemoma, če je treba res priti do nekega preglasovanja, pridemo do tega z zelo potrpežljivim procesom, z vsestransko razpravo, s pomočjo opozicije, koalicije in vseh strank. In iz prakse vemo zelo dobro, da še nobena vlada, ki se je približevala morebiti tudi ustavni večini, ni imela nikoli ustavne večine kar avtomatično za ustavne spremembe. In tako je prav.

Ustava je neka dobrina, ki jo moramo presojati kot poseben primer. K ustavnim spremembam moramo res pristopati, kot se pogosto govori, s tresočo roko. In zato zagotavljam, četudi bi kdaj se oblikovala za nek projekt, za neko, bi rekel, posebno zadevo, ki jo ustava ureja, neka dvotretjinska večina, ta ne bo pogojena z nekim ideološkim predznakom, ampak s tem, kar bomo skupaj, tudi skupaj z državljanke in državljani ocenili, da Slovenija potrebuje. In tu bo treba upoštevati tudi javno mnenje, civilno družbo in vse ostale akterje, preden bi prišlo do kakršnihkoli odločitev. Kar zadeva kar nekaj izjav, kritik, kritičnih pripomb in tudi pobud s strani Nove Slovenije in Združene levice, bom skušal odgovoriti na to na nek način skupaj. Očitno so med našo stranko in tema dvema strankama neke zelo bistvene razlike v dojemanju, kako peljati to našo družbo naprej. Ne v sami osnovi – vsi bi želeli dobro Sloveniji, Slovenkam, Slovencem, to verjamem –, ampak vsak ima svojo vizijo, in to je legitimno v politiki. Toda razumeti morate, da smo mi na volitvah dobili takšno število glasov, kot smo ga, in da v pogajanjih to nekaj pomeni. To pomeni, da imamo mi in naš program večjo podporo državljanek in državljanov. To je naša zaveza.

In če je nek koncept, ki ga, recimo, izpostavlja Združena levica, z nami v nekaterih pogledih popolnoma nezdržljiv, kar bo v bodoče tudi pripeljalo do kritik našega delovanja s strani te stranke, bo to razumljivo. Je pa tudi razumljivo, da potem ne moremo sodelovati v koaliciji, če seveda Združena levica ni pripravljena v večji meri nekako sprejeti nekega kompromisa v smeri tega, kar predstavljamo mi. To se je pokazalo tudi pri pogajanjih z Novo Slovenijo. Mi smo se na naši strani trudili, da najdemo skupni jezik. Ponudili smo kar veliko rešitev, ki so bile zelo, bi rekel, sorodne vašim, vendar ste se odločili drugače. Ampak razumeti je treba, da ne moremo mi sprejemati vašega programa, če smo mi dobili tako veliko podporo volivcev. Gre za realno dejstvo. Vi pravite, da je vaš program najboljši v Sloveniji. Verjamem, da je za koga najboljši, in za tiste, ki so vas podprli, je najboljši, za tiste, ki so nas podprli in ki so podprli druge, je pa najboljši njihov program. In zato je pač treba te zadeve jemati realno, tako kot v politiki je. Če ni mogoče najti nekega

skupnega jezika kar takoj, potem je treba iskati kompromis. Pri kompromisu je treba pa upoštevati, koliko ima nekdo teže, predvsem v smislu podpore volivcev, ki jim je zavezan, in to mislim, da je zelo pomembno.

Ni res, in moram reči, moram zavrniti misel, da nam zmanjkuje poguma ali volje za reforme, za spremembe. Mi bomo uveljavljali spremembe, vendar pa bomo te spremembe uveljavljali tako, kot se bomo skupaj dogovorili v koalicijskem sporazumu z našimi partnerji, in tako, da bo to pripeljalo do učinka, do uspeha. Samo na tistih najbolj ključnih področjih, kjer bo treba dejansko takoj ukrepati dokaj radikalno, se bomo lotili takšnih ukrepov. Tam, kjer to ni potrebno, bomo preudarno, premišljeno iskali najboljše ukrepe in jih sprejeli v pravem času, denimo, ko govorimo o pokojninski reformi. Bi pa rekel tako, tudi to je bilo omenjeno v razpravi, da se seveda tudi mi v naši stranki, v koaliciji, tako kot vsi ostali, čutimo zavezane ciljem, ki jih je v zadnjih osmih plus enem, torej devetih priporočilih – deveto je tisto o korupciji, ne smemo pozabiti. To je zelo slab signal, da si tako o nas mislijo sedaj že tam, kot je v teh priporočilih dejala Evropska komisija. Ti cilji, ki nam jih je postavila, so seveda tudi naši cilji. Ko beremo problematiko, ko gledamo vprašanja trga dela, javnih financ, pokojninske reforme in tako dalje, do številke 9, se lahko s cilji res poistovetimo, seveda pa pri poteh, ki jih bomo ubirali do teh ciljev, nismo nujno v vsem vezani na to, kar nam svetuje Evropska unija. In jaz mislim, da je tako prav. Tudi oni bodo to razumeli.

Če bomo kje našli našo, boljšo pot, takšno, ki je bolj prilagojena slovenskemu karakterju, razmeram in potrebam in bomo z njo prav tako, torej enako učinkovito, dosegli zastavljene cilje, potem bo ta pot morala biti sprejemljiva tudi za Evropo, in prepričan sem, da bo. Če pa bomo zašli, pa bomo seveda hvaležni drug drugemu, če si bomo pri tem pomagali, pa tudi morebiti kakšnim novim usmeritvam, ampak mislim, da zašli ne bomo več, da imamo sedaj nabranih ogromno izkušenj iz preteklih let, česa ne smemo delati, in zato verjamem, da bomo uspeli tudi v okviru teh priporočil najti te svoje poti, prepričati Evropo in tudi doseči to, kar si želimo. Omenjeno je bilo, da so ljudje namenili volilno podporo neznancem in meni, ljudem brez programa, stranki brez programa in podobno. To smo poslušali ves čas politične kampanje. Moram se na to odzvati zato, ker je prav, da povem, da temu ni tako. Mi imamo program. Predstavili smo ga že na začetku volilne kampanje z nekaj dni zamika, vendar smo ga. Bili smo pač nova stranka in smo potrebovali nekaj časa, da ga dokončno oblikujemo, in smo ga nato skozi celo kampanjo predstavljali.

Če bi zbrali vse prispevke v vseh medijih, ki smo jih predstavili, jih je bilo sigurno za 100 strani. In ni res, da smo stranka anonimnih ljudi. Nasprotno, ljudje, ki so tukaj za menoj, in vsi tisti, ki tvorijo našo stranko, naši

simpatizerji, so mnogi zelo močno prepoznavni v svojih okoljih, in to kot dobri, poštenu, delovni, uspešni, družbi koristni ljudje. Zato so tukaj, ti, ki so izvoljeni, in tudi ostali, ki so sodelovali v naši kampanji. V našem ožjem jedru stranke so številne prepoznavne osebnosti, ki so leta in leta tudi v javnem prostoru opozarjale na to, da gremo v napačno smer. Tudi sam sem bil med njimi, in ko je stvar prišla do točke, ko je bilo evidentno, da ne vidimo več nikogar, ki bi nam uspel resnično prisluhniti, smo morali vstopiti v politiko. Država in državljani so dobili tisto, o čemer sem velikokrat poslušal in kar se je izkazalo za potrebno, saj je bila podpora dana: nove obraze, nove obraze. V naši politični stranki ni niti enega politika iz prejšnjih mandatov Državnega zbora, novi obrazi. Ampak to ne pomeni, da smo anonimni, in ne pomeni, da smo brez znanja, brez volje in poguma. In zato sporočam koalicijskim partnerjem, da naj računajo na nas zelo močno, ko bomo vodili to koalicijo, in name, ko bom vodil to vlado. Ne pozabite, da smo postavili med pet temeljnih vrednot, ki jih naša stranka postavlja, predvsem družbeno odgovornost. Tega se še kako zavedamo.

Ne bom se odzval na nekatere razprave, ki so bile morda nekoliko nedostojne, na meji nekega primernegega političnega dialoga. Bi pa dejal na nek očitek, ki je bil izrečen, da sem šaljivec in da se nisem upal ali hotel prejšnje leto podati na pot mandatarja oziroma predsednika Vlade in da bi bilo bolje, če bi to takrat storil, ker potem zdaj že ne bi bil več tukaj in bi nekdo drug peljal zadevo bolje naprej. Nekaj takega je bilo, se opravičujem, če nisem čisto dobesedno povzel. Temu bi rekel naslednje. Ko sem lansko leto dobil ponudbo štirih političnih strank in predvideno podporo 55 poslancev, da postanem predsednik Vlade, kar bi pomenilo, da se samo usedem na stolček in postanem predsednik Vlade, sem se odločil drugače samo zato, ker v tisti situaciji nisem videl možnosti, da bi lahko v tisti koaliciji v tistem trenutku sam, brez neke podporne skupine z vrednotami, ki bi jih delila z mano, učinkovito vodil neko vlado. In ker sem vedel, da ne bom mogel izpolniti pričakovanj, se tega enostavno nisem lotil. Sem se lepo zahvalil in z vsem spoštovanjem prepustil vodenje vlade v tem primeru gospe Alenki Bratušek, ki je bila potem izvoljena.

Če bi jaz takrat sprejel ponudbo, ne vem, kaj bi bilo. Ampak vsekakor to ni bila ista situacija, kot je zdaj. Danes sedi tukaj za menoj skupina ljudi, ki deli moje vrednote. Verjamem, da tudi številne od teh vrednot delite vi z njimi, in danes lahko tudi jaz na tej podlagi bolj kompetentno, drugače, z drugim razmislekom pristopam k oblikovanju in kasneje k vodenju vlade. Veseli me, da imamo korektne koalicijske partnerje, s katerimi potekajo konstruktivni pogovori. Zavedam se, da dostikrat ne bo lahko. Tudi z njimi nismo povsem ideološko, politično, problemsko in drugače usklajeni. Ampak to je

dinamika politike in to je zakonitost političnega sistema, v katerem živimo, v katerem so koalicijske vlade nujnost, in zato se bom pač potrudil, da bomo v danih razmerah v tej koaliciji dosegli vse to, kar smo si načrtali. Ali bo v vladi dovolj kompetentnih ljudi? Naj ponovim: naredil bom vse, kar moram, da jih bo dovolj, da bodo kos nalogam. Dejal pa bi še to, da se nikakor ne postavljam, kot sem že prej rekel, za neko etično avtoriteto in še manj, da toleriram kakšne etične ali vrednostne ali kakršnekoli druge nepravilnosti v lastni stranki. V zadnjih dneh so nekateri mediji objavili nekatere polresnice in neresnice, zaradi katerih smo morali tudi v naši stranki opraviti temeljite pogovore. Preučili smo nekatera gradiva, si vzeli veliko časa, da smo stvari preučili in ugotovili, da je šlo dejansko v teh medijih za neresnice, polresnice in manipulacije. Na to smo se odzvali z javno izjavo, ki jo najdete na spletni strani stranke, in na to se bomo odzivali tudi naprej na isti način. Če bo kadarkoli padel nek sum na kogarkoli od nas, da je storil nekaj narobe, nezakonitega, neetičnega, kakorkoli, bomo zadevo vestno ... / opozorilni znak za konec razprave/ ... natančno proučili, in ko bomo ugotovili, kaj je na stvari, sprejeli ustrezne odločitve. To pomeni, da moram končati, kajne? Se opravičujem, ker sem nekoliko pozabil na čas. Če moram končati ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Če želi razpravljati tudi kandidat za predsednika Vlade dr. Miro Cerar, prosim, da se prijavi z dvigom roke. Besedo dobi kot zadnji. Prosim za prijavo.

Vsak razpravljavec ima na voljo 5 minut časa. Prvi razpravljavec je Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, spoštovani kolegice in kolegi, prav lep pozdrav tudi z moje strani!

Kandidata gospoda Mira Cerarja sam osebno izjemno cenim in spoštujem, vendar me je pa že na samem začetku s svojimi političnimi odločitvami postavil v nek dvom. Sam kot gradbenik se vedno najprej vprašam, kakšni so temelji, ali so ti temelji trdni, imajo dobro osnovo za nadaljnjo graditev. In kaj je dober temelj za vladanje oziroma za samo vlado? Osnova in dober temelj je zelo trdna koalicija. Ali imamo trdno koalicijo? Verjamem, da kandidat verjame, da jo ima, vendar sem tu jaz v dvomu. Najprej je pričel sestavljati vlado s stranko, ki je doslej že trikrat zrušila vlado. Stranki dati tako veliko mero veljave – če pogledamo na izkušnje iz preteklosti, bomo zelo hitro videli, kakšna je ta trdnost. Prej je bilo rečeno, da danes ni bilo veliko števil. Predsedujoči, gospod Karl Erjavec je edini danes, ki je tu povedal številko. Ampak to ni bil ukrep, kje se bo prihranilo, to ni bil ukrep

številke, kje se bo ustvarilo, ampak je bil dejansko to samo pogoj, zahteva, koliko on rabi, in to danes, bi rekel, na prvi seji, ko dejansko samo postavljamo, imenujemo, izvolimo predsednika Vlade. Ne vem, ali tega niste uskladjali v koalicijskih pogajanjih, da je bilo treba to zahtevo stranke DeSUS danes ponovno tu izpostaviti, da javnost ve, kakšna je bila cena in tako naprej. Verjamem, da bodo tudi vsi slovenski upokojenci kmalu spoznali, da sredstva za pokojnine ustvarja gospodarstvo, ne ustvarjajo jih obljube. Gospodarstvo ustvarja sredstva za pokojnine. Spoštovani kandidat, verjamem, da boste v koaliciji to realno dejstvo znali tudi predstaviti, kajti vlade se ne bo dalo voditi akademsko, ampak jo bo treba voditi z ukrepi in realnostjo. To se pravi, da se ne da živeti od obljub. Jaz, gospod predsedujoči oziroma kandidat za predsednika Vlade, še vedno verjamem v vaše dobro delo, v vašo uspešnost, in verjamem, da boste tako mene kot vse slovenske državljane pri svojem delu presenetili, in sicer presenetili v pozitivno smer. Vseeno bi pa na koncu postavil eno vprašanje: ali verjamete, da je ta koalicija trdna oziroma tako trdna, da bo zdržala vsa štiri leta? Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Matej Tonin, Nova Slovenija.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovani!

Seveda je pri vsaki sestavi kakršnekoli koalicije pomembna politična moč. In nesporno je, da je politična moč Stranke Mira Cerarja večja kot politična moč Nove Slovenije. Vendar ne moremo mimo naslednje analize, da ko se podajamo v volilno kampanjo, ljudje neradi slišijo neprijetne stvari. Ljudje mnogo raje slišijo prijetne stvari, kaj se bo delilo, kaj se bo dalo, kot pa tisto, kaj je treba narediti in kaj se bo morda kje odvzelo. Morda je treba iskati razlog za razliko v rezultatu tudi v tem, da smo mi že v času volilne kampanje govorili o neprijetnih stvareh. Vi ste takrat govorili o mnogo bolj prijetnih stvareh, kljub vsemu boste pa sedaj doživeli precej neprijetnih stvari. Naj vam jih naštejem zgolj nekaj: 350 milijonov evrov je odprtih, ker je potreben dogovor z javnim sektorjem za leto 2015, 250 milijonov je še nepokritega denarja iz padlega davka na nepremičnine, vsaj 500 milijonov nas bodo stali izbrisani, 400 milijonov po vsej verjetnosti razlaščenci lastnikov podrejenih finančnih instrumentov, 750 milijonov hrvaški varčevalci in tako naprej.

Če na hitro potegnemo črto, pridete do milijarde in pol, kar je ogromen znesek. In tisti, ki smo bili že v prejšnjem mandatu poslanci, in ko smo sprejemali neslavni ZUJF-2, so bili številni pritiski, hude elektronske pošte, zmerjanja in podobno, ampak ta ZUJF je bil vreden zgolj okrog 400 milijonov evrov. Vi ga boste morali delati za milijardo in pol. Upam, da si predstavljate te razsežnosti. Bo izjemno, izjemno hudo. Seveda imate dve možnosti. Ena je, da

delate veliki drugi ZUJF, druga možnost pa je, da se še na novo zadolžujete. Ampak že danes ima Slovenija 29 milijard evrov dolga, ki vsako leto proizvede najmanj milijardo evrov obresti. To milijardo evrov vržemo stran, brez da bi se dolg kakorkoli zmanjšal. In ta milijarda evrov v proračunu predstavlja 10 % proračuna, kar je manj za javno zdravstvo, javno šolstvo in podobno. Torej, če se ta trend ne bo ustavil, bo Slovenija tako ali drugače pokopana.

In glede na to, da vas čaka izjemno neprijetna resnica in neprijetne stvari, smo v Novi Sloveniji naivno verjeli, da se boste oprli na ljudi, ki želijo predvsem uresničevati tiste stvari, ki jih Slovenija potrebuje. Tudi sami ste jih omenili, osem priporočil Evropske komisije. Tudi naš program se na te stvari naslanja in v tej smeri dela. Tudi mi smo predlagali marsikatero neprijetno stvar, čeprav ljudem to ni všeč, zaradi tega, da bi Sloveniji pomagali. Vi ste rekli, da glede na naš obseg in glede na našo moč nismo dovolj težki, da bi temu programu vendarle sledili, kar razumem, je popolnoma legitimno in je to stvar vaše odločitve, na katero stran se nagnete. Moram pa reči, da ste izjemno pogumni, da ste v vlado vzeli koalicijske partnerje, ki zagovarjajo še več trošenja in ki vam bodo najverjetneje pobegnili ob prvi priliki, ko bo javnomnenjska podpora nekoliko padla. To pa je velik pogum. Ampak nočem zaključiti pesimistično. Še enkrat bom rekel: jaz vam želim, da vam uspe, ker če bo uspelo vam, potem bo uspelo celotni Sloveniji.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jožef Horvat, Nova Slovenija.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi, še enkrat spoštovani kandidat za predsednika nove slovenske vlade!

Razumem, kaj pomenijo programske zasnove vlade, seveda tudi razumem, kaj pomeni koalicijska pogodba, še toliko bolj, ko je ta podpisana. In ko je kolega Žnidar govoril, kako pomembna je stabilnost koalicije in ko ste sami omenjali, da boste prisluhnili, iskreno prisluhnili opozorilu tudi s strani opozicije, sem tukaj optimist in si nekako dovolim priporočati koaliciji, da je ta koalicijska pogodba čim bolj eksaktno dodelana. Ne rečem, da vzamete model črno-rdeče koalicijske pogodbe v Nemčiji, ampak tam so dejansko napisani vsi koraki, na nek način tehnološki postopki, in je potem to tudi neko zagotovilo za stabilnost vlade. Ker kaj se bo dogajalo? Če določene rešitve v koalicijski pogodbi ali sporazumu, kot vi pravite, ne bodo eksaktno definirane, potem bo vsaka koalicijska partnerica to lahko razumela drugače in bo nek minister ali celo predsednik koalicijske stranke na vladi nek zakon podprl, po seji vlade pa bo prišel pred kamere in rekel: ja, jaz pa ne vem, če bodo to moji poslanci sprejeli. In je že problem in v koaliciji počti. To so izkušnje, ki smo jih videli.

In zakaj ne bi, ker imamo spomin, preprečevali takšnih situacij.

Če sem prej govoril o nekem pridihu svečanosti današnje seje, ko volimo, imenujemo in tako naprej, in bo šlo vse bolj ali manj gladko, z dobrimi željami predvsem vam, dr. Cerar, potem se seveda vsi zavedamo, da bo pa jutrišnji dan – saj je že današnji, ampak jutrišnji dan pa bo tisti realen, ko bo treba misliti tudi na tiste ljudi, ki ne vedo, kaj bi danes dali v lonec za svojo družino. Pri rešitvah, da bo teh ljudi čim manj, vam seveda mi krščanski demokrati želimo stati ob strani. Tukaj bi rad opozoril tudi, danes je bilo to večkrat v razpravi že omenjeno, da imamo dobre zakone, da pa se ne izvajajo. Tukaj bi rad izpostavil zakonodajo ali pa zakon o skladnem regionalnem razvoju. Ne rečem, da je slab, mislim, da je dober, se pa ne izvaja tako, kot je treba, in zato imamo takšne strahovite razlike v razvoju, pri razvitosti posameznih regij. Ne bom omenjal in favoriziral samo Pomurja, iz katerega prihajam, ampak so tudi druge regije. Danes smo slišali, da je Koroška problem in še katere druge. Žal je opozicija v letih 2007 in 2008 naredila napako, da ni podprla regionalizacije. Če bi danes imeli pokrajine, če bi danes imeli regije, garantiram, da bi situacija v Sloveniji bila drugačna.

In še, ker smo poslanki in poslanci Nove Slovenije veliko govorili o gospodarstvu. Najbrž se tukaj lahko poenotimo. Mi smo imeli zelo odmevne zборе za vrednote v prejšnjih letih, in se povsem z vami strinjam, da je treba neke vladne rešitve opremiti in obogatiti z vrednotami. Te včasih niso jasno zapisane ali artikulirane, ampak jih je treba pri implementaciji rešitev tudi vključiti. Vrednota je gotovo tudi ta, da ne moremo in ne smemo trošiti več, kot ustvarimo. To je v gospodinjstvi ekonomiji vsem jasno. To nam mora biti jasno tudi na državni ravni. In kot rečeno, mi smo veliko investirali v gospodarski program, torej smo se ukvarjali z rešitvami, kako gospodarstvu zagotoviti več kisika, da bo ustvarjalo nova delovna mesta, vsaj 60 tisoč, in da bodo ta seveda potem normalno polnila javne blagajne, zdravstveno, pokojninsko in tako naprej. In verjame, trdno sem prepričan, da bodo Slovenijo iz gospodarske krize potegnili gospodarstveniki in ne mi politiki. Mi moramo ustvarjati takšno okolje, da bodo gospodarstveniki to lahko delali, ker imajo podjetniško strast, to pomeni rast. Teh problemov gospodarstva ne bodo rešili niti sindikalisti, razen če se bodo borili tudi za nova delovna mesta. Še enkrat, in s tem zaključujem, veliko sreče in veliko uspehov vam želim, dr. Cerar. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Kandidat za predsednika Vlade dr. Miro Cerar, ali želite še razpravljati? (Ne želi.) Potem zaključujem razpravo. Prosim? Ali je proceduralno? Žal je zaključeno. Prehajamo na glasovanje o predlogu predsednika republike za izvolitev predsednika Vlade. V skladu z drugim odstavkom 111. člena

Ustave se o izvolitvi predsednika Vlade Republike Slovenije glasuje tajno. V skladu s prvim odstavkom 92. člena Poslovnika Državnega zbora vodi tajno glasovanje komisija, ki jo sestavljajo predsedujoči ter štirje poslanci, ki jih izvoli Državni zbor na predlog predsedujočega. Zbor je volilno komisijo za vodenje tajnega glasovanja že izvolil v okviru 1. točke dnevnega reda. V njej bova sodelovala jaz kot predsedujoči ter namestnica generalne sekretarke Jerneja Bergoč. V skladu s tretjim odstavkom 92. člena Poslovnika Državnega zbora bo poslancem vročena glasovnica tako, da pride vsak poslanec k mizi predsedujočega in pove svoje ime in priimek. Glasuje se tako, da se na glasovnici obkroži beseda "za" ali "proti". V skladu s petim odstavkom 91. člena Poslovnika Državnega zbora je neizpolnjena glasovnica neveljavna. Neveljavna je tudi glasovnica, iz katere volja poslanca ni jasno razvidna. V skladu z drugim odstavkom 111. člena Ustave bo kandidat za predsednika Vlade izvoljen, če bo zanj glasovala večina vseh poslank in poslancev, to je 46 ali več. Glasovali bomo v dvorani v glasovalnih kabinah. Poslanke in poslanci boste izpolnjeno glasovnico oddali v glasovalno skrinjico, ki bo v dvorani na mizi ob kabinah za glasovanje.

Prehajamo na izvedbo tajnega glasovanja. Prosim poslanki in poslanca, ki mi bodo pomagali pri glasovanju, da se takoj zglasite v sobi 217, kjer bomo prevzeli volilni material. Glasovanje se bo začelo ob 17.40, čez 10 min, in bo trajalo do 17.55. Poslanki in poslanca, ki mi bodo pomagali pri glasovanju, prosim, da se po končanem glasovanju zberete v sobi 217.

Prekinjam to točko dnevnega reda in sejo zbora, ki jo bomo nadaljevali ob 18.10.

(Seja je bila prekinjena ob 17.29 in se je nadaljevala ob 18.10.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora.

Nadaljujemo s prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga za izvolitev predsednika Vlade Republike Slovenije.

Objavljam izid glasovanja. Glasovanje je bilo v prostorih Državnega zbora dne 25. 8. 2014. Razdeljenih je bilo 69 glasovnic. Oddanih je bilo 69 glasovnic. Neveljavna je bila ena glasovnica. Veljavnih je bilo 68 glasovnic. Za je glasovalo 57 poslancev. Proti je glasovalo 11 poslancev.

Na podlagi izida glasovanja je bil dr. Miro Cerar z večino glasov vseh poslancev izvoljen za predsednika Vlade Republike Slovenije.
/ aplavz/

Dr. Miru Cerarju čestitam in mu želim uspešno delo pri opravljanju dolžnosti predsednika Vlade. Hkrati ga prosim, da v skladu s 113. členom Ustave priseže pred Državnim zborom.

DR. MIROSLAV CERAR: Prisegam, da bom spoštoval ustavni red, da bom ravnal po svoji vesti in z vsemi svojimi močmi deloval za blaginjo Slovenije.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi predsednik Vlade dr. Miro Cerar nagovoriti Državni zbor? (Želi.)

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani gospod predsednik, spoštovani poslanke in poslanci!

Zahvaljujem se vam za vaše zaupanje. V skladu z izrečeno prisego bom storil vse, kar morem in znam za dobro Slovenije. Potem, ko bodo imenovani še ministri bodoče vlade in bo ta začela delovati, si želim z vami dobrega in konstruktivnega sodelovanja. Pri tem upam, da bomo tudi takrat, ko ne bomo soglašali, ohranili in gojili spoštljiv medsebojni odnos. Predvsem pa upam, da bomo vsi skupaj premogli dovolj moči in modrosti, da upravičimo zaupanje, ki so nam ga državljanke in državljani naklonili na volitvah. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsedniku Vlade se zahvaljujem za njegove besede.

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER:

Spoštovani kolegice in kolegi! Nadaljujemo z delom. Dovolite mi, da vas obvestim o naslednjem. Ker je bil poslanec dr. Miro Cerar izvoljen za predsednika Vlade, ne more več opravljati poslanske funkcije. O tem bo predsednik Državnega zbora takoj obvestil Državno volilno komisijo in jo zaprosil, da zboru sporoči, kateri kandidat bo v skladu s 14. členom Zakona o poslancih namesto njega opravljal funkcijo poslanca. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **3. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ODLOKA O USTANOVITVI IN NALOGAH DELOVNIH TELES DRŽAVNEGA ZBORA.**

Predlog odloka je v obravnavo zboru predložil Kolegij predsednika Državnega zbora. Prijavljenih k razpravi ni. Ker k predlogu odloka amandmaji niso bili vloženi, prehajamo na odločanje. Na glasovanje dajem Predlog odloka o ustanovitvi in nalogah delovnih teles Državnega zbora. Prosim vas, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Lahko odločimo?

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 66, proti nihče.

(Za je glasovalo 66.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je odlok sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **4. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA SKLEPA O IMENOVANJU GENERALNE SEKRETARKE DRŽAVNEGA ZBORA.**

Na podlagi drugega odstavka 25. člena Poslovnika Državnega zbora je predlog sklepa v obravnavo in sprejetje zboru predložil Kolegij predsednika Državnega zbora, ki predlaga, da zbor za generalno sekretarko Državnega zbora imenuje gospo Uršulo Zore Tavčar.

Za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa dajem besedo predsedniku Državnega zbora dr. Milanu Brglezu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Spoštovane poslanke in spoštovani poslanci!

Predlagam, da se na podlagi 25. člena Poslovnika Državnega zbora za generalno sekretarko Državnega zbora v mandatnem obdobju 2014–2018 imenuje Uršulo Zore Tavčar. Nemoteno parlamentarno delo v Državnem zboru omogočajo strokovne in podporne službe v parlamentu, ki jih vodi generalni sekretar ali generalna sekretarka. Prepogosto se na podporne in strokovne službe, njihovo delovanje pozablja ali pa se jih omenja samo, ko se skuša nanje zvaliti politično odgovornost za napake, ki se v parlamentu dogajajo, namesto da bi se jim za njihovo delo ustrezno zahvalili in ga spoštovali. Zato je zelo pomembno, da je na tej funkciji oseba, ki parlamentarno delo resnično obvlada, mu je predana in uživa podporo tako med podpornimi in strokovnimi službami kot tudi med političnimi strankami, poslankami in poslanci v Državnem zboru. Uršula Zore Tavčar je univerzitetna diplomirana politologinja, smeri mednarodni odnosi. Leta 1993 je z odliko diplomirala na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani. Leta 1994 je opravila tudi strokovni izpit za delo v državni upravi. Govori par tujih jezikov. Po zaključku študija se je zaposlila v Državnem zboru na Oddelku za mednarodno sodelovanje, kjer je poleg drugega strokovnega dela na področju mednarodnih odnosov in mednarodnega sodelovanja Državnega zbora opravljala tudi delo sekretarke stalnih delegacij Državnega zbora v mednarodnih organizacijah. V obdobju 2003–2004 je opravljala delo vodje Oddelka za mednarodno sodelovanje. Po reorganizaciji služb Državnega zbora je od leta 2004 dalje sekretarka Odbora za zunanjo politiko, leta 2013 pa je dodatno prevzela tudi vodenje Oddelka za pripravo in izvedbo sej Državnega zbora in delovnih teles. Poleg rednega dela je ves čas sodelovala v različnih projektnih skupinah, ki so se oblikovale v Državnem zboru. Med pomembnejšimi projekti velja omeniti, da je bila oziroma je članica projektne skupine v Državnem zboru za pripravo na predsedovanje Republike Slovenije Evropski uniji. Sodelovala je pri twinning projektu Legal Harmonisation v Črni gori in v projektni skupini za prenovo spletnega portala v Državnem zboru.

Prepričan sem, da ima kandidatka ustrezne strokovne in organizacijske sposobnosti ter primerne izkušnje, saj zaradi svojega dolgoletnega raznovrstnega strokovnega dela v Državnem zboru zelo dobro

pozna postopke in delo te institucije. Prav tako sem prepričan, da bom lahko z njo tvorno sodeloval pri vodenju dela v Državnem zboru. Njeno dosedanje delo in izkušnje me prepričujejo, da bomo z njo nepristransko lahko sodelovali tudi ostali poslanci in politične stranke tega sklica Državnega zbora. Zato v lastnem imenu in s strinjanjem Kolegija predsednika Državnega zbora predlagam, da gospo Uršulo Zore Tavčar imenujete za generalno sekretarko Državnega zbora.

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala predsedniku za dopolnilno obrazložitev predloga.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospod Franc Jurša bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Gospod podpredsednik, hvala za besedo. Še enkrat lep pozdrav vsem kolegicam in kolegom!

Poslanke in poslanci Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije bomo podprli predlog za imenovanje gospe Uršule Zore Tavčar za generalno sekretarko. Gospa Tavčar je dolgoletna uslužbenka Državnega zbora, zato več kot odlično pozna delovanje Državnega zbora, Poslovnik Državnega zbora, uslužbenški sistem, predvsem pa zelo dobro opravlja svoje delo. V Poslanski skupini DeSUS pričakujemo, da bomo z gospo Zore Tavčar sodelovali boljše, kot smo s prejšnjo generalno sekretarko Državnega zbora, ter da bo imela večji posluš za vse poslanske skupine in vse obravnavala enako. Prav tako pričakujemo, da bo imela dober in profesionalen občutek za delo z zaposlenimi in da ji bo uspelo ustvariti boljše delovno vzdušje, kot se je oblikovalo v prejšnjem mandatu.

Kot rečeno, poslanke in poslanci Poslanske skupine DeSUS bomo gospo Zore Tavčar podprli.

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Gospod Matjaž Han bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MATJAŽ HAN (PS SD): Gospod podpredsednik! Še enkrat, spoštovani poslanke in poslanci!

Smo pred odločitvijo o novem generalnem sekretarju oziroma sekretarki Državnega zbora. Kot je že predsednik dejal, je Kolegij predsednika Državnega zbora predlagal, da se na to mesto imenuje Uršulo Zore Tavčar. Iz priloženega besedila predloga je razvidno, da je gospa Uršula Zore Tavčar dobra kandidatka za mesto generalne sekretarke in da ima seveda vse potrebne kompetence in vsa potrebna znanja. Njeno dolgoletno delo v Državnem zboru priča o bogatih izkušnjah, ki jih ima gospa Uršula Zore Tavčar. Uršula Zore Tavčar je bila kos

zahtevnim nalogam iz različnih področij, med drugim je bila tudi vodja Oddelka za mednarodno sodelovanje, sekretarka Odbora za zunanjo politiko, vodja oddelka za pripravo in izvedbo sej Državnega zbora, prav tako pa je sodelovala v različnih projektnih skupinah in se tudi dokazala. Pomembno pa je, spoštovani, da bodoča generalna sekretarka poleg predsednika uživa tudi širše zaupanje med vsemi nami, med vsemi poslankami in poslanci. Glede na njene izkušnje prav tako upam, da bomo imeli dober odnos z gospo Uršulo Zore Tavčar.

Zato ji bomo Socialni demokrati namenili soglasno podporo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Luka Mesec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

LUKA MESEC (PS ZL): Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani zbor!

Tudi v Združeni levici podobno kot predhodnika ugotavljamo, da je Uršula Zore Tavčar primerna kandidatka za generalno sekretarko Državnega zbora. Zjutraj smo jo imeli priložnost tudi v živo spoznati in bomo podprli njeno kandidaturo, seveda v duhu in upanju na plodno sodelovanje in na čim bolj enako obravnavo vseh poslanskih skupin. Hvala.

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Naše čestitke ob vaši izvolitvi za podpredsednika Državnega zbora! Spoštovani gospod predsednik, dragi kolegice in kolegi! Spoštovana kandidatka – najbrž nas kje spremlja – za generalno sekretarko Državnega zbora!

Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanski demokrati bo podprla predlog kolegija, da na mesto generalne sekretarke Državnega zbora Državni zbor danes postavi gospo Uršulo Zore Tavčar, ki je pravzaprav do sedaj edina kandidatka za mesto generalne sekretarke, ki je vso svojo kariero gradila prav v tej hiši, prav v Državnem zboru, kot smo slišali, od leta 1993, se pravi 21 let. 10 let, kot smo tudi že slišali, od leta 2004 do leta 2014, pravzaprav do danes, je bila tudi sekretarka Odbora za zunanjo politiko, in tu sta se tudi nekako srečali najini poti, njena strokovnost in moja funkcija podpredsednika Odbora za zunanjo politiko leta 2004 pa vse tja do leta 2008. V tem obdobju, v tem mandatu sem imel priložnost ocenjevati njeno strokovnost, njene kompetence, in dejansko si na tem področju, na področju zunanje politike oziroma mednarodnih odnosov, zasluži resnično čisto desetko. Zato gotovo tudi ni slučaj, da je Poslanska skupina Nove Slovenije prav mene

določila, da tu vsem vam in slovenski javnosti predstavim naše stališče.

Z njo sem sodeloval tudi, ko sem bil v mandatu od leta 2012 do pomladi 2013 predsednik Odbora za zunanjo politiko, in je res koristno, ko vodiš tako pomemben odbor, da imaš tako kompetentno osebo, ki s svojimi strokovnimi pogledi pomaga pri delu odbora oziroma celotnega Državnega zbora. Seveda pričakujem, da bo gospa Uršula Zore Tavčar še bolj zavzeto delala na mestu generalne sekretarke, še bolj zavzeto kot doslej, čeprav, kot rečeno, zasluži same dobre ocene. Seveda tudi pričakujem, da se bo najbrž oglasila v vseh poslanskih skupinah, kjer bomo vsi povedali svoja pričakovanja, kako si mi predstavljamo, da bi bila ta hiša čim bolj operativna, čim bolj učinkovita. In tu ima generalna sekretarka izjemno pomembno odgovornost. Glede na do sedaj povedana stališča verjamem, da bo dobila zadostno podporo, zato ji v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov želim veliko uspeha pri tem izjemno pomembnem poslanstvu. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Dr. László Göncz bo predstavil stališče Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS NS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Tudi midva s kolegom gospodom Robertom Battelijem sva zadovoljna s predlogom in gospo Uršulo Zore Tavčar ocenjujemo kot primerno kandidatko za generalno sekretarko Državnega zbora, tako glede izkušenj kot tudi po strokovnih kompetencah. Torej, najina podpora je zagotovljena. Hkrati pa tudi midva upava, da bo glede na specifiko naše poslanske skupine naše sodelovanje dobro in uspešno, tako z vidika naju kot tudi celotnega delovanja Državnega zbora. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Dr. Simona Kustec Lipicer bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke Mira Cerarja.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, spoštovani kolegice in kolegi, spoštovana kandidatka za generalno sekretarko Uršula Zore Tavčar!

V Poslanski skupini Stranke Mira Cerarja soglasno podpiramo odločitev predsednika Državnega zbora, da za generalno sekretarko Državnega zbora imenuje gospo Uršulo Zore Tavčar. Kandidatka ima po naši oceni visoko osebno in profesionalno držo, predvsem pa jo bogati dolgoletno predano delo v strokovnih službah Državnega zbora. V tem

času, odkar smo prisotni v Državnem zboru, nas je njena pripravljenost pomagati, prav tako kot tudi njena predanost sodelovanju, dialogu, prepričala, in prepričali smo se tudi o njenih izkazanih vrednotah strpnosti, povezovanja, odprtosti, ki jih Državni zbor Republike Slovenije potrebuje za nemoteno in uspešno delovanje. Njena iskrena predanost delu, vodstvene in organizacijske izkušnje ter detajlno poznavanje postopkov delovanja Državnega zbora so nesporno garancija za njeno uspešno in učinkovito delo in hkrati tudi osnova za našo odločitev, da jo podpremo kot generalno sekretarko Državnega zbora. Prepričani smo torej, da gospa Uršula Zore Tavčar zadovoljuje vsem kriterijem za predlagano funkcijo in ji za to, kot že rečeno, dajemo svojo podporo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Jože Tanko bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

JOŽE TANKO (PS SDS): Lep pozdrav!

Generalni sekretar je znotraj uradniške strukture Državnega zbora najpomembnejše funkcionsko mesto. Na nek način odreja pogoje dela poslancem, strokovnemu in tudi ostalemu osebju. V preteklih dveh mandatih sta tedanja predsednika Državnega zbora, gospod Gantar in gospod Virant, na to mesto predlagala Mojco Prelesnik, ki po mnenju več vodij poslanskih skupin tega dela ni opravljala na primerni ravni, ki se jo za parlament pričakuje. Delo ni bilo ne strokovno ne demokratično, bilo je tudi premalo korektno. Na vsak način se je želelo posegati v delo poslanskih skupin, predvsem manjših in tistih v opoziciji. Zaščito takemu načinu dela sta dajala tudi oba navedena predsednika Državnega zbora, kar je tudi povzročilo, da so se sicer povsem upravne, strokovne napake prenašale na politični sistem, na poslance, poslanske skupine in na delo Državnega zbora. Naj omenim samo nabavo računalnikov in nepravilno evidentiranje in rokovanje z vloženimi podpisi za referendum, kar je sprožilo celo postopek interpelacije proti tedanjemu ministru za notranje zadeve dr. Vinku Gorenaku. V delo tedanje generalne sekretarke je bilo vloženo premalo odgovornosti. Ni bilo čutiti nobenega zadovoljstva z njenim delom. Sporov za banalne zadeve je bilo veliko, tudi z ostalimi zaposlenimi. Še posebej je bila na udaru Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke.

Službe Državnega zbora, ki jih vodi generalni sekretar Državnega zbora, v pomembnem delu vplivajo na delo Državnega zbora, pri načrtovanju sej delovnih teles in Državnega zbora, pri uporabi pravil poslovnika, tudi pri pripravi vsebinskih dokumentov. Ta aktivnost je lahko proaktivna, lahko pa se delo tudi onemogoča, blokira oziroma ovira. Glede na

to, da ključna navodila in druge interne akte Državnega zbora sprejema generalni sekretar Državnega zbora samostojno, mimo kolegija ali odločitev Državnega zbora, je pomembno, da je generalni sekretar funkcionar, ki je sposoben reševati zadeve in ne oseba, ki vse podredi zapletanju. Glede na to, da je velika večina oseb v Državnem zboru dobronamernih, pripravljenih za kvalitetno delo, usposobljenih za delo, pri delu Državnega zbora praktično ne bi smelo prihajati do nikakršnih zapletov, do ovir, recimo pri vlaganju aktov ali amandmajev, ali do kakšnih trapastih razlag pravil, kar je bilo izredno pogosto predvsem v času predsedovanj obeh imenovanih predsednikov Državnega zbora.

V poslanski skupini nismo bili seznanjeni z namero predsednika Državnega zbora dr. Brgleza, ko ga bo predlagal kolegiju. Najbrž se predsedniku ni zdelo vredno obvestiti naše poslanske skupine. Enemu izmed vodij poslanskih skupin bodoče koalicije pa se je zareklo, da smo bili s predlogom seznanjeni na posvetu, pa temu ni bilo tako, kajti za ta predlog imenovanja smo izvedeli le malo pred začetkom Kolegija predsednika Državnega zbora. Kandidatko Uršulo Zore Tavčar poznamo. Poznamo njeno dosedanje delo v Državnem zboru. Tudi naprej pričakujemo njeno korektno delo in sodelovanje ter čimprejšnjo odpravo birokratskih ovir, ki jih je sprejela njena predhodnica Mojca Prelesnik, s katerimi se je, kot sem že povedal, predvsem oviralo in onemogočalo delo poslanskih skupin, tudi delo odborov Državnega zbora in včasih tudi sej Državnega zbora. Pričakujemo, da se bo izboljšalo tudi sodelovanje s strokovnimi službami, strokovci v odborih in tudi z ostalimi zaposlenimi v Državnem zboru.

Kljub temu, da v pripravo predloga za sejo kolegija nismo bili vključeni, imenovanju kandidatke ne bomo nasprotovali in ji želimo tudi uspešno delo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo poslancev o predlogu sklepa. Besedo ima mag. Matej Tonin, pripravi naj se gospod Jože Tanko.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovane, spoštovani!

Ker je generalni sekretar oziroma generalna sekretarka vedno imenovana z večino v tem državnem zboru, prihaja pa najverjetneje iz stranke, ki je največja oziroma ki ima predsednika Državnega zbora, se lahko zelo hitro zgodi, da ta generalni sekretar postane generalni sekretar določene koalicije, ne pa celotnega Državnega zbora. Jaz si močno upam in želim, da bo nova generalna sekretarka predvsem generalna sekretarka celotnega Državnega zbora, tudi tistih poslanskih skupin, ki imajo kakšnega poslanca manj kot koalicijske.

Jaz jo bom podprl in ji želim vso srečo pri njenem delu.

PODPRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Vsi prijavljeni razpravljalci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker pa čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa o imenovanju gospe Uršule Zore Tavčar za generalno sekretarko Državnega zbora.

Lahko odločimo?

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in posancev, za je glasovalo 65, proti nihče.

(Za je glasovalo 65.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Generalni sekretarki Državnega zbora čestitam in ji želim uspešno delo. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **5. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.**

To točko bo prevzel predsednik.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o imenovanju predsednikov in podpredsednikov delovnih teles Državnega zbora.** V skladu s peto alinejo šestega odstavka 21. člena Poslovnika Državnega zbora je Kolegij predsednika Državnega zbora na prvi seji 22. avgusta 2014 sprejel Sklep o določitvi števila mest poslanskih skupin v delovnih telesih Državnega zbora in o določitvi poslanskih skupin, ki jim pripadajo mesta predsednikov in podpredsednikov delovnih teles Državnega zbora. V skladu s sprejetim sklepom so poslanske skupine sporočile predloge za predsednike in podpredsednike delovnih teles Državnega zbora. Glede na prejete predloge je pripravljen predlog sklepa, ki ste ga prejeli.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Slovenska demokratska stranka je stranka z dolgo parlamentarno tradicijo, ki je vedno znala prevzeti breme odgovornosti za svoje odločitve. Člani smo aktivno in odgovorno delovali v zakonodajni in izvršni veji oblasti in smo bili sposobni sprejemati odločitve, ki so bile za razvoj države neobhodno potrebne. Veliko teh odločitev ni bilo po volji nelustriranih omrežij in skupin, ki so svoj vpliv, kapitalsko in medijsko moč prinesli tudi v čas po osamosvojitvi. V zadnjem času je šlo vsaj za Zakon o Slovenskem državnem holdingu in zakon o slabi banki, kjer smo naleteli, da rečem, na frontalni sistemski napad. Tu sta svoje sile združili stranki

tedanje opozicije, Socialni demokrati in Pozitivna Slovenija, ter Državni svet, sindikati, ki so na tak ali drugačen način spodbudili, če ne celo organizirali protestniški val proti tedanji Janševi vladi. Kljub temu v Slovenski demokratski stranki nismo ravnali pragmatično, da bi se uklanjali centru moči ali trenutnim političnim koristim. Del najradikalnejših predstavnikov protestnikov, ki so se odlikovali s kamenjanjem policistov in Državnega zbora, sedaj sedi v klopeh Državnega zbora, kar je svojevrstna ironija.

Ves čas po osamosvojitvi so omrežja stavila na eno ali več namenskih projektnih strank, ki so ohranjale svoj vpliv in moč v vseh podsistemih družbe. Politična prevlada je ključna, saj je sprejemanje zakonodaje / nerazumljivo/ tlakovanje bodočih in tekočih dogodkov in razvoja. Ne da bi se docela zavedal, je to genezo priročnih projektnih strank v svoji izjavi na seji Mandatno-volilne komisije slikovito povedal dr. Mitja Horvat iz Stranke Mira Cerarja, predsednik MVK, ki je dejal, citiram, "da je grozljivo sporočilo javnosti, da v Republiki Sloveniji lahko kriminalne združbe ustanovijo stranko, gredo na volitve, po svojem omrežju dosežejo ugoden rezultat in izvršujejo po Zakonu o volitvah v državni zbor tudi zakonodajno funkcijo po svojih članih". Stranke, ki so se ustanovljale tik pred volitvami, popolnoma ustrezajo tej definiciji, pa naj gre za volitve leta 1992 ali katerekoli kasnejše volitve. Ta definicija pokrije vse politične stranke, ki so zažarele kot supernove in prav tako tudi ugasnile. Naj naštejemo Zares, Pozitivno Slovenijo, Stranko Verjamem. Stranke za en projekt, stranke za en mandat. Ljudstvo je nasedlo, odgovoren pa ni bil nihče. Na tak način, preko noči, je nastala tudi Stranka Mira Cerarja. Usoda bo lahko podobna, za Stranko Mira Cerarja in tudi državljane. Za slednje najbrž zagotovo.

Če ob tem uspejo zapreti tudi na osnovi indične obsodbe in obsodbe v času volilne kampanje še predsednika največje parlamentarne stranke in enega resnih kandidatov za volilno zmago, Janeza Janšo, potem so ta omrežja, združbe storile vse. Volitve, izvedene v takih okoliščinah, niso legitime. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo se odločili, da ne bomo prevzemali vodstvenih mest v Državnem zboru in delovnih telesih, razen tistih, ki so nujna oziroma posebej pomembna za opravljanje nadzorne vloge, nadzorne funkcije opozicije. Gre za peticije, za človekove pravice in enake možnosti ter Komisijo za nadzor javnih financ in komisijo za nadzor varnostnoobveščevalnih služb, pri čemer že Poslovnik Državnega zbora določa, da mora imeti v teh dveh komisijah večino in vodstvene funkcije opozicija. Slovenska demokratska stranka pa je največja opozicijska stranka. In to nalogo bomo tudi v tem mandatu dosledno izvrševali. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Na podlagi drugega odstavka 75. člena, ki govori o tem, da sme govornik govoriti le o vprašanju, ki je na dnevnem redu, ugotavljam, da so bile prve štiri minute povsem izven tega dnevnega reda. Kvečjemu uvod v nekaj, ampak tisto ni to, o čemer zdaj odločamo, zato prosim, da se v bodoče to ne dogaja več.

Besedo ima Poslanska skupina Združene leve, gospod Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Spoštovani predsednik, spoštovani poslanke in poslanci!

V koaliciji Združena levica smo že na uvodnem zasedanju Državnega zbora povedali, da je prvi korak k reševanju krize, v katero je Slovenija zašla, vrnitev zaupanja, in najprej je treba vrniti zaupanje v politiko, ki odloča o vsakdanjem življenju. Namesto, da bi bila ta hiša vzor ostrega, spoštljivega dialoga argumentov, je bila pogosto vir nestrpnosti in nespoštovanja pravne države. O tem priča množica neizpolnjenih odločb Ustavnega sodišča. Ker smo to v Združeni levici mislili resno, smo se tudi odpovedali podpredsedniškemu mestu v Komisiji za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti ter nasprotujemo predsedništvu poslanke iz Slovenske demokratske stranke. Prepričani smo namreč, da te komisije ne more voditi stranka, ki že desetletja deluje v nasprotju z zahtevami pravne države, v nasprotju z zahtevami s strani Slovenije podpisanih mednarodnih dokumentov o človekovih pravicah in ne nazadnje z etičnimi standardi zaščite posameznikovega dostojanstva.

Prvi argument za to trditev lahko najdete vsak dan na cesti pred sodiščem, kjer strankarski podporniki manifestirajo svoj odnos do pravne države. A tu ne gre za demonstracije posameznikov, ki jim ne odreka mo pravice, da na cesti povedo, kaj si mislijo o kateremkoli delu oblasti, ampak za parlamentarno stranko, ki te grobe napade na pravno državo spodbuja. Ne nazadnje je tudi njen predsednik izkoristil izhod iz zapora, da je podprl nestrinjanje s pravno državo. V dveh desetletjih delovanja te politične stranke bi lahko našli še množico napadov na različne manjšine, od Romov, istospolnih, samskih žensk in podobno. A ustavimo se le pri enem – odnosu do izbrisanih, ene največjih in najbolj množičnih kršitev človekovih pravic v Sloveniji. Če bi pogojno lahko sprejeli stališče, da je bil izbris sam napaka, ne moremo sprejeti dveh desetletij delovanja te stranke proti popravni te napake.

Spomnimo se zaničljivega odnosa do dveh in ne le ene odločbe Ustavnega sodišča, ki je zahtevalo popravilo krivic izbrisanim. Spomnimo se vsakoletnega opozorila varuha človekovih pravic, pa naj ga je predstavljala katerakoli oseba. Spomnimo se večkratnih opozoril komisarja za človekove pravice pri Svetu Evrope ali komisije za boj proti rasizmu in nestrpnosti pri Svetu Evrope ter še mnoga druga opozorila, tako slovenska kot mednarodna. In

namesto, da bi poskušali ta opozorila in stiske tisočih ljudi, so nasprotovali na vse načine, tako z nepravilnimi sredstvi kot z žalitvami, pa z razpisom za referendum kot tudi s predlogom ustavnega zakona, ki bi preglasil Ustavno sodišče. Šele Evropsko sodišče za človekove pravice je končno povedalo tisto, kar skoraj dve desetletji niso hoteli razumeti. Argumentov za nasprotovanje predsedovanju Slovenske demokratske stranke Komisiji za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti je še mnogo. Ne nazadnje tudi dvom o legitimnosti volitev kaže na nerazumljiv odnos do pravne države. A že delovanje proti pravni državi in človekovim pravicam v zvezi z izbrisanimi mi je dovolj.

Zato smo se v Združeni levici odločili, da zavrnemo ponujeno predsedniško mesto v Komisiji za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti, ki ji bo predsedovala poslanka Slovenske demokratske stranke. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Žal moram zopet ugotoviti na podlagi drugega odstavka 75. člena Poslovnika, da marsikaj v tej predstavitvi mnenja poslanske skupine ni ustrezalo temu, da bi se govorilo o vprašanju, ki je na dnevnem redu – del, ki je obravnaval eksplicitno eno določeno stranko. Tisti del, ki se je nanašal na to, zakaj se odpovedujete ali pa zakaj niste izbrali podpredsedniškega mesta, je bil pa v redu.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo poslancev. Besedo ima dr. Franc Trček, Združena levica, pripravi naj se Miha Kordiš, Združena levica.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Žal bom tudi jaz uvodoma moral kršiti poslovnik. Poslušam tu že, odkar sem izvoljen, o metanju granitnih kock. Jaz sem bil tu izvoljen za nekaj drugega, ne za Big Brother šov – za to se prosim prijavite na POP TV. Gospod Tanko, nočem ad personam, ampak tokrat moram. Prvič, granitnih kock nisem metal, ker jih res nisem metal. Drugič, jih nisem metal. Govorili smo o regionalnih razlikah v Sloveniji. Lahko bi vas podučil gospod magister ameriških študij in geolog gospod Grims, da so v Mariboru tonalitne kocke. Pa še malo drugače se imenujejo. Tu bi zaključil to debato. Res pa je, da je v Maribor s helikopterjem priletel gospod Grims, da je bilo navodilo "Ožeži!" in da ste uničili 27 mladih življenj ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim, prosim ...

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Konec. Sedaj se bom pa, prosim, vrnil na to, o čemer sem mislil govoriti, za kar sem strokovnjak in kar se veže na točko dnevnega reda. Mislim sem govoriti o infrastrukturi, ampak ker sem Belokranjec, ki živi

v Mariboru, zjutraj preberem Večer. Seveda mi ni všeč, kako se privatizira Večer, saj ni jasno, od kje bo uletel tisti milijon. Me pa veseli, da očitno nekdo iz Stranke Mira Cerarja bere moj facebook, in so me od prvega do tretjega osnutka koalicijske pogodbe kar lepo kopirali. Ne bom zahteval copyrighta, ker sem za copyleft v teh primerih. Medtem ko mi tu parlamentiramo, medtem ko se gospoda iz SDS režijo, je v kliničnem centru nekdo umrl. Verjetno vemo, kdo je umrl ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Tema razprave ...

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): In sedaj se bom vrnil na razpravo, Milan, se opravičujem. Govorimo o odborih ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim, spoštujte funkcijo, ne imena.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): ... učimo se tudi parlamentarizma. Večina državljanek in državljanov, ki gleda to, nekako ne ve, da so matična zainteresirana delovna telesa zelo pomembni organi v delovanju Državnega zbora. Je tako? Je. Jaz imam rad številke. Šel sem malo preračunavati. Predlagal sem tudi mandatarju, izhajajoč iz dveh dejstev, prve številke: zdravstvo. Če grem pogledati Supervizor, kaj ugotovimo? V šestih letih je nabavo v zdravstvu obvladovalo devet firm, ki so dobile 5,6 milijarde evrov. Druga točka: infrastruktura. Ko rečemo v Sloveniji infrastruktura, rečemo običajno netransparentnost, kleptokracija, korupcija. Lahko bi tri ure našteval. Predlagal sem sedaj že mandatarju vlade, da bi ta dva odbora prevzela opozicija. Ne nujno jaz, da ne bom zvenel tako egotripaški, ampak se to ni zgodilo. In če gremo preračunavati te deleže, ima opozicija predsedstva zgolj v štirih odborih, koalicija v devetih – če se ne bodo vmes skregali, kar jim očitno nekdo želi, jaz ne, čeprav bi mogoče lahko bil partikularni interes Združene levice takšen –, od tega šest Stranka Mira Cerarja in tri ostali. Na srečo tu lahko potolažim kolega Tonina, ki je odsoten, da je zastopanost žensk nekoliko večja in boljša.

Jaz bom z vsem svojim strokovnim znanjem, in tudi moji kolegi bodo, tudi kakšen kolega, ki ste ga prosili za ministra, pa je to odklonil, prispevali k delovanju v odborih, v katerih bom deloval, tudi z mojimi znanci in prijatelji iz tujine. Recimo, v Financah poslušam, da smo katastrofa za Slovenijo. Moja malenkost – veste, meni se ne zdi ta državni zbor blazno kompleksen –, kot znanstveni koordinator sem vodil projekt za 30 milijonov, največji projekt v prometu notraj tako imenovanega CIVITAS Grand-scale calla z 39 partnerji iz 7 držav. Ampak moji znanci in prijatelji, ki nam bodo pomagali, tudi iz tujine, ne bodo taki znanci in prijatelji, kot so prijatelji gospe Bratušek, ki so ji

rekli, da mora v štirih dneh prodati aerodrom Pučnik. Tu bi končal. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Splošno obvestilo. V primerih, ko bo zadeva šla čisto mimo dnevnega reda, bom prisiljen izrekat tudi opomine, ampak to je obvestilo za naprej. Prosim, da se držimo točke dnevnega reda. In točka dnevnega reda je Imenovanje predsednikov in podpredsednikov delovnih teles.

Besedo ima gospod Miha Kordiš, pripravi naj se gospod Jože Tanko.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo.

Se bom poskušal malo bolj držati dane točke, čeprav bi jo rad precej bolj napolnil z vsebino, kot sicer točka, ki je debata o nekih obrazih, ki naj zasedajo neke funkcije, sicer predvideva.

Ko se pogovarjamo o nosilcih nekih političnih funkcij, se ne pogovarjamo o njihovih osebnostih karakteristikah, ampak se pogovarjamo o nekih stališčih, ki jih ti nosilci zagovarjajo. Na podlagi tega smo dobili neke boljše, neke slabše in neke nesprejemljive predloge. To stališče si zasluži neke razlage. Ker mi je to področje precej domače, se bom ustavil ob primeru visokega šolstva in vprašanju raziskovanja. V ta odbor so predlagani ljudje, vodili naj bi ga zagovorniki politik, ki so letos pomladi na mizo prinesle preurejeni Zakon o visokem šolstvu. Ta zakon so nazaj v predal prisilili samoorganizirani študentje na čelu s študentskim gibanjem Iskra, ob rami v tem procesu pa so jim stali sindikalizirani univerzitetni delavci. Jeza delavcev in študentov je bila še kako upravičena. Ta zakon je na široko odprl vrata šolninam, s polaganjem delovnih obremenitev in pravic zaposlenih v roke univerzitetnega menedžmenta pa je še poglobil notranjo razredno ločnico univerze na pretežno mladi akademski prekariat na eni strani in na neke cehovske privilegirane rentnike na drugi strani. Taista logika, ki je jezne študente in profesorje letos pomladi pognala na ulice, pa obvladuje tudi aktualni osnutek koalicijske pogodbe, dasiravno je ta preoblikovana v precej bolj všečen jezik. Ta osnutek, ki ga je s podporo mandatarju podprlo tudi predlagano vodstvo zadevnega odbora. Ambicija po podreditvi univerze tržni mehaniki in gospodarstvu je v predlog koalicijske pogodbe izmuzljivo vtkana, ampak precej občutna.

In glede na to, koliko smo se danes naposlušali o gospodarstvu, in to o gospodarstvu kar malo povprek in počez, se velja ob tem problemu zaustaviti. Kot celotna družba, kot so tovariši in tovarišice iz Poslanske skupine Združene levice danes že nekajkrat opozorili, tudi gospodarstvo ni neka enovita neproblematična entiteta, neka celota. Tudi gospodarstvo preči razredni konflikt. Na eni strani imamo tiste, ki s svojim fizičnim ali miselnim delom ustvarjajo vso vrednost – delavce in delavke. Na drugi strani pa se nahajajo tisti, ki si to vrednost prisvajajo ali z njo

upravljajo – lastniki, menedžerji, kapitalisti. Zato dokler kapitalističnega gospodarstva, ki dela v korist peščice, ne nadomesti koordinirana proizvodnja dobrin za potrebe, ne pa za profit večine prebivalstva, do takrat povezava univerze in gospodarstva pomeni le utrjevanje ideološke, ekonomske in posredno politične moči vladajočih razredov. Raziskovanje, visoko šolstvo oziroma interes velike večine delovnih ljudi ne potrebuje še več klestenja, rezov in udarcev po tem, kar so si delavske množice v preteklih stoletjih izborile. Ljudje potrebujejo klestenje, reze in udarce po politikah, ki jim želijo to vzeti tudi, ko pridemo do področja visokega šolstva in raziskovanja. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: To je bilo na skrajnem robu. Neodvisno od tega zaključujem razpravo. Prehajamo na odločanje o Predlogu sklepa o imenovanju predsednikov in podpredsednikov delovnih teles Državnega zbora.

Glasujemo. Navzočih je 84 poslank in poslancev, za je glasovalo 60, proti 5.

(Za je glasovalo 60.) (Proti 5.)

Ugotavljam, da sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o izvolitvi predsednika, podpredsednika in članov Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb.**

Prosim?

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Proceduralno bi imeli. Po 74. členu Poslovnika Državnega zbora. Po 74. členu Poslovnika Državnega zbora Poslanska skupina Stranke Mira Cerarja predlaga, da se preloži obravnava te točke dnevnega reda do odločitve Mandatno-volilne komisije, ali naj preneha ali ne preneha poslanski mandat Janeza Janše, ki je hkrati tudi predlagan kot član Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želijo besedo predstavniki poslanskih skupin v zvezi s tem predlogom?

Prosim, Nova Slovenija.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovani kolegi in kolegi!

Jaz sem eden izmed tistih članov, ki sem bil v tej komisiji za nadzor varnostnih in obveščevalnih služb že v prejšnjem mandatu. Zdi se mi zelo pomembno, da parlamentarni nadzor nad varnostnimi in obveščevalnimi službami obstaja. Če vi to točko danes odložite, to pomeni, da parlament še vedno ni ustanovil komisije, ki bi nadzorovala in gledala pod prste obveščevalnim službam. Če vam določen kandidat v tej komisiji ni všeč, potem imate možnost, da temu sklepu nasprotujete in ga zavrnete, kar pomeni, da bo treba zelo kmalu predlagati nov, drugačen sklep, drugačno sestavo. In čakati na to, kako se bo Mandatno-

volilna komisija odločila glede mandata gospoda Janše, je res največji nesmisel, ker mora delo ta komisija nadaljevati, in gospod Janša zaenkrat mandat še ima, nihče ga mu ni vzel. Jaz vas prosim in predlagam, da vendarle ta parlament ustanovi komisijo, ki bo parlamentarno nadzorovala varnostne in obveščevalne službe. Mislim, da se igrate s pomembno stvarjo in da zaradi vtisa, zaradi enega poslanca ni vredno opustiti parlamentarnega nadzora.

Zaradi tega bo naša poslanska skupina glasovala proti vašemu proceduralnemu predlogu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik SDS gospod Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Že na konstitutivni seji Državnega zbora smo opozorili, da se ta mandat začenja z velikim bremenom. Že samo ustanavljanje Mandatno-volilne komisije je bil svojevrsten problem, neskladen z zakonom in neskladen s Poslovnikom Državnega zbora. Zdaj se ta farsa nadaljuje. Ne poznam oziroma ni znano v parlamentarni zgodovini, da bi največja stranka v koaliciji nasprotovala parlamentarnemu nadzoru nad tajnimi oziroma varstvenoobveščevalnimi službami. Parlamentarni nadzor je ena ključnih nalog, ki jo ima opozicija in ki mora delovati v normalni demokratični državi. Ni mogoče, da kdorkoli na osnovi česar koli argumentira neustanovitve te komisije s tem, ker se naj bi mu nekaj dozdevalo, da ni tako, kot bi moralo biti. Če samo spomnim, tako gospod predsednik Državnega zbora kot sedanjí mandatár gospod Cerar sta pred tem, preden se je na Mandatno-volilni komisiji sploh sprožil postopek ugotavljanja ali pa odvzemanja mandata Janezu Janši, dejala, da boste spoštovali mnenje Zakonodajno-pravne službe.

Na naslednji seji Mandatno-volilne komisije ste to zavezo pozabili, požrli, in to najvidnejša predstavnika stranke v politični hierarhiji Republike Slovenije – predsednik Državnega zbora drugi po rangu, mandatár, če bo predsednik Vlade, tretji po rangu. In na osnovi insinuacij, namigov ali česar koli je na tak način nemogoče sprejeti odločitev, da se zadeva preloži. Nadzor nad obveščevalnimi službami mora biti trajen, mora biti permanenten in mora biti dosleden. In Državni zbor mora ta nadzor tudi zagotoviti. Sicer pa, če je bilo karkoli spornega v zvezi s kandidaturom in pridobitvijo mandata gospoda Janeza Janše, potem bi morala Državna volilna komisija, ki je edini organ v tej državi, ki o tem presoja, nekaj storiti, ali pa tisti, ki ste menili, da nekaj s tem postopkom ni v redu. Nihče od vas, nobena politična stranka, nobena institucija ni sprožila ničesar pred Državno volilno komisijo ne pri vložitvi kandidature in ne ob ugotovitvi rezultatov. Torej, dokler imamo vsi potrjene mandate v Državnem zboru, predlagam, da ta sklep zavrnemo in da

omogočimo, da delovna telesa Državnega zbora delajo tako, kot je s pravili, zakonom in Poslovnikom Državnega zbora predvideno.

Mi bomo proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Predstavnik Zaveznštva Alenke Bratušek
gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):
Hvala lepa.

Seveda sem zadovoljen s tem predlogom in ga bomo tudi podprli, in ni res, kar govori kolega Tonin, da danes ne bomo izglasovali. Samo preložili bomo in nismo nič proti. Je pa seveda potreben nujno en premislek, ta premislek pa je, kolega Tanko, spomnite se v prejšnjem mandatu, ko ste v tej isti komisiji imeli predsednika in člana, vršili pritisk, in danes ste pozabili eno stvar povedati. Res je, zelo pomembno je, da ima parlament nadzor nad obveščevalnimi službami, to je ena najpomembnejših nalog. Ampak pozabili ste dodati: tudi nad policijo in vsemi ostalimi. Zdaj pa vi meni razložite, kako lahko nekdo, ki je v zaporu in ki proti njemu tečejo predkazenski postopki, danes vrši tudi kontrolo nad tem, kaj policija oziroma kakšni prisluhi so in gleda svoje lastne prisluhe. Ne vem, če so, ali obstajajo, ampak enostavno to dvoje ne gre skupaj. In o tem govorim, o smiselnosti, in to bi veljalo enako tudi, če bi bil jaz v isti poziciji, samo z eno razliko – jaz bi šel ven iz parlamenta. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi besedo še kakšen predstavnik poslanske skupine?

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Jaz bi imel v imenu poslanske skupine še en proceduralni predlog. Ta pa je, da bi vendarle danes to glasovanje o Komisiji za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb opravili in s tem vzpostavili parlamentarni nadzor nad obveščevalnimi in varnostnimi službami. Če pa bo gospodu Janši mandat odvzet, mu bo pa tako ali tako njegova funkcija v tej komisiji prenehala in potekla. In zaradi tega jaz res ne vidim nobene težave, da z ustanovitvijo te komisije zavlačujemo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi dr. Simona Kustec Lipicer dodatno obrazložiti predlog za preložitev točke? (Ne želi.)

Prehajamo na odločanje. Odločamo o predlogu za preložitev obravnave in odločanja o Predlogu sklepa o izvolitvi predsednika, podpredsednika in članov Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb na eno od naslednjih sej zbora.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 55, proti 28.

(Za je glasovalo 55.) (Proti 28.)

Ugotavljam, da je predlog sprejet.

Zato bo Državni zbor obravnavo in odločanje o predlogu sklepa opravil na eni od naslednjih sej zbora. S tem zaključujem to točko dnevnega reda. Zaključujem tudi 1. izredno sejo Državnega zbora.

Seja se je končala 25. avgusta 2014 ob 19.10.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BAH ŽIBERT, ANJA	37
BIZJAK MLAKAR, MAG. JULIJANA	40
BREZNIK, FRANC	36

C

CERAR, DR. MIRO	10
CERAR, DR. MIROSLAV	56

D

DIMIC, IVA	32
DOBOVŠEK, DR. BOJAN	44

E

ERJAVEC, KARL VIKTOR	8, 20
----------------------------	-------

G

GANTAR, TOMAŽ	27
GODEC, JELKA	42
GÖNCZ, DR. LÁSZLÓ	25, 58
GRIMS, MAG. BRANKO	29
GROŠELJ KOŠNIK, IRENA	38
GUČEK ZAKOŠEK, MAG. MARGARETA	35

H

HAN, MATJAŽ	21, 57, 61
HORVAT, DR. MITJA	46
HORVAT, JOŽEF	40, 55, 58

I

IRGL, EVA	33
-----------------	----

J

JANŠA, JANEZ (IVAN)	16, 47
JURŠA, FRANC	7, 57

K

KOPMAJER, BENEDIKT	38
KORDIŠ, MIHA	62
KORENJAK KRAMAR, KSENIJA	39
KOTNIK POROPAT, MARJANA	30
KOZLOVIČ, MAG. LILIJANA	45
KUSTEC LIPICER, DR. SIMONA	8, 26, 48, 58, 63

L

LOGAR, MAG. ANŽE	38
------------------------	----

M

MAHNIČ, ŽAN	45
MARKEŽ, MAG. KLAVDIJA	35
MATIČ, DR. DRAGAN	43
MESEC, LUKA	22, 47, 58

MÖDERNDORFER, JANI (JANKO)	24, 64
MURGEL, DR. JASNA	34
N	
NOVAK, LJUDMILA	23
P	
POGAČNIK, MAG. MARKO	44
PRIKL, UROŠ	34
R	
RAJIĆ, MAG. BRANISLAV	42
S	
SHAKER, KAMAL IZIDOR	41
SLUGA, JANJA	33
Š	
ŠIRCELJ, MAG. ANDREJ	31
ŠKOPAC, MARUŠA	46
T	
T. VATOVEC, DR. MATEJ	8, 27
TANKO, JOŽE	59, 60, 63
TOMIĆ, VIOLETA	39
TONIN, MAG. MATEJ	9, 28, 54, 59, 63, 64
TRČEK, DR. FRANC	61, 62
V	
VERVEGA, VESNA	37
VRTOVEC, JERNEJ	43
Z	
ZAJC, SIMON	47
ZORČIČ, IGOR	29
ZORMAN, BRANKO	31
Ž	
ŽIDAN, MAG. DEJAN	7
ŽNIDAR, LJUBO	54

LEGENDA

PS SMC – Poslanska skupina Stranka Mira Cerarja
PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke
PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije
PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov
PS ZL – Poslanska skupina Združena levica
PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije
PS ZaAB – Poslanska skupina Zavezništvo Alenke Bratušek
PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti